

Αλφα

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

ΣΑΒΒΑΤΟ 8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1997 • ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ • ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 45 • ΕΤΟΣ 3ο • ΦΥΛΛΟ 108ο • ΔΡΑΧΜΕΣ 200

Η μακριά νύχτα στα Βαλκάνια

ΚΑΙ ΚΑΘΩΣ ΤΑ ΦΩΤΑ ΕΣΒΗΣΑΝ στη λήξη της Διαβαλκανικής, έμειναν μόνο αγχωμένοι δημοσιογράφοι, τηλεοπτικός χρόνος και λευκές κόλλες χαρτί που πρέπει να γεμίσουν μ' αναλύσεις. Ανεξάρτητα από τα ντολμαδάκια, τις βόλτες της κυρίας Γιλμάζ και τα ευχολόγια για τις προοπτικές του ελληνικού κράτους και του κεφαλαίου, τα άλλα Βαλκάνια, τα μόνα που υπάρχουν στην πραγματικότητα και όχι στους επιτελικούς χάρτες και στις εκλεκτικές προσδοκίες των ειδικών αναλυτών, εξακολουθούν τη μακριά τους πορεία μέσα στη νύχτα.

ΒΟΣΝΙΑ-ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ: Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη δεν υπάρχει πια. Το σβήσιμό της ήταν το ακριβώς αντίθετο από την προβολή της πολυεθνικής της οντότητας, λίγα χρόνια πριν, μοναχικό και σιωπηλό. De facto χωρισμένη ανάμεσα στους μουσουλμάνους, τους κροάτες και τους σέρβους, δεν έχει προλάβει να συνέλθει από τον πολυετή εμφύλιο πόλεμο και ετοιμάζεται για τον καινούργιο. Στη θέση των σέρβων και των κροατών, τη σπίθα για την πυρκαγιά θ' ανάψουν οι μουσουλμάνοι, που εξοπλίζονται πυρετωδώς επιπίζοντας σε μια στρατιωτική νίκη. Τα εδάφη θα ξαναμοιραστούν ακόμη μια φορά, καθώς οι στρατιές των προσφύγων θα παίρνουν πανικόβλητες τον δρόμο της φυγής...

ΝΕΑ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ: Ζώντας σε μια πραγματικότητα-μινιατούρα ολόκληρης της βαλκανικής ιστορίας των δύο τελευταίων αιώνων, διέτρεξε με συνέπεια τον δρόμο που έδειχνε ο εθνικιστικός παροξυσμός. Και έφτασε στα αναμενόμενα αδιέξοδα. Κυοφορεί μια ακόμη διάσπαση σε ξεχωριστά κράτη -στη Σερβία και στο Μαυροβούνιο- δηλαδή σε ένα νέο κύκλο εθνικιστικής διαμάχης. Βρίσκεται αντιμέτωπη με την ένοπλη εξέγερση της καταπιεσμένης αλβανικής μειονότητας στο Κοσσυφοπέδιο, όπου ο γιουγκοσλαβικός στρατός ελέγχει μόνο τις πόλεις και μόνο τη μέρα. Η κατεστραμμένη οικονομία λεηλατείται από το αγγλικό, το ελληνικό, το γερμανικό και το ιταλικό κεφάλαιο. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο γιουγκοσλαβικός οργανισμός τηλεπικοινωνιών ξεπουλήθηκε στον ΟΤΕ και στην ιταλική STET για να χρηματοδοτηθεί η προεκλογική εκστρατεία του Μιλόσεβιτς.

ΚΡΟΑΤΙΑ ΚΑΙ ΣΛΟΒΕΝΙΑ: Δεν αναγνωρίζουν την ένταξη τους στα Βαλκάνια (θεωρούν ότι είναι κεντροευρωπαϊκές χώρες). Υποτελείς στη γερμανική σφαίρα επιρροής, είναι γνωστές για τη ραγδαία επιδείνωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το κυνήγι των τσιγγάνων από τους κρατικούς και παρακρατικούς μηχανισμούς.

ΡΟΥΜΑΝΙΑ: Πάμφτωχη και υπερχρεωμένη, είχε στηρίξει όλες τις τις ελπίδες στην μελλοντική της ένταξη στην ΕΟΚ και στο ΝΑΤΟ. Καθώς αυτές διαψεύστηκαν -ο χρονικός ορίζοντας μιας τέτοιας ένταξης μετατέθηκε τουλάχιστον στην επόμενη δεκαετία- η ρουμανική κυβέρνηση πρέπει να βρει κάποιον άλλο τρόπο για να υποτάξει μια κοινωνία που σε μόνιμη βάση κατεβαίνει στους δρόμους.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ: Μαζί με την Πολωνία και τη Σλοβακία, το χαϊδεμένο παιδί των δυτικών αναλυτών. Εντάσσεται με γρήγορους ρυθμούς στην καπιταλιστική τάξη πραγμάτων, γνωρίζοντας μια έκρηξη αμερικανικών και γερμανικών επενδύσεων. Καθώς έχει εξασφαλίσει την ένταξη σε ΕΟΚ και ΝΑΤΟ στην αμέσως επόμενη διεύρυνσή τους, της επιβλήθηκε μια υπέρογκη ρήτρα "προσαρμογής του αμυντικού της μηχανισμού". Μέσα στα επόμενα χρόνια πρέπει να δαπανήσει δισε-

κατομμία δολάρια για οπλικά συστήματα σύμφωνα με τα ΝΑΤΟϊκά στάνταρ.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ: Καθώς έχει περάσει λιγότερος από ένας χρόνος από τις τελευταίες μαζικές κινητοποιήσεις μιας ήδη -και όχι στα όρια- εξαθλιωμένης κοινωνίας, πορεύεται με άδηλο μέλλον. Η βουλγαρική οικονομία τελεί υπό την άμεση κηδεμονία του ΔΝΤ, καθώς αυτό καθορίζει εξ' ολοκλήρου την οικονομική πολιτική, έχοντας ταυτόχρονα εγγυηθεί τα χρέη του βουλγαρικού κράτους προς τις ξένες τράπεζες. Σοβαρές διαμάχες με τη FYROM, καθώς ο βουλγαρικός εθνικισμός την θεωρεί ως το πεδίο της δικιάς του "αλυστρωτικής" ιδεολογίας. Πρόσφατη είναι και η ραγδαία επιδείνωση των ρωσοβουλγαρικών σχέσεων, τα αποτελέσματα της οποίας δεν έχουν φανεί ακόμη.

FYROM: Κλασική περίπτωση για τα Βαλκάνια, ένα νέο εθνικό κράτος που συγκροτήθηκε στη βάση μιας εθνικής ιδεολογίας που προσπάθησε να ερμηνεύσει τον κόσμο από την αρχή. Τμήμα του ίδιου παραδόξου, το γεγονός ότι η πρώην γιουγκοσλαβική δημοκρατία της μακεδονίας απειλείται σε διαρκή βάση από τα όνειρα για μια μεγάλη Σερβία, Βουλγαρία και Αλβανία, καθώς και από τον ελληνικό εθνικισμό. Ακόμη χειρότερα, η οικονομία της είναι απόλυτα εξαρτημένη από το εξωτερικό εμπόριο μ' αυτές τις τέσσερις χώρες, ενώ εμφανίζει σαφή επιδείνωση σ' όλη τη δεκαετία του '90. Με την αλβανική μειονότητα να συγκροτεί τουλάχιστον το 35% του συνολικού πληθυσμού, κοιτάζει ανήσυχα την αυξανόμενη ένταση στο Κοσσυφοπέδιο. Καθόλου τυχαία, η μόνη εγγύηση για το μέλλον της είναι η μόνιμη παρουσία του αμερικανικού εκστρατευτικού σώματος.

ΑΛΒΑΝΙΑ: Η εικόνα του αλβανού υπουργού εξωτερικών που επισκέφτηκε τη μητέρα του στην Κρήτη, θα μπορούσε να ήταν αστεία αν δεν ήταν τραγική. Καθώς τουλάχιστον το 1/4 του πληθυσμού είναι μετανάστες, ότι απέμεινε από την ερημωμένη ύπαιθρο λεηλατείται από το ιταλικό και το ελληνικό κεφάλαιο. Ο αλβανικός Μάρτης

έληξε άδοξα, αφήνοντας γυμνή την εικόνα μιας κοινωνίας που θ' αργήσει πολύ να βρει ένα δρόμο διαφορετικό απ' αυτό της ξενιτιάς.

ΤΟΥΡΚΙΑ: Βασανιστήρια, εξαφανίσεις και απαγωγές στην ημερήσια διάταξη. Παράλληλα, ένας διαρκής πόλεμος με το κουρδικό 15% του πληθυσμού της. Με την κατοχή μιας "ζώνης ασφαλείας" στο Ιράκ, κλιμακούμενο αποικισμό της τουρκοκυπριακής κοινότητας, ένταση στις σχέσεις με τη Συρία και την Ελλάδα, ειδύλλιο με το Ισραήλ, έντονη ανάμιξη των μυστικών της υπηρεσιών στον Καύκασο, αλλά και στην εσωτερική πολιτική ζωή, αποτελεί μια χούντα με δημοκρατικό μανδύα. Καθώς το τουρκικό κράτος υπονομεύει το μέλλον του στον βωμό μεγαλεπήβολων γεωπολιτικών σχεδίων και τρομακτικών εξοπλισμών, ο μεγάλος άγνωστος παραμένει η ίδια η τουρκική κοινωνία.

ΕΛΛΑΔΑ: Ο "ηγετικός" και "ηγεμονικός" της βαλκανικής της ρόλος κρύβει εν ψυχρώ δολοφονίες μεταναστών, καταπίεση της σλαβομακεδονικής και τουρκικής μειονότητας, νομοθετικά διατάγματα, όπως το περίφημο άρθρο 29 του "κώδικα ελληνικής ιθαγένειας", επεκτατική πολιτική στην Κύπρο και απέναντι στη FYROM και μια έντονη ροπή προς κάθε ακραίο εθνικισμό και μιλιταρισμό. Τυπικό παράδειγμα βαλκανικής πολιτικής, αποτελεί ο χειρισμός από μέρους της, της ελληνικής μειονότητας στην Αλβανία κατά τα προηγούμενα χρόνια: φτηνό παράνομο εργατικό δυναμικό στο εσωτερικό, εθνικιστικές κορώνες στο εξωτερικό. Η "πιο ευρωπαϊκή από τις βαλκανικές χώρες" παραμένει μια από τις μεγάλες πληγές της χερσονήσου.

Τα Βαλκάνια του πολέμου, των μειονοτήτων, της υποτέλειας και της εξαθλίωσης ήταν λογικό ν' αποσιωγούν από τα λαμπρά κενά λόγια των ηγετών. Μέχρι να βρεθούν κάποτε εκείνες οι κοινωνικές συνθήκες που θα τα βγάλουν στο προσκήνιο...

Μ.Κ.

Συναυλία αλληλεγγύης στο Γιώργο Μπαλάφα

Κυριακή 9 Νοέμβρη, 7.30μμ,
γήπεδο Δάφνης

Ο αγώνας για τη γη στη Βραζιλία

Εκδηλώσεις ενημέρωσης με
συμμετοχή εκπροσώπου του
MST (Κίνημα των Χωρίς Γη)
Θεσσαλονίκη: Τρίτη 11 Νοέμβρη,
9.00μμ, πανεπιστήμιο μακεδονίας.

Αθήνα: Πέμπτη 13 Νοέμβρη,
6.00μμ, ΑΣΟΕΕ

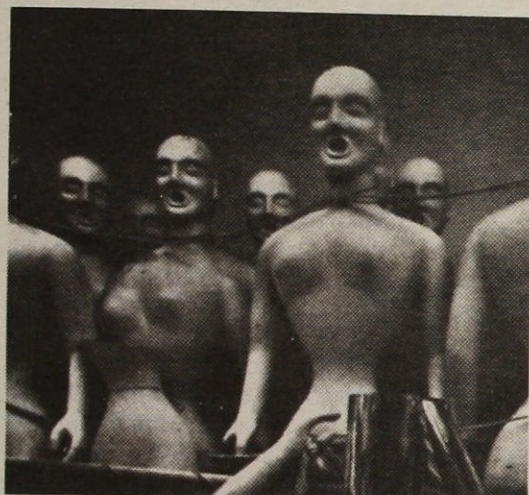
8σέλιδο αφιέρωμα

Όψεις των ινδιάνικων
κοινοτήτων-βάσεων στήριξης
του EZLN. Διαδρομές στην
καθημερινή ζωή των ζαπατίστας.
Οι μεγάλες δυσκολίες
στον αγώνα των γυναικών του
καλαμποκιού. Συνομιλία με
τον comandante Tacho και
τον mayor Moises.

ΟΙ ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΙΣ ΒΛΑΠΤΟΥΝ ΤΗΝ ΕΥΡΥΘΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ

Την Τετάρτη 5 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε σύσκεψη με πρωτοβουλία του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε με θέμα τις συγκεντρώσεις και τις πορείες που "δυσχεραίνουν την ομαλότητα και την τάξη" στο κέντρο της Αθήνας. Παρόντες όλοι, υπουργοί δημόσιας τάξης, Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε και μεταφορών, εκπρόσωποι κομμάτων, συνδικάτων, εμπορικών συλλόγων, ο "λαοφιλής" δήμαρχος της Αθήνας και λοιποί εκπρόσωποι. Δεν είναι η πρώτη φορά που τίθεται το ζήτημα των διαδηλώσεων που γίνονται στην Αθήνα. Ίσα-ίσα που

φταίει η χαοτική και χωρίς καμία ουσιαστική υποδομή "τσιμεντοποίηση" της Αθήνας η οποία έγινε φυσικά προς όφελος όλων των νυν διαμαρτυρομένων και αγανακτούντων "κυρίων". Οι προτάσεις περί διαδηλώσεων που δεν θα καταλάβουν όλο το οδόστρωμα ή που θα γίνονται στο πεζοδρόμιο, φανερώνουν ποιος είναι ο στόχος τέτοιου είδους συσκέψεων: Ο ουσιαστικός περιορισμός των συγκεντρώσεων. Αυτό όμως δεν μπορεί να επιτευχθεί αμέσως. Πρώτα πρέπει να προετοιμασθεί και να διαμορφωθεί η κοινωνική συνείδηση. Δεν είναι τυχαίο ότι όλη τη προηγούμενη βδομάδα ο διακεκριμένος δημοσιογράφος Ν. Κακαουνάκης διαμαρτυρόταν από το ραδιόφωνο του Φλας για αυτούς που διαδηλώνουν και παρακωλύουν τη συγκοινωνία στο κέντρο της Αθήνας και αναρωτιόταν πότε θα παρθούν μέτρα για να σταματήσει αυτό το κακό. Ο Κακαουνάκης βέβαια δεν είναι κανένας τυ-

το θέμα αυτό επανέρχεται στο προσκήνιο κατά τακτά χρονικά διαστήματα από τους εκάστοτε κυβερνήτες. Είναι κρυφός πόθος όλων των κυβερνήσεων τα τελευταία χρόνια, να θέσουν και νομοθετικά τέρμα στο δικαίωμα του συναθροίζεσθαι σε αυτούς που έχουν το θράσος να ζητάνε δυναμικά να βρουν το δίκιο τους. Πρόσχημα για αυτή τη σύσκεψη ήταν τα περιβαλλοντικά προβλήματα που δημιουργούνται -ιδίως το κυκλοφοριακό- καθώς και οι διαμαρτυρίες των εμπόρων που υποστηρίζουν ότι οι διαδηλώσεις ευθύνονται για την πτώση του τζίρου τους. Η υποκρισία σε όλο της το μεγαλείο! Λες και δεν είναι η εγκληματική ανάπτυξη που κέντρο της Αθήνας η κύρια υπεύθυνη για το κυκλοφοριακό και το νέφος. Λες και δεν

χαίος. Αποτελεί το σύγχρονο παρακράτος. Είναι αυτός που καταγγέλλει και συκοφαντεί μονίμως από την εκπομπή του όσους απεργούν, διαδηλώνουν, αγωνίζονται. Είναι αυτός που σε κάθε περίπτωση είναι διατεθειμένος να βγάλει τα κάστανα από τη φωτιά για να υποστηρίξει την κυβερνητική γραμμή.

Παρά τη συνεχή υποχώρηση του ανατρεπτικού κινήματος, η κοινωνία εξακολουθεί να διατηρεί και αντιστάσεις και μνήμη και συνείδηση. Γι' αυτό και τέτοια μέτρα είναι δύσκολο να περάσουν, παρά το διακαή πόθο των κυβερνήσεων. Ξέρουν πολύ καλά ότι η καταστολή καμιά φορά φέρνει το αντίθετο αποτέλεσμα και οξύνει τα αντανακλαστικά της κοινωνίας. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι δεν πρέπει να βρισκόμαστε σε συνεχή εγρήγορση για να προλάβουμε τέτοιες μεθοδεύσεις στη γένεση τους.

Τ.Α.

Υπενθύμιση...

Για να μην ξεχνιόμαστε, στο στέκι Ανω - Κάτω Πατησίων, το οποίο ως γνωστόν δέχτηκε φασιστική επίθεση και έχει καταστραφεί σε μεγάλο μέρος του, γίνονται εργασίες για τις οποίες χρειάζεται ανθρώπινο δυναμικό. Οι εργασίες γίνονται σχεδόν καθημερινά, από τις 10 πμ - Η συμβολή όλων μας είναι απαραίτητη.

Βιβλιοπαρουσίαση...

Η ΡΩΣΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Πρόκειται για καινούργια έκδοση περιέχει κείμενα των ΓΚΟΜΠΕΝ, ΡΟΚΕΡ, ΑΒΡΙΤΣ κ.α. Περιέχει φωτογραφικό υλικό καθώς και χρονολόγιο του ρώσικου αναρχισμού.

"Η Ρώσικη Επανάσταση αποτελεί σταθμό στην ανθρώπινη πάλη για ελευθερία, ο δε "θρίαμβος" της αναπτέρωσε τις ελπίδες μιας ανθρωπότητας που στέναζε κάτω από το ζυγό του κεφαλαίου, επιβεβαιώνοντας -σε αντίθεση με τις μαρξιστικές προβλέψεις- την προφητική ρήση του Μπακούνιν: "Το άστρο της επανάστασης θα ανατείλει ψηλά πάνω από τη Μόσχα... και θα γίνει ο φάρος που θα καθοδηγήσει μια απελευθερωμένη ανθρωπότητα (1848)". Ωστόσο, η πραξικοπηματική ιδιοποίηση της από τους μπολσεβίκους κατέφερε ένα συντριπτικό πλήγμα στη ριζοσπαστικότητα και την ελευθερία των μαζών επιβεβαιώνοντας και πάλι τον Μπακούνιν που έλεγε από το 1873 ότι υπό το πρόσχημα της "δικτατορίας του προλεταριάτου", "μια νέα τάξη διανοουμένων θα αντικαταστήσει τους φεουδάρχες και τους καπιταλιστές, αρνούμενη στους ανθρώπους την ελευθερία τους". Οι στόχοι του παρόντος βιβλίου είναι:

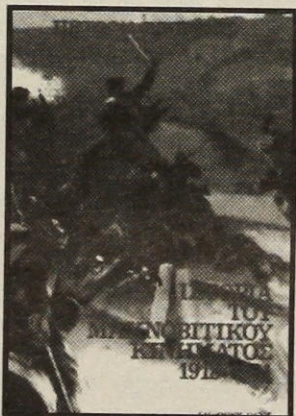
α) Η εξέταση της γέννησης και της ανάπτυξης αυτής της τάξης, εξέταση που ξεκινάει από το ριζοσπαστικό παρελθόν φτάνοντας μέχρι την εγκαθίδρυση του κρατικού καπιταλισμού στη Ρωσία από τους κατεξοχὴν εκπρόσωπους της: τους μπολσεβίκους. Η ανίχνευση αυτή πιστεύουμε ότι καθιστά εμφανέστατη τη νοητή γραμμή που συνδέει την επικράτηση του εξουσιαστικού σοσιαλισμού με τη σημερινή κατάρρευση του ανύπαρκτου-υπαρκτού σοσιαλισμού.

β) Η καταγραφή της ιστορίας του ρώσικου αναρχικού κινήματος μέσα στα πλαίσια της ευρύτερης πάλης των ρώσικων μαζών για μια ελεύθερη σοσιαλιστική κοινωνία.

ΙΕΡΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ

Πρόκειται για επανέκδοση. Περιέχει δοκίμια του ΜΑΡΡΑΙΗ ΜΠΟΥΚΤΣΙΝ.

"Η ιεραρχία, η κυριαρχία κι ο σεξισμός δεν εξαφανίζονται με το "δημοκρατικό συγκεντρωτισμό" με μια "επαναστατική ηγεσία", μ' ένα "εργατικό κράτος και με μια σχεδιασμένη οικονομία". Εκείνο που πρέπει να δημιουργήσουμε για να αντικαταστήσουμε την αστική κοινωνία, δεν είναι μόνο η αταξική κοινωνία που οραματίστηκε ο σοσιαλισμός, αλλά και η μη καταπιεστική ουτοπία που οραματίστηκε ο αναρχισμός".

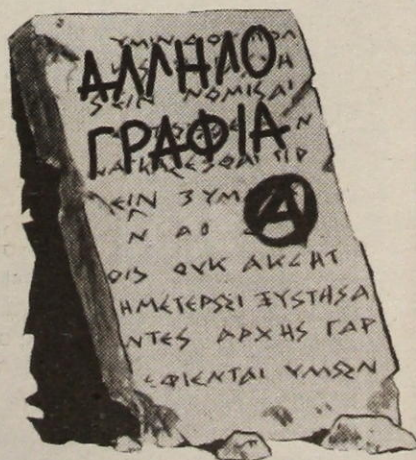
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΑΧΝΟΒΙΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ 1918-1921

Πρόκειται για επανέκδοση. Εκτός από το κείμενο του ΠΕΤΡΟΥ ΑΡΣΙΝΟΦ περιέχει παραρτήματα με μαχνοβίτικες διακηρύξεις και φωτογραφικό υλικό.

"Στο βιβλίο αυτό καταγράφεται η ιστορία ενός μοναδικού, απόλυτα αυθεντικού κι ανεξάρτητου κινήματος της εργατικής τάξης που σταδιακά αποκτάει συνείδηση του εαυτού της και βγαίνει στο στίβο της ιστορικής δράσης. Ο συγγραφέας τονίζει ότι το κίνημα αυτό θα είχε υπάρξει και χωρίς το Μάχνο από τον οποίο πήρε το όνομα του, αφού οι ζωντανές δυνάμεις που δημιούργησαν το κίνημα και τον ανέδειξαν απλώς σαν ταλαντούχο ηγέτη τους, υπήρχαν και χωρίς αυτόν. Τέλος σκιαγραφούνται πολύ γλαφυρά η προσωπικότητα κι ο ρόλος του Μάχνο και περιγράφεται με τρόπο συνταρακτικό η ηρωική πάλη των Μαχνοβιτών ενάντια στους αριστερούς και δεξιούς αντεπαναστά-

τες για τη δημιουργία μιας ελεύθερης κοινωνίας και την υλοποίηση των στόχων της προδομένης Ρώσικης Επανάστασης.

Σημ.: Όλα τα βιβλία είναι των εκδόσεων Ελευθέρος Τύπος

Τι συμβαίνει στα Εξάρχεια;

Αποδεικνύεται πως το πέρασμα από τις επιχειρήσεις αρετής στους μπράβους κι από τον έλεγχο της πλατείας από τους μπάτσους στον έλεγχο της πλατείας από τη μαφία των νυχτερινών κέντρων, δεν έχει μεγάλη απόσταση. Το μόνο δρόμο που έχει να διανύσει ένας ιδιοκτήτης μαγαζιού είναι αυτόν της άγνοιας και της λήθης. Ο κ. Πιέρος -ο ιδιοκτήτης της εξωτικής καφετέριας της πλατείας πρώην Τσαφ κι Εξ αρχής- έχει μεγάλη άγνοια κι ακόμα μεγαλύτερο θράσος.

Ο εν λόγω κύριος τυγχάνει κι ιδιοκτήτης λεσχών και μαγαζιών με κουλοχέρηδες στην πλατεία Ομο-

νοίας. Γνωστές κι οι σχέσεις του με μπάτσους και πρεζέμπορους. Ακριβώς αυτές τις σχέσεις -και την κουλτούρα από τη οποία απορρέουν- θέλει να επιβάλει και στα "παρθένα" Εξάρχεια. Φοίνικες και ψάθες στο ισόγειο, κουλοχέρηδες και πορνεία στο υπόγειο.

Η ανακολουθία του συγκεκριμένου κυρίου με τη συγκεκριμένη πλατεία -ή με το φαντασιακό της- πήρε τις διαστάσεις ανοιχτής σύγκρουσης. Αφού οι προτάσεις για οικονομική βοήθεια στα "παιδιά" -δηλαδή στα πολιτικοποιημένα στοιχεία της περιοχής- κι οι προσφορές για υψηλόμισθη επαγγελματική συνεργασία -δηλαδή "προστασία" του μαγαζιού- απορρίφθηκαν απαξιωτικά, ήρθε η σειρά των νονών της νύχτας. Έξι από αυτούς απείλησαν στο όνομα του κ. Πιέρου τη ζωή γνωστού θαμώνα της πλατείας. Τον "κατέστησαν" υπεύθυνο για ο,τιδήποτε πάθει το μαγαζί -είναι γνωστό ότι έχει σπαστεί δυο τρεις φορές στο πρόσφατο παρελθόν. Είναι ευνόητο ότι ο κ. Πιέρος αντλεί τον αμφιλεγόμενο "τσάμπουκά" του από τις προκλητικά καλές σχέσεις που έχει με τους γνωστούς μπάτσους του ακόμα πιο γνωστού πέμπτου αστυνομικού τμήματος.

Επειδή τα νταβατζιλίκια κι οι εκβιασμοί δεν έχουν βρει τον κατάλληλο χώρο...

Επειδή δεν πρέπει να αποδεχόμαστε τη συμμοριοποίηση της κοινωνίας και τον εκβαρβαρισμό της καθημερινότητάς μας...

Αυτή η ιστορία μάς αφορά -χωρίς να έχουμε ιδεοληψίες και φετιχισμούς σχετικά με την πλατεία.

Ένας θαμώνας της πλατείας Εξαρχείων.

Αλφα

ΕΤΟΣ 3ο ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 108

ΕΚΔΟΤΗΣ: "ΑΛΦΑ" Α.Μ.Κ.
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΕΚΔΟΣΗΣ: ΝΙΚΟΣ ΓΑΤΣΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 45
Τα γραφεία είναι ανοιχτά κάθε Πέμπτη
7.00-10.00μ.μ.
ΤΗΛ. - FAX: (01) 64.58.112
E-mail: alfanarc@compulink.gr
ΓΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ: Τ.Θ. 31809
Τ.Κ. 100 35
ΑΘΗΝΑ

Η ΤΑΦΟΠΛΑΚΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Απεργία πείνας εκπαιδευτικών

Ένα μήνα απεργίας πείνας συμπληρώνουν οι εκπαιδευτικοί Δημήτρης Κούγκας και Ελένη Παληοτζήκα. Δημοσιεύουμε τμήμα του κειμένου με το οποίο, στις 10 Οκτώβρη, ανήγγειλαν την έναρξη της απεργίας πείνας, καθώς και αφίσσα που κολλιέται στη Θεσσαλονίκη.

Στην Ελλάδα σήμερα επικρατεί αδιαφορία, κυνισμός ή ακατάσχετη φλυαρία του τίποτα. Και τα τρία παραπέμπουν στην σιωπή. Η γενικότερη ανομβρία βαθιά σκέψης και γραφής, κατάφερε να μεταστρέψει ένοιες που έχασαν πια το περιεχόμενό τους και μεταμφιέστηκαν σε εντελώς διαφορετικά πράγματα, όπου η απάτη αποκαλείται πολιτική, ο θάνατος ζωή, ο φόβος σύνεση, η υστερία χαρά. Σε καιρούς απαξίας της ζωής, ιδιώτευσης, κομπορμιισμού, χρειάζεται περισσότερη εναντίωση στο θανατικό μοντέλο. Είναι ύψιστη η υποχρέωση των σκεπτόμενων πολιτών να αντιδρούν με την διακίνηση ιδεών και έκθεση των απόψεών τους.

Σήμερα είναι επιτακτικότερη η ανάγκη αυτή, αφού αυτό το ωχρό ομοίωμα ζωής που οι αρχαίοι το έλεγαν Άδη, αυτές οι σκιές που σήμερα τις βαφτίζουν ανθρώπους και που για να καλύψουν την απουσία πραγματικότητας-ζωής, καταναλώνουν αντικείμενα, θεωρώντας τα προεκτάσεις του χαρακτήρα τους, αυτός ο κόσμος φάντασμα απουσιάζει παντελώς από την λήψη αποφάσεων, την διαδικασία κριτικής της ζωής. Έχουν καταντήσει οι άνθρωποι νευρωτικά ναυάγια που καταφεύγουν στο καταφύγιο της άκριτης συναίνεσης με την "δύναμη" που αποφασίζει γι' αυτούς και εναντίον τους: η ευθύνη για το κατάντημά τους είναι αθέριστη. Σήμερα σ' αυτήν την φρικαλεότητα έρχεται να προστεθεί η φρικαλεότητα του νομοσχεδίου για την παιδεία, που πλέον δεν θα βγάξει ανθρώπους ναυάγια αλλά ψυχρές μηχανές, που πρέπει να αποδεχτούν την αλλοτρίωση σαν βασικό κανόνα ζωής (...). Η παιδεία δεν είναι άσχετη με την σημερινή αδράνεια και την παθητικό-

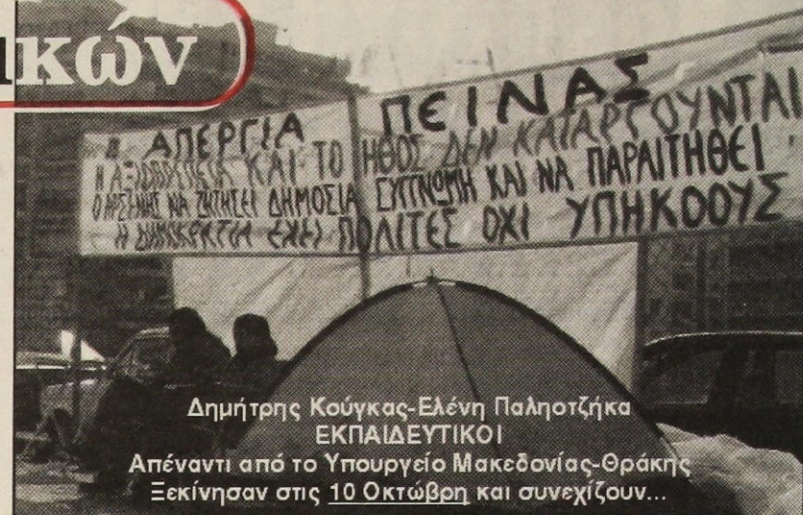
τητα, την πολιτική και κοινωνική, που χαρακτηρίζει την εποχή μας. Όταν οι βρυκόλακες της γνώσης, αυτές οι συμμορίες θανάτου, με το νομοσχέδιο του μίσους αυξάνουν τις γραπτές εξετάσεις μαθημάτων ενός τριμήνου σε 43(!), καταργούν τον θεσμό του ανεξεταστέου και οδηγούν πρόωρα τα παιδιά στη δουλειά και την εκμετάλλευση, αυξάνουν τον αριθμό μαθημάτων εισαγωγής στα πανεπιστήμια σε 16, καταργούν την επετηρίδα, τον τελευταίο εναπομείναντα θεσμό χωρίς ρουσφέτι αφού θέλουν δουλοπρεπείς εκπαιδευτικούς. Πράγμα που είχε επισημάνει ο Παπανούτσος λέγοντας: "θέλουν τον δάσκαλο υποτελή... τον έχουν καταδικάσει σε μια ηθική δουλειά που προσβάλει την αξιοπρέπεια του, και κηδεμονεύεται". Σημειωτέον ότι το 54% του πληθυσμού της Ελλάδας είναι υπέρ της επετηρίδας και 15% δεν απάντησε στην έρευνα που έκανε η εφημερίδα "Τα Νέα". Τέσσερα δισ. θα στοιχίζουν κάθε φορά οι εξετάσεις της υποταγής των εκπαιδευτικών. Έξι δισ. θα στοιχίζουν οι χαφιέδες-αξιολογητές του μίσους για να τους υποτάξουν, 1.200.000 τον μήνα θα πληρώνονται οι δουλοπρεπείς υμνητές πανεπιστημιακοί για να αποσιωπήσουν αυτά τα εγκλήματα και να τα εκθειάζουν. Με την συναίνεση των επαίσχυντων, εξωνημένων και χωρίς ήθος μαριονετών της ΟΛΜΕ και ΔΟΕ και όλων τους ακολουθούν, μελλοντικών βουλευτών: βουλευτών που σε καιρούς στυγνής λιτότητας έκαναν δώρο στους εαυτούς τους 25 εκατομμύρια αναδρομικά κούρασης ο καθένας και 100% αύξηση μισθού εκατομμυρίων (...).

Ο Μπέρναρ Σω είχε πει ότι "η μόνη περίοδος που διακόπηκε η εκπαίδευσή του ήταν όταν πήγαινε στο σχο-

λείο". Σχολείο που εύστοχα ορίζει ο Ζαν Μαρκ Ραινή: «για μας το σχολείο δεν είναι παρά ένα άτεγκτο σύνολο από γκρίζους τοίχους, όπου από παντού αποπνέει ο θάνατος κι όπου, κάτω από την ιδεοληπτική και νευρωτική πίεση "διανουμένων", που θεωρούνται πια αυθεντίες στην τέχνη της μετάδοσης μιας στερεότυπης και ψυχρής γνώσης, σβήνουν σιγά-σιγά οι τελευταίες ακτίδες ζωής και δημιουργικού αυθορμητισμού των παιδιών».

Και συμπληρώνει ο Καστοριάδης: «η ταυτολογιστική οργάνωση έχει περάσει έξω απ' την παραγωγή, έχει περάσει στην εκπαίδευση, στην οποία ολοένα και περισσότερο αυτό που ενδιαφέρει αυτούς που κάνουν τις λεγόμενες "δύθεν μεταρρυθμίσεις" της εκπαίδευσης είναι να μπουν τα παιδιά σε μια γραμμή και να κατευθυνθούν εκεί όπου αυτοί νομίζουν ότι η κοινωνία έχει ανάγκη να υπάρξουν εργαζόμενοι, γιατροί, δικηγόροι, καθηγητές κ.α. Φυσικά αυτά συνεχώς αποτυγχάνουν για άλλους λόγους, αλλά αυτή είναι η προσπάθεια του συστήματος". Όλα αυτά συμβαίνουν επειδή, όπως γράφει ο Όργουελ στο "1984", οι άνθρωποι, "παρτημένοι στους εαυτούς τους, θα συνεχίσουν από γενιά σε γενιά και από αιώνα σε αιώνα να δουλεύουν, να γεννούν και να πεθαίνουν, όχι μόνο χωρίς να νιώθουν καμιά διάθεση να επαναστατήσουν, αλλά και χωρίς να έχουν την ικανότητα να καταλάβουν πως ο κόσμος θα μπορούσε να είναι διαφορετικός από ό,τι είναι. Μπορεί να δοθεί ελευθερία σκέψης, γιατί δεν έχουν σκέψη".

Την ίδια δυσοίωνα πρόβλεψη κάνει και ο Χάλεϋ στον "Θαυμαστό Καινούργιο Κόσμο": "ένα πραγματικά αποτυχεστικό ολοκληρωτικό κράτος θα ήταν εκείνο, όπου το παντοδύναμο εκτελεστικό σώμα των πολιτικών αρχηγών και η στρατιά των διευθυντών τους, θα κυβερνούν έναν πληθυσμό δούλων που δεν χρειάζονται να εξαναγκάζονται να έχουν κά-

Δημήτρης Κούγκας-Ελένη Παληοτζήκα
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ
Απέναντι από το Υπουργείο Μακεδονίας-Θράκης
Ξεκίνησαν στις 10 Οκτώβρη και συνεχίζουν...

- Οι βρυκόλακες της "γνώσης" με τα δολοφονικά νομοσχέδια για την ΠΑΙΔΕΙΑ, ρημάζουν την ανθρώπινη ψυχή
- Οι ενεργοί πολίτες οφείλουν να εναντιωθούν στην ιδιώτευση της τηλεδημοκρατίας
- Για να μην καταντήσουμε νευρωτικά ναυάγια, ψυχρές μηχανές

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΛΗΤΕΙΑ ΔΕΝ ΘΑ ΠΕΡΑΣΕΙ

τι γιατί θα αγαπούσαν την υποδούλωση τους".

Σ' αυτό το άθλιο μοντέλο όπου η παιδεία ενταφιάζεται με πνευματικά σφυρηλατημένες χειροπέδες, ως εναντιωθούμε με ενεργό συμμετοχή στα κοινά (...).

Γι' αυτό ξεκινάμε απεργία πείνας, με νερό μόνο, απέναντι από το υπουργείο Μακεδονίας-Θράκης, κατάθεση εκλογικού βιβλιάρου και προσφυγή στα δικαστήρια, που προτείνουμε και στους άλλους αδίοριστους. Γιατί κανείς δεν έχει το δικαίωμα να θεωρεί την παιδεία φέουδό του και να την λυμαίνεται. Αυτοί ψηφίζουν τους νόμους και δημιουργούν τα προβλήματα. Αυτοί να υποστούν τις συνέπειες (...).

Αρκετά! Εμείς δεν το ανεχόμαστε. Η θρασύτητα και η πολιτική αλητεία ξε-

πέρασε κάθε προηγούμενο και ο ασήμαντος κατά τα άλλα Κοντογιαννόπουλος, ενώ χρεώνεται ήδη με μια δολοφονία, το νεκρό καθηγητή Τεμπονέρα, τολμά και μιλά ο αναισχύντος.

Θα κλείσουμε με μια φράση του Καστοριάδη: "η ανθρωπότητα διέσχισε ήδη περιόδους κατάπτωσης και ληθαργίας, τόσο πιο ύπουλες όσο πιο πολύ συνοδεύτηκαν από αυτό που συνήθως ονομάζουμε υλική ευμάρεια, όπως π.χ. οι αιώνες της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Ελπίζω η φάση αυτής της ληθαργίας να είναι η βραχύτερη δυνατή". Το ευχόμαστε.

Δημήτρης Κούγκας,
Ελένη Παληοτζήκα
Ανεργοί εκπαιδευτικοί
Θεσσαλονίκη 9-10-1997

Ο αγώνας για τη γη στη Βραζιλία

Εκδήλωση ενημέρωσης με τον Adinaldo Nascimento, εκπρόσωπο του MST (Κίνημα των Χωρίς Γη)
Βιντεοπροβολή-έκθεση φωτογραφίας

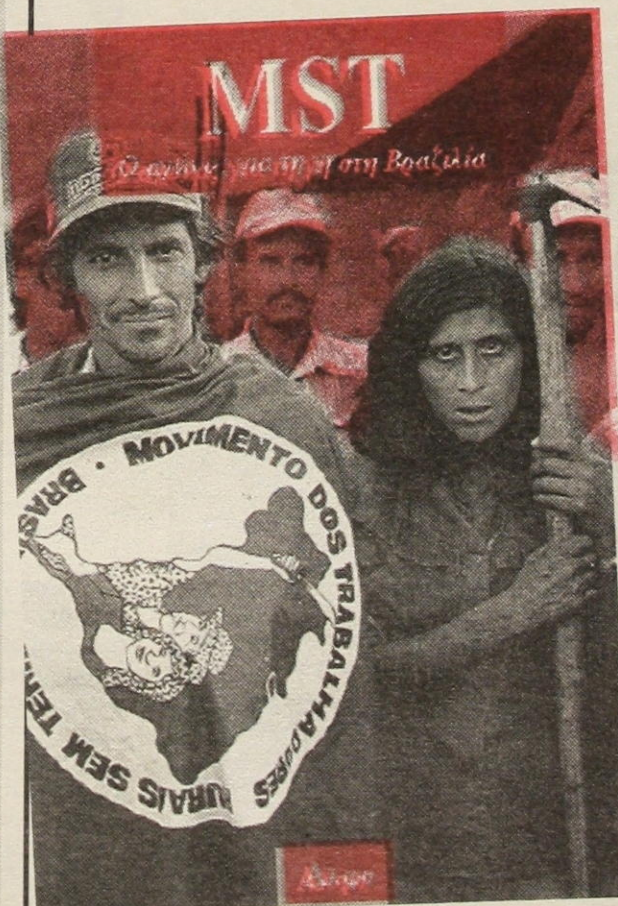
Θεσσαλονίκη: Τρίτη 11 Νοέμβρη, 9.00 μμ, παν/μιο μακεδονίας
Αθήνα: Πέμπτη 13 Νοέμβρη, 6.00μμ, ΑΣΟΕΕ

Επιτροπή Αλληλεγγύης στον Αγώνα των Ζαπατίστας (Θεσσαλονίκη)
Πρωτοβουλία Αλληλεγγύης στον Αγώνα των Ζαπατίστας (Αθήνα)

Εκδηλώσεις ενημέρωσης για τον αγώνα για τη γη στη Βραζιλία διοργανώνονται από τις πρωτοβουλίες αλληλεγγύης στον αγώνα των Ζαπατίστας της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Θα συμμετάσχει ο εκπρόσωπος του MST Adinaldo Nascimento. Θα υπάρχει έκθεση φωτογραφιών από τις καταλήψεις γης στη Βραζιλία, καθώς και βιντεοπροβολή. Η εκδήλωση στη Θεσσαλονίκη θα γίνει την Τρίτη 11 Νοέμβρη, στις 9.00μμ, στο πανεπιστήμιο μακεδονίας. Στην Αθήνα, την Πέμπτη 13 Νοέμβρη, στις 6.00μμ, στην ΑΣΟΕΕ.

Κυκλοφόρησε...

Αυτό το βιβλίο αποτελεί παρουσίαση του αγώνα του MST, του Κινήματος των Χωρίς Γη της Βραζιλίας, γραμμένο από δύο μέλη του, τον João Pedro Stedile και τον Frei Sergio. Ταυτόχρονα είναι μια παρουσίαση του αγώνα για τη γη στη χώρα, των παραμέτρων και της ιστορίας του (...).

Μια τέτοια έκδοση είναι απαραίτητη για να γίνει κατανοητή η πραγματικότητα αυτού του αγώνα, να εκτιμηθούν τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία του (...). Εκτός αυτού, η κατανόηση της συνθετότητας ενός αγώνα νέου τύπου όπως αυτός του MST, μπορεί να χρησιμεύσει και στην κατανόηση της εποχής μας. Και φυσικά η δημοσιοποίηση του αγώνα του MST αποτελεί τμήμα της αλληλεγγύης προς τους αγωνιζόμενους αγρότες, τις καταλήψεις γης και τα συλλογικά κοινωνικά και οικονομικά εγχειρήματα που μέσα σε φοβερά αντίξοες συνθήκες δημιουργούνται σήμερα στη Βραζιλία.

προδημοσίευση
στη σελίδα 13

Αλφα

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
9 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1997

ΖΑΠΑΤΙΣΤΑΣ

Είμαστε aquí estamos!

Τίποτα πια δε θα μας κάνει να σωπάσουμε

Εδώ στο μεξικάνικο νότο, στις κοιλάδες, τα βουνά και τη ζούγκλα οι εξεγερμένοι ινδιάνοι/ες εξακολουθούν να υψώνουν τη φωνή της αντίστασης και της αξιοπρέπειας απέναντι σε ένα σιωπηλό και καθημερινό πόλεμο. Ζώντας κάτω από τις ίδιες συνθήκες που τους ανάγκασαν να πάρουν τα όπλα αντιστέκονται στην πείνα, το στρατιωτικό αποκλεισμό και τις επιθέσεις της αστυνομίας και των παραστρατιωτικών ομάδων.

Πόσοι άνθρωποι έχουν εκδιωχθεί από τις κοινότητές τους; Πόσοι υποφέρουν; Πόσα σπίτια έχουν καταστραφεί; Πόσοι ινδιάνοι/ες έχουν δολοφονηθεί επειδή υπερασπίστηκαν ένα κομμάτι γης, πόσοι έχουν φυλακιστεί επειδή δεν επέτρεψαν περισσότερες ταπεινώσεις;

Μετά από τρία χρόνια ένοπλου και πολιτικού αγώνα, διαλόγου υπό το κράτος απειλών και ψυχολογικής φθοράς οι εξεγερμένοι ζαπατίστας συνεχίζουν να αυτοοργανώνουν τη ζωή τους, "συνεχίζουν να υφαίνουν το αύριο που τους αξίζει..."

Κείμενα: Ε.Π.

Φωτογραφίες: Ν.Π., Μ.Μ., Ε.Π.

Τεχνική Επιμέλεια: Αλφα Αθήνας

SIMBOLOGIA

COM - Base de Operaciones Mixtas

Ενα ταξίδι στο ζαπατιστικό όνειρο

ΙΝΔΙΑΝΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ - ΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ EZLN

Τα βουνά στα Ορεινά της Τσιάπας, στο Los Altos, είναι πάντοτε καλυμμένα από ένα πέπλο ομίχλης που σκεπάζει τα πάντα με τσουκερό κρύο και μυστήριο. Το μεσημέρι ο καυτός ήλιος και ο έντονα γαλάζιος ουρανός τα διαγράφουν καταπράσινα, φωτεινά και αμετακίνητα αλλά γρήγορα επιστρέφουν στο θυμό τους που γίνεται βροχή, λάσπη, σύννεφα και σκοτάδι. Είναι η γη των ινδιάνων tzotziles, των "αντρών και των γυναικών νυχτερίδων". Είναι μέρος της ελεύθερης και εξεγερμένης γης των ζαπατίστας, των αντρών και των γυναικών που έρχονται από τη νύχτα.

"Έχει τέσσερα στρατόπεδα της κυβέρνησης εδώ γύρω. Θέλουν να μας τελειώσουν. Πριν δυο μέρες υπήρχε μεγάλη ένταση. Φορηγά με PRIίστας και παραστρατιωτικούς έρχονταν για να μας σκοτώσουν. Ακούγονταν πυροβολισμοί. Ήμασταν προετοιμασμένοι να φύγουμε στα βουνά", λέει ο 20χρονος Aurelio με το καλυμένο πρόσωπο, υπεύθυνος της ζαπατιστικής φρουράς του Aguascalientes II, στην κοινότητα Oventic των Los Altos. Είναι τρεις μέρες μετά τις εκλογές της όλης Ιούλη και οι φιλοκυβερνητικές και παραστρατιωτικές ομάδες της περιοχής, σε συνεργασία με τον ομοσπονδιακό στρατό και την αστυνομία αυξάνουν τις απειλές και τις προκλήσεις τους. "Εμείς οι ζαπατίστας δε θα ψηφίσουμε, αλλά ούτε θα επιτρέψουμε να εγκατασταθούν οι κάλπες", ήταν η απόφαση των 33 ζαπατιστικών κοινοτήτων αυτού του δήμου, αλλά και ολόκληρης της Τσιάπας.

"1. Τα πολιτικά κόμματα ενδιαφέρονται για τους ινδιάνους λαούς μόνο όταν χρειάζονται ψήφους, αλλά όταν

έρχονται στην εξουσία τους ξεχνούν.

2. Σε τίποτα δεν ωφελεί να ψηφίσουμε ένα άλλο κόμμα, γιατί το PRI θα παραμείνει στην εξουσία, ακόμα κι αν κερδίσει ένα κόμμα της αντιπολίτευσης.

3. Επιπλέον τα κόμματα της αντιπολίτευσης είναι μέρος του ίδιου συστήματος του κράτους-κόμματος.

4. Το μεξικάνικο πολιτικό σύστημα είναι διεφθαρμένο και το ίδιο είναι όλα τα πολιτικά κόμματα.

5. Οι πολιτικοί ηγέτες χρησιμοποιούν τις ψήφους του λαού μόνο για να πάρουν την εξουσία και όχι για να ικανοποιήσουν τις μεγάλες ανάγκες των λαών μας.

6. Η μεξικάνικη κυβέρνηση δεν εφάρμοσε τις συμφωνίες του San Andres για τα δικαιώματα και την κουλτούρα των ινδιάνων.

7. Η μεξικάνικη κυβέρνηση ποτέ δεν έδωσε σημασία στις απαιτήσεις του EZLN για δημοκρατία και δικαιοσύνη.

8. Η στρατιωτικοποίηση της Τσιάπας και της χώρας δεν επιτρέπει να υπάρξουν συνθήκες για ελευθερία, εθελοντική και συνειδητή ψηφοφορία.

9. Χρειάζεται να φτιάξουμε μια νέα κοινωνία και αυτό δεν θα γίνει ψηφίζοντας για κάποιο κόμμα.

Με εκτίμηση,
εξεγερμένοι λαοί",

έγραφε η ανακοίνωση που μοίραζαν οι πάνω από δύο χιλιάδες ινδιάνοι ζαπατίστας στους δρόμους του αυτόνομου εξεγερμένου δήμου του San Andres, έδρα του διαλόγου για την ειρήνη, στις 5 Ιούλη. Ποσοστό αποχής που ξεπέρασε το 80%, καμένες και κλεμμένες κάλπες, μπλοκαρισμένους δρόμους, πεταμένες επιταγές του Procampo, (κυβερνητική βοήθεια - εξαγορά των αγροτών), κατάσταση

επιφυλακής και ενίσχυση του στρατού και της αστυνομίας, επιθέσεις των παραστρατιωτικών ομάδων, φόβο αλλά και οργισμένη αντίδραση άφησαν πίσω τους οι εκλογές. Μαζί με μια λεπτομέρεια: για πρώτη φορά η κυβέρνηση, σε συνεργασία με τη UNICEF, έστειλε κάλπες για να ψηφίσουν "τα παιδιά για τα δικαιώματά τους".

Το κίτρινο ξεχαρβαλωμένο λεωφορείο των "παστόρων για την ειρήνη" ξεκίνησε σχεδόν άδειο από την κοινότητα Oventic. "Θα πάμε στο Santiago El Pinar. Έχει διαμαρτυρία", λέει ο οδηγός με το χαμογελαστό μουστάκι. Ακολουθούν χωματόδρομοι που έχουν το ίδιο πλάτος με αυτό του λεωφορείου, αναρίθμητες στροφές και ακόμα περισσότερες λακούβες, ένα παρ' ολίγο τουμπάρισμα, στάσεις σε πάνω από δώδεκα κοινότητες, ινδιάνοι ζαπατίστας που αφήνουν τις ματσέτες τους και κατηφορίζουν τρέχοντας από τις κατακόρυφες φυτείες του καλαμποκιού, απορημένα παιδιά και ένας έλεγχος: μόλις 100 μέτρα πριν την κοινότητα Santiago El Pinar βρίσκεται ένα από τα μεγαλύτερα στρατόπεδα της ομοσπονδιακής κυβέρνησης στην περιοχή. Η ομάδα των στρατιωτών που μπλοκάρει το δρόμο ζητά να μάθει τους λόγους της πορείας από το φορηγάκι με την ντουκούκα που βρίσκεται μπροστά. Το χέρι του αξιωματικού -που ζητά τα διαβατήρια από τους ελάχιστους ξένους στο κατάμεστο, πια, από αγρότες ζαπατίστας λεωφορείο- τρέμει.

"Αυτή η επιτροπή δεν ήρθε για να προκαλέσει, να απειλήσει ή να επιτεθεί στους PRIίστας. Έχουμε καταλάβει ότι αυτές τις μέρες κινητοποιήστε με τα αυτοκίνητά σας και τα όπλα σας μέρα-νύχτα. Πολύς κόσμος, άντρες, γυναίκες και παιδιά, αναγκάστηκε να αφήσει τα σπίτια του και να πάει στο βουνό να κοιμηθεί. Είναι μεγάλο ψέμα ότι υπάρχουν κινήσεις ενόπλων ζαπατίστας που θέλουν να σκοτώσουν τους PRIίστας. Οι ζαπατίστας έχουν τη δέσμευση να μη προκαλούν, να μην επιτίθενται στους ινδιάνους αδερφούς τους, γιατί οι ζαπατίστας δεν αγωνίζονται ενάντια στους φτωχούς ινδιάνους αδελφούς τους, αλλά αν δεχτούν επίθεση έχουν το δικαίωμα να αμυνθούν, με τη βοήθεια όλων των κοινοτήτων. Όταν υπάρχουν μεγάλα προβλήματα, αυτοί που υποφέρουν είναι οι άντρες, οι γυναίκες και τα παιδιά, ενώ οι αρχηγοί των PRIίστας και των λευκών φρουρών (σημ.: παραστρατιωτικές ομάδες) είναι ευτυχισμένοι τρώγοντας, πίνοντας μπύρες και κερδίζοντας πολλά χρήματα, ενώ για όλο τον κόσμο υπάρχει φόβος, αρρώστιες και θάνατος", έγραφε, ανάμεσα στ' άλλα, η ανακοίνωση που ακουγόταν στην πλατεία του Santiago ο' όλη τη διάρκεια της συγκέντρωσης - διαμαρτυρίας για τις επιθέσεις στο κτίριο της εξεγερμένης δημαρχίας και της κοοπερατίβας χειροτεχνίας του San Andres, όπως και για τις απειλητικές κινήσεις ενάντια σε ζαπατιστικές κοινότητες. Η συγκέντρωση -όπως όλες οι ζαπατιστικές εκδηλώσεις- τελείωσε με μαρίμπα και χορό.

Μήνυμα του c. Moises

Κοινότητα Oventic, λίγο μετά τα μεσάνυχτα της 9ης Ιούλη 1997

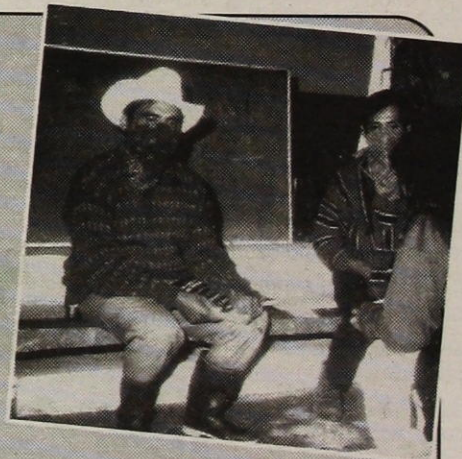
Στο όνομα της κοινότητας του Oventic, στο όνομα όλων των ανδρών, γυναικών και παιδιών του Aguascalientes II και επίσης στο όνομα όλων των συντρόφων, όλων των συντροφισών της περιοχής Los Altos, θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε για την επίσκεψή σας. Για μας έχει μεγάλη σημασία η παρουσία σας εδώ μαζί μας, γιατί βλέπετε την κατάσταση στην οποία ζούμε, αν και δεν θα μπορούσατε να δείτε τα πάντα. Αλλά από τα λίγα που θα ζήσετε, ελπίζουμε ότι θα γίνετε μάρτυρες στη χώρα σας για το πώς ζούμε, αλλά και πώς κινούμαστε για να αποφύγουμε οποιαδήποτε σύγκρουση με την κακή κυβέρνηση, αλλά και με τους PRIίστας που είναι αδελφια μας και δεν το γνωρίζουν.

Ξέρουμε ότι για να έρθετε από εκεί και να φτάσετε ως εδώ στο Aguascalientes και σε άλλα Aguascalientes δεν είναι κάτι εύκολο. Σημαίνει ότι έχετε συνείδηση, ότι έχετε τη θέληση. Είναι μια μεγάλη στήριξη, μεγάλο κουράγιο γιατί βλέπουμε ότι μας στηρίζουν σε όλον τον κόσμο, γιατί έρχονται κι από άλλες χώρες, την Ισπανία, τη Γερμανία, την Αγγλία, τη Βραζιλία. Είναι μια απόδειξη αλληλεγγύης για μας, αλλά πολύ περισσότερο για την κυβέρνηση. Η κυβέρνηση αντιλαμβάνεται ότι εμείς σαν ινδιάνοι ζαπατίστας δεν είμαστε μόνοι. Η κυβέρνηση φοβάται, δεν θέλει να δεχτεί, δεν θέλει να δει αυτόν τον κόσμο που μας κάνει περίφανους που αγωνιζόμαστε.

Θέλουμε να σας ευχαριστήσουμε για την εργασία, για την προσπάθειά σας, για την οικονομική σας στήριξη. Θέλουμε να ευχαριστήσουμε τους συντρόφους και συντροφισες στην Ελλάδα, τους άνδρες τις γυναίκες και τα παιδιά για όλα όσα έχουν κάνει για να συνεισφέρουν στον αγώνα μας. Για να τα ξεδεύει κανείς δεν είναι δύσκολο, για να τα συγκεντρώσει είναι, και σας λέμε: να συνεχίσετε μπροστά, να μη μείνετε πίσω.

Εμείς θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε για το καλό των λαών μας. Γνωρίζουμε ότι ζούμε μια κατάσταση πολύ δύσκολη, με πολλή πείνα, πολλή δίψα, πολλή αρρώστια. Εξαπίας του πολέμου, όχι τόσο του ένοπλου πολέμου, αλλά του πολέμου σε όλα τα άλλα επίπεδα.

Μαζί με τους συντρόφους της Comandancia θα αποφασίσουμε. Είναι πολύ πιθανό να αγοράσουμε καλαμπόκι, να αγοράσουμε λίγα τρόφιμα. Είναι αυτό που περισσότερο από οτιδήποτε άλλο χρειάζονται οι κοινότητες. Γιατί αυτή η περίοδος είναι μία περίοδος πείνας. Υπάρχουν οικογένειες, αδελφια μας που μερικές φορές δεν έχουν να φάνε τίποτα, ούτε μια tortilla, γιατί δεν υπάρχει δουλειά, δεν υπάρχουν χρήματα. Αυτό είναι το μεγάλο πρόβλημα. Αυτούς τους μήνες, Ιούλιο, Αύγουστο, Σεπτέμβριο και μέρος του Οκτώβρη είναι περίοδος ξηρασίας. Είναι οι χειρότεροι μήνες του χρόνου. Εμείς σαν ζαπατίστας, σαν ινδιάνοι θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε να μαχόμαστε ενάντια στην κακή κυβέρνηση, με τα όπλα, με την πολιτική. Ενάντια στην αδικία, ενάντια σ' αυτό το σύστημα εκμετάλλευσης

πρέπει να νικήσουμε, πρέπει να αλλάξουμε τη χώρα και τον κόσμο. Για να υπάρχει μια ζωή αξιοπρεπής.

Και εσείς να συνεχίσετε να αγωνίζεστε για να αλλάξετε τον κόσμο. Ευχαριστούμε.

Τα χρήματα που είχε συγκεντρώσει Πρωτοβουλία Αλληλεγγύης στον αγώνα των Ζαπατίστας (6.000 δολάρια) δόθηκαν στην Comandancia του EZLN, στο Oventic και στην Realidad.

"Αν δε μας καθαρίσουν, μια μέρα θα φθάσουμε στο Zocalo", (σημ.: η κεντρική πλατεία της Πόλης του Μεξικού). Είναι ένας άλλος νεαρός ζαπατίστας της φρουράς του Ονεντίς που μιλάει πίσω από το μαντήλι και δε μπορεί να φανταστεί πως δύο περίπου μήνες μετά οι σύντροφοι και οι συντρόφισσές του θα καταλάβουν με ειρηνικό και εντυπωσιακό τρόπο την πρωτεύουσα (βλέπε τα φύλλα νο. 101, 103, 104). Ακουμπισμένη στη μορφή του Ζαπάτα, που είναι ζωγραφισμένη στην πρόσοψη της πολύχρωμης κλινικής, είναι μια ινδιάννα που έχει κρεμασμένο στην πλάτη το παιδί της. "Οι ελλείψεις είναι μεγάλες. Σε φάρμακα και ανθρώπους. Γιατρός έρχεται μια φορά τη βδομάδα. Αλλά είναι μια κλινική της κοινότητας και όχι της κυβέρνησης", τονίζει ο 24χρονος βιολόγος-προαγωγός της υγείας που συμμετέχει στο ανάλογο εκπαιδευτικό πρόγραμμα και έχει τέλεια γνώση της ελληνικής μυθολογίας αλλά και των μεξικάνων αναρχικών.

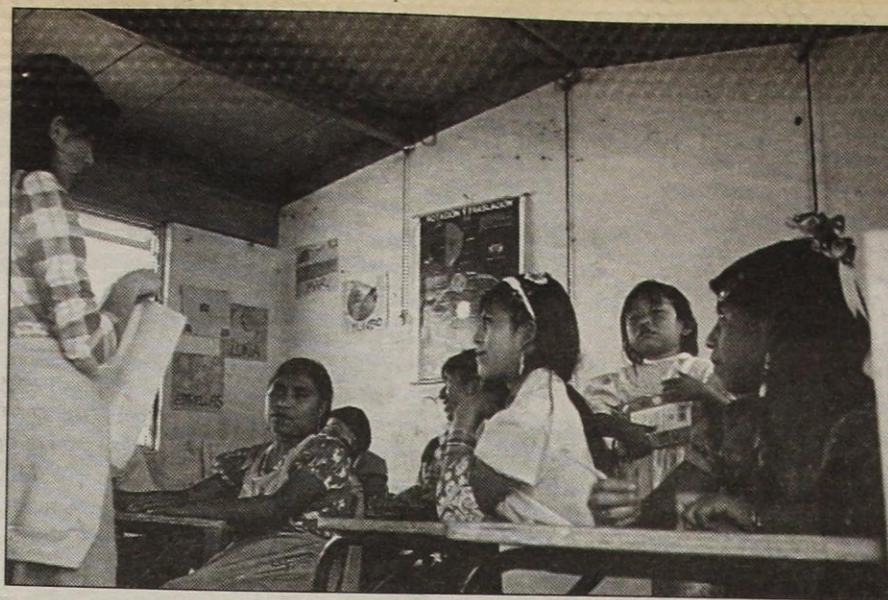
Λίγα μέτρα πιο κάτω, κάτω από ένα υπόστεγο του Aguascalientes είναι συγκεντρωμένες πολλές συντρόφισσές της. Είναι μερικές από τις 800 περίπου γυναίκες - μέλη της κοοπερατίβας χειροτεχνίας, "γυναίκες για την αξιοπρέπεια".

Οι γυναίκες των Los Altos, εκτός από το να προσέχουν από πολύ μικρές τα πρόβατα, που χρησιμεύουν μόνο για το μαλλί τους, μαθαίνουν κυρίως να υφαίνουν. Μετά την ζαπατίστικη εξέγερση και την εμφάνιση των επαναστατικών νόμων για τις γυναίκες, οι υφάντριες tzotziles οργανώθηκαν στον EZLN, άρχισαν να μιλάνε για πολιτική, να συζητούν για τα καταπιεστικά έθιμα και τις παραδόσεις που πρέπει να καταργηθούν, να γνωρίζουν τι σημαίνει "δικαιώματα των γυναικών". Αυτές είναι οι βάσεις στήριξης των ζαπατίστας, που στέλνουν καλαμπόκι και φασόλια, λίγη ζάχαρη και λίγο αλάτι και που πολλές φορές υποφέρουν από απειλές και από επιθέσεις αλλά και από πείνα όταν δεν έχουν γη ή όταν δεν μεγαλώνουν τα καλαμπόκια.

Είναι μια υγρή νύχτα αλλά το γεμάτο κίτρινο φεγγάρι κάνει να φωτίζεται η μικρή παράγκα-καταφύγιο των νεαρών φρουρών. Το άστρο της νύχτας, διηγούνται οι ινδιάνοι, συνεχίζει να μεταδίδει τα μηνύματά του στους γίους και τις κόρες του μέσω των ονείρων. Γι' αυτό οι γονείς πάντοτε ρωτούν τα παιδιά τους τι ονειρεύτηκαν, για να γνωρίζουν πώς θα φυλάξουν τις ψυχές τους, που είναι ό,τι πιο σημαντικό για τις ζωές τους.

Το Aguascalientes που μοιάζει έρημο, εγκατελειμένο και θλιμένο, με ελάχιστους ξένους επισκέπτες και ακόμη λιγότερους ινδιάνους και ινδιάνες, κυρίως παιδιά από τις γειτονικές καλύβες. Σχεδόν ένα μήνα μετά θα ξαναγίνει το πολιτικό, πολιτιστικό, εκπαιδευτικό και επικοινωνιακό κέντρο της ευρύτερης περιοχής, ένα πολύβουο και πολύχρωμο αμάλγαμα από άντρες, γυναίκες και παιδιά των ζαπατίστικων κοινοτήτων, νεαρών chicanos των Ηνωμένων Πολιτειών με ράπερ εμφανίσεις και μεσήλικων βορειοαμερικανών με ατσάλωτες εργατικές φόρμες. Θα είναι οι μέρες που θα πραγματοποιείται η Πρώτη Πολιτιστική Συνάντηση Chicapos - Zapatistas, ενώ θα συνεχίζονται οι βάρδιες των εργασιών του αμερικανικού Big Frente Zapatista για την κατασκευή ενός γυμνασίου.

Σε όλους τους κεντρικούς δρόμους της Τσιάπας η κραυγαλέα αναπτυξιακή προπαγάνδα της κυβέρνησης συνυπάρχει με στρατιωτικές βάσεις, στρατιωτικά αεροδρόμια, ελέγχους της αστυνομίας των

δρόμων, της δικαστικής αστυνομίας, της ομοσπονδιακής, της πολιτειακής, της αστυνομίας της μετανάστευσης. Στο δρόμο προς το Παλένκε, δίπλα σ' ένα στρατιωτικό ανάχωμα, η τεράστια πινακίδα - από τις εκατοντάδες "διαφημιστικές" για το έργο της κυβέρνησης - γράφει: "Η πράξη μετράει: Σε 2 χρόνια, 500 καινούριες αντλίες πόσιμου νερού". Αρκετά χιλιόμετρα βορειότερα, πνιγμένη μέσα στην πυκνή κρατική βλάστηση και την αφόρητη ζέση, βρίσκεται η κοινότητα του Roberto Barrios. Εδώ, ανάμεσα στους 1200 tzeltales, άντρες, γυναίκες και παιδιά, υπάρχουν περίπου 20 φιλοκυβερνητικές οικογένειες. Είναι οι μόνες που έχουν έξω από τα σπίτια τους αντλίες πόσιμου νερού.

Ένα ποτάμι χωρίζει τη φιλοζαπατίστικη κοινότητα και το Aguascalientes της από το ομοσπονδιακό στρατόπεδο που, σκαρφαλωμένο σε μια πλαγιά, μπορεί να παρατηρεί με κάθε λεπτομέρεια τις κινήσεις μιας ολόκληρης κοιλάδας. "Όταν ήρθαν πριν δύο χρόνια να φτιάξουν το στρατόπεδο, ήρθαν εδώ, μέσα στα σπίτια και τότε βγήκε η κοινότητα και τους εμπόδιζε και πετούσε πέτρες. Μετά ήρθε και η Δημόσια Ασφάλεια και πετούσε δακρυγόνα. Και τελικά φτιάξανε το στρατόπεδο πέρα από το ποτάμι", λέει ο Francisco, εκπρόσωπος της κοινότητας. Η κοινότητα είναι ουσιαστικά όμηρος των στρατιωτών που ελέγχουν όποιον μπαίνει και βγαίνει, γράφουν τους αριθμούς των ελάχιστων σαραβαλιασμένων αγροτικών αυτοκινήτων, ζητούν "χαρτιά" από τους αγρότες όταν βγαίνουν για να δώσουν, όταν έχουν, τα ελάχιστα προϊόντα τους στην αγορά της πόλης, ρίχνουν τα σκουπίδια τους στο ποτάμι και πολλές φορές, άλλοτε κρυφά και άλλοτε φανερά, παρακολουθούν και ενοχλούν τις γυναίκες που πλένονται στο ποτάμι.

Στην πλατεία, δίπλα στο εμπορικό μαγαζί της "γραμματείας κοινωνικής ανάπτυξης" της κυβέρνησης, οι άντρες της κοινότητας φτιάχνουν το δικό τους μαγαζάκι που θα είναι συλλογικό. Λίγα μέτρα πιο κάτω είναι το σχολείο, ένα πέτρινο κτίριο με σκεπή από αλουμίνιο που στε-

γάζει πάνω από 400 παιδιά και που η δάσκαλα που έστειλε η κυβέρνηση μιλάει τη γλώσσα των chol, σε μια περιοχή όπου κατοικούν αποκλειστικά ινδιάνοι tzeltales.

Οι άνδρες, οι γυναίκες και τα παιδιά κάνουν τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα συνέλευση στο Aguascalientes, συζητούν για τα προβλήματα της κοινότητας, για τις λιγοστές καλλιέργειες του καλαμποκιού, του καφέ, των φασολιών, του κακάο, γνωρίζουν τους επισκέπτες τους, όταν υπάρχουν. Οι γυναίκες κάθονται χωριστά από τους άντρες, δείχνουν δειλές και χωρίς διάθεση να μιλήσουν και να συμμετάσχουν. Τα μικρά τους κοιμούνται τυλιγμένα στις πλάτες τους, ακουμπισμένα σε πλαστικά και μαντήλια στο χώμα, κάποια κλαίνε από τον πυρετό και τη διάρροια. Μερικές απ' αυτές, γύρω στις 40, συμμετέχουν στην κοοπερατίβα χειροτεχνίας ενώ σκέφτονται να οργανώσουν και μια κοοπερατίβα ψωμιού, να φτιάξουν ένα μεγάλο φούρνο και να ζυμώνουν ψωμί για ολόκληρη την κοινότητα.

Ο σύντροφος Ματίο, που είναι η σειρά του να φυλάξει το Aguascalientes μαζί με την οικογένειά του, είναι ανοιχτός, ομιλητικός, ενδιαφέρεται να μάθει τις συμβαίνει πέρα από τη γη του: "Έχει αγώνες στον τόπο σου; Τι λένε για τους ζαπατίστας; Τι σκέφτηκαν την 1η Γενάρη όταν έμαθαν ότι έγινε εξέγερση στην Τσιάπας; Εγώ νομίζω ότι ο αγώνας πρέπει να γίνεται παντού, να είναι διεθνής, ενάντια στις κακές κυβερνήσεις. Η κοινωνία των πολιτών να απαιτήσει. Να πιέσει. Ο αγώνας να πάει μπροστά, όχι πίσω". Ψιλοβρέχει και πάλι. Είναι μέσα Ιούλη. Η νύχτα είναι υγρή και ζεστή και ο ουρανός είναι γεμάτος από αστέρια. Ο ήχος από τις σταγόνες της βροχής που πέφτουν πάνω στις περίτεχνες αχυρένιες σκεπές μπλέκεται με τον ήχο των νερών του ποταμιού και των βατραχιών που χορηπούν στις όχθες του.

σελίδα 6

Γη υπάρχει. Αλλά την έχουν μερικοί. Τσιφλικάδες, αγελαδοτρόφοι. Για-μας τους ινδιάνους δεν υπάρχει. Γι' αυτό πολύς κόσμος, γυναίκες και άντρες ήρθαν με μας. Γιατί; Γιατί εμείς δε λέμε ψέματα. Και όταν κάποιος που είναι οργανωμένος βλέπει έναν άλλο σύντροφο που είναι μεθυσμένος, που δε δουλεύει, που δεν έχει τίποτα, του εξηγεί τους λόγους και έτσι σιγά-σιγά μεγαλώνει η οργάνωση και ο αγώνας. Και όταν οργανωνόμαστε δουλεύουμε ενωμένοι, άντρες και γυναίκες, συλλογικά. Στα 3 μέτρα γης σπέρνουμε φασόλια αλλά δεν είναι για την οικογένεια που τα έχει, είναι για όλους. Και αν είναι 2-3 σπυριά φασόλια, τι να κάνουμε, είναι για όλους. Σ' αυτό έχουμε τη δύναμη, για να σκεφτούμε καλά, να δούμε καλά. Αν σκεφτόμαστε ατομικά, δε μπορούμε να κάνουμε τίποτα ποτέ. Εμείς κοιμόμαστε μέσα στη λάσπη, μέσα στο χώμα, στους ψύλλους, μέρα και νύχτα. Αυτό δε το θέλουμε. Θέλουμε να το αφήσουμε. Όχι μόνο για το Μεξικό, αλλά για ολόκληρο τον κόσμο. Γιατί σε ολόκληρο τον κόσμο υπάρχουν σύντροφοι και συντρόφισσες που πάνε να βρουν φαγητό στα σκουπίδια. Μια φορά πήγα στην Πόλη του Μεξικού και το είδα -αλήθεια σου λέω- να ψάχνουν στα σκουπίδια για μια τσιγίγια. Και υπάρχουν σύντροφοι που μένουν κάτω από τις γέφυρες. Δεν έχουν σπίτι για να περάσει η βροχή. Εμείς τουλάχιστον έχουμε σπίτι από άχυρα. Μπορούμε να μοιραστούμε αυτό που έχουμε για να ζήσουμε, για να φάμε μαζί. Τίποτα και κανείς δε μπορεί να μας αφήσει πίσω. Ας γίνει ό,τι θέλει, αλλά εμείς θα νικήσουμε. Με τίποτα δε θα φοβηθούμε. Και ας φέρουν και τα όπλα τους και τα τανκς τους και τα αεροπλάνα τους. Γιατί εμείς με το νου, με την καρδιά, με τα μάτια, ξέρουμε τη φτώχεια που έχουμε, γι' αυτό. Έτσι κάνουμε εμείς οι ζαπατίστας.

Remijio,
κοινότητα La Garrucha,
Ιούλης του 1997

ο λόγος όπλο στην Πραγματικότητα

Την περίοδο των εκλογών υπήρξε μεγάλη ένταση στην περιοχή των Los Altos και της Βόρειας Τσιάπας. Εδώ πώς ήταν τα πράγματα;

mayor Moises: Εδώ ήταν κάπως πιο ήσυχα με την έννοια ότι δεν προσπάθησαν να επιβάλλουν κάτι με τη βία. Υπήρξε μια σχετική κατανόηση. Αλλά, όπως βλέπουμε οι στρατιώτες είναι συνέχεια εδώ, και εκεί η κατάσταση ήταν ακόμα πιο σκληρή. Εκεί, σ' εκείνη την κοιλάδα, (σημ.: η ζαπατίστικη ζώνη επιρροής περιλαμβάνει επτά διαφορετικές κοιλάδες-περιοχές) οι σύντροφοι έχουν ένα μικρό Aguascalientes. Εκεί έφθασαν χθες στρατιώτες και προκαλούσαν και σήμερα ήθελαν να το καταστρέψουν για να φτιάξουν άλλο ένα στρατόπεδο. Και οι σύντροφοι μας βγήκαν στο San Cristobal για να το πουν αυτό, ότι οι στρατιώτες τους απειλούν. Με όλα αυτά έχει σχέση η διαμαρτυρία μας της όης Ιούλη. Γιατί στην πραγματικότητα δεν υπήρχαν εγγυήσεις. Και οι στρατιωτικοί έλεγαν πως αν οι κοινότητες δεν το επιτρέψουν, (σημ.: να φθάσουν οι κάλπες) αυτοί θα μπουκ με τη βία. Αλλά οι κοινότητες έχουν πια εμπειρία. Στα μέρη που έχουν καταλάβει οι στρατιώτες η ζωή έχει γίνει πολύ δύσκολη. Γιατί οι στρατιώτες κάνουν ό,τι θέλουν και φέρνουν μαζί τους τις πόρνες, όπως τις λέμε εδώ. Και ο κόσμος, οι συντρόφισσες και τα παιδιά δεν είναι συνηθισμένα. Φθάνουν λοιπόν οι στρατιώτες και τους ενοχλούν, δεν τους αφήνουν να δουλέψουν, να πάνε στο χωράφι. Αλλά όχι μόνο αυτό. Αρχίζουν να μεθάνε, να μην ξέρουν τι κάνουν, να πετάνε μισοτελειωμένα τα ποτά και μερικές φορές οι άντρες τα μαζεύουν και τα πίνουν. Και εκεί αρχίζουν τα προβλήματα μέσα στην κοινότητα. Και υπάρχει αγώνας για να μη φθάνουν τα φορτηγά, να μην περάσουν οι πωλητές και αυτό που κάνουν οι στρατιώτες είναι ότι τους συνοδεύουν, για να αγοράσουν μόνον αυτοί. Και εκεί όπου υπάρχουν έλεγχοι από τους συντρόφους μας, δεν είναι για ελέγχουν τον κόσμο αλλά για να κατασχεταί το αλκοόλ. Και αυτό δεν αρέσει καθόλου στους στρατιώτες.

Νομίζετε πως υπάρχει η πιθανότητα χτυπήματος, επίθεσης του ομοσπονδιακού στρατού;

m.M.: Αυτό μπορεί να είναι ένα μέρος των προκλήσεων τους. Γιατί πιστεύουν πως οι κοινότητες δεν θα βγουν να μιλήσουν, αλλά θα βγουν για να επιτεθούν. Αλλά οι σύντροφοι δεν θα το αφήσουν έτσι. Έχουν καταλάβει πως υπάρχει τρόπος να επιλυθεί η σύγκρουση με τη διαπραγμάτευση, με το διάλογο, όμως να είναι μια αληθινή λύση. Εδώ και ένα χρόνο έχουμε καταλήξει σε μια συμφωνία. Αλλά δεν υπάρχει κανένα αποτέλεσμα. Αυτό έχει να κάνει και με την καταπίεση που ασκεί ο στρατός. Οι σύντροφοι αντιστέκονται σ' αυτό. Εμείς δε θέλουμε τον πόλεμο. Ξέρουμε πως ο πόλεμος είναι η αιτία που χάνεται η ζωή, που χάνονται άνθρωποι. Αυτό έχει γίνει κατανόηση σε όλες τις βάσεις στήριξης και στο στρατό μας αλλά, καθώς περνάει ο καιρός και δεν υπάρχει λύση, οι σύντροφοι λένε: πολύ καλά, αν πρέπει να δώσουμε τη ζωή μας, να τη δώσουμε, αλλά όχι επειδή είμαστε εκδικητικοί ή μνησικάκοι αλλά επειδή είμαστε με το δίκαιο. Αλλά η κυβέρνηση δεν καταλαβαίνει αυτή την έννοια.

Δεν δημιουργείται όμως κάποιο αδιέξοδο;

comandante Tacho: Το βασικό εμπόδιο που δεν εφαρμόζεται ο νόμος για την κουλτούρα και τα δικαιώματα των ινδιάνων που παρουσίασε η Επιτροπή Τεκμηρίωσης κι Επαλήθευσης είναι η κυβέρνηση. Ο EZLN περιμένει την εκκλήρωση των συμφωνιών. Όλες οι προκλήσεις που πραγματοποιούνται όλον αυτό τον καιρό είναι από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση. Για παράδειγμα έχει αυξηθεί ο αριθμός των στρατιωτικών θέσεων στο ζαπατίστικο έδαφος, κατά κάποιο τρόπο αναδιπλώνονται. Ο EZLN έχει αποδείξει ότι θέλει πραγματικά μια αληθινή λύση, ότι η έξοδος από αυτή τη σύγκρουση πρέπει να είναι αξιοπρεπής, να μην είναι υπό το κράτος απειλών, πιέσεων. Αυτή είναι η θέση του EZLN. Αλλά η κυβέρνηση πάντοτε χρησιμοποιεί την απειλή, την απάτη, το ψέμα, την υποκρισία. Αυτά που μόλις είπε ο mayor Moises δείχνουν πως η κυβέρνηση ψάχνει την πρό-

κλήση για να δει αν θα εξεγερθούν οι σύντροφοι με τα όπλα. Για να πει: ορίστε, εδώ είναι η πρόκληση και άντε στο διάβολο. Η φυλάκιση των ινδιάνων συντρόφων της Βόρειας Τσιάπας και των Los Altos είναι πρόκληση της κυβέρνησης. Οι προκλήσεις των εκλογών επίσης. Γιατί θέλει να επιβληθεί με τη βία. Θέλησε να επιβληθεί με τη βία πριν τις εκλογές για να κάνει μια διαβούλευση για την αναδιάρθρωση των δήμων, πράγμα που όλοι ξέρουν ότι έχει σχεδιαστεί με τις συμφωνίες του San Andres. Θέλησε να επιβληθεί στις ζαπατίστικες κοινότητες με τους νομοθέτες της και τους βουλευτές της. Αλλά ποιος είναι ο αρχηγός τους; Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση. Εμείς λέμε: εδώ είναι τα σημάδια. Όλα αυτά τα σημάδια που μόλις αναφέραμε είναι σημάδια πολέμου. Και αυτό δημιουργεί ένταση όχι μόνο στους εξεγερμένους συντρόφους του στρατού και της πολιτοφυλακής αλλά και σε όλους τους ζαπατίστικους λαούς. Τι θα γίνει αν πάνε να καταλάβουν το χώρο που συγκεντρώνονται οι σύντροφοί μας; (σημ.: το Aguascalientes). Τι είναι αυτό;

Είναι η χρήση της διπλής γλώσσας. Είναι ένας τρόπος να εξαπατούν την κοινωνία, τόσο τη μεξικάνικη όσο και τη διεθνή. Θέλει να παρουσιάσει την εικόνα ότι έχει επιλυθεί το πρόβλημα στην Τσιάπας.

Ωστόσο ο ομοσπονδιακός στρατός βρίσκεται παντού και είναι πανίσχυρος. Οι ζαπατίστικες κοινότητες μοιάζουν απροσπάτετες. Μπορεί η ηθική του δικαίου, η δύναμη της ψυχής να αντιμετωπίσει τη δύναμη των όπλων;

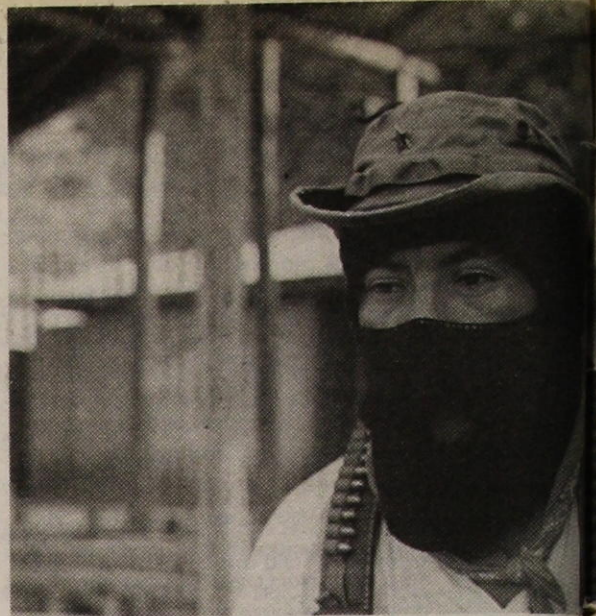
m.M.: Είναι βέβαιο πως ο ομοσπονδιακός στρατός είναι πιο δυνατός και έχει καλύτερο οπλισμό και πως ο λαός δεν έχει με τι να υπερασπιστεί τον εαυτό του. Αλλά το πρόβλημα δεν είναι ότι ο στρατός είναι πιο δυνατός και ο λαός αδύναμος. Το πρόβλημα δεν το έχουν ούτε οι μαχητές του ζαπατίστικού στρατού. Το ζήτημα είναι ότι ο λαός λέει: δε θέλουμε πια να μας εκμεταλλεύονται, δε θέλουμε. Υπάρχει λοιπόν η ηθική, πολιτική και ιδεολογική στήριξη από την πλευρά των βάσεων στήριξης προς τους μαχητές: αν πρόκειται να μας σκοτώσουν, ας το κάνουν, αλλά θα πεθάνουμε πάνω στον αγώνα. Δε θα πεθάνουμε από πείνα, από αρρώστιες, από αδικία.

Αυτό δε το φοβούνται οι λαοί μας: το ότι γεμίζει ο ουρανός από ελικόπτερα. Αυτό που φοβούνται είναι μήπως περάσουν ακόμα 504 χρόνια και συνεχίζουν να ζουν το ίδιο. Γι' αυτό αισθανόμαστε ένα σώμα με τους συντρόφους μας των βάσεων στήριξης. Μπορεί να μην έχουν όπλα αλλά λένε ναι, να πεθάνουμε, αλλά όχι από διάρροια, από πυρετό, από εμετό. Γιατί εδώ μας λείπει η εκπαίδευση, η υγεία, τα τρόφιμα, η ελευθερία, η δικαιοσύνη, η γη, η δουλειά, η ειρήνη, η ανεξαρτησία. Για όλα αυτά να αγωνιστούμε και να πεθάνουμε.

Τι συμβαίνει με τον διάλογο; Πώς αντιλαμβάνονται οι ζαπατίστικες κοινότητες τη διακοπή του; Πώς η κυβέρνηση;

m.M.: Μας ρωτάνε αν ο ζαπατίστικος στρατός έχει σε μέθοδο το σπάσιμο ή την αναβολή του διαλόγου. Όχι. Την ευθύνη την έχει η κυβέρνηση. Γιατί; Γιατί όταν εμείς πηγαίνουμε στο διάλογο, όταν πηγαίνουν οι σύντροφοι απεσταλμένοι μας στο Σαν Αντρές, από την άλλη πλευρά -γιατί αυτό συμβαίνει κάθε φορά- η δικαστική εξουσία αρπάζει τους συντρόφους μας. Δεν το λέμε εμείς αυτό. Το λένε οι λαοί μας, οι άντρες, οι γυναίκες: κοίτα, οι σύντροφοί μας βρίσκονται στο διάλογο και η κυβέρνηση στέλνει να αρπάζει ανθρώπους από τις βάσεις στήριξης. Τότε καλύτερα να μην κάνουμε διάλογο. Να τον διακόψουμε. Πρώτα η κυβέρνηση πρέπει να καταλάβει ότι πρέπει να μας σέβεται. Γιατί εμείς δεν κάνουμε επιθέσεις σε στρατόπεδα, στη δικαστική αστυνομία, στην αστυνομία της μετανάστευσης. Δεν κάνουμε τίποτα. Γιατί λοιπόν έρχονται και μας πειράζουν όταν οι σύντροφοί μας είναι στο διάλογο; Αυτό οι σύντροφοι των κοινοτήτων το μεταφέρουν στη Γενική Διοίκηση και είμαστε υποχρεωμένοι να διακόψουμε το διάλογο. Αν αυτό δεν σταματήσει δεν πρόκειται να υπάρξει συνέχεια.

Για παράδειγμα, η ίδια η COCOPA (σημ.: επιτροπή βουλευτών για το συντονισμό και την ειρήνευση) λέει: «Εδώ είναι το έγγραφο, EZLN. Θέλουμε να ξέρουμε αν το δέχεστε ή όχι. Ναι ή όχι. Και το ίδιο θα πούμε και στην κυβέρνηση και αυτή θα πρέπει να μας πει ναι ή όχι. Αν μας πείτε όχι, ή αν η κυβέρνηση μας πει όχι, δεν υπάρχει λόγος να είμαστε εμείς εδώ ως COCOPA». Το παίρνει ο EZLN και αρχίζει να το εξετάζει και να διαπιστώνει πως πολλά σημεία προέρχονται από τις συμφωνίες του Σαν Αντρές. Και λέμε στην COCOPA, ναι το αποδεχόμαστε. Και το παρουσιάζει στην κυβέρνηση και συμβαίνει το αντίθετο. Γιατί έλειπε ο Zedillo (σημ.: ο πρόεδρος της κυβέρνησης), ήταν στην Ιαπωνία, ή δεν ξέρω πού ήταν. Ήταν μόνο ο γραμματέας της κυβέρνησης. Και αυτός λέει ναι, και όταν επιστρέφει ο Zedillo λέει όχι. Λέει ότι θέλει 15 μέρες να το εξετάσει. Και περνάνε οι 15 μέρες και βγάζει άλλο έγγραφο, άλλη πρωτοβουλία, και η COCOPA δε λέει τίποτα. Και

τότε λένε οι σύντροφοι, οι βάσεις στήριξης του EZLN: εδώ υπάρχει κοροϊδία. Και επιπλέον δεν έχουν ικανοποιηθεί και τους 15 όρους. Και μαζί με όλα τα άλλα που έχουν συσσωρευτεί υπάρχουν και οι φυλακισμένοι σύντροφοι στις φυλακές του Cerro Hueco. Και πρέπει να προσθέσουμε ότι υπάρχει εθνική και διεθνής διαμαρτυρία για να ισχύσει η πρόταση νόμου που παρουσίασε η COCOPA. Αλλά ο Zedillo δεν έχει ούτε αυτιά για να ακούσει, ούτε μάτια για να δει.

Όμως οι σύντροφοι από τις βάσεις στήριξης μας λένε: «Υπάρχει λύση και δεν πρόκειται να αισθανθούμε ντροπή επειδή ξεσηκωθήκαμε με τα όπλα και δε νικήσαμε με τα όπλα. Δεν είναι ζήτημα εκδίκησης. Είναι ζήτημα δικαιοσύνης, ειρήνης, δημοκρατίας. Αν δεν χρησιμεύσουν τα όπλα, εμπρός λοιπόν, θα δοκιμάσουμε αλλιώς, αλλά όμως...».

Έχουν άλλη νοοτροπία, άλλη σκέψη οι σύντροφοί μας. Λένε: «Η κυβέρνηση είναι αυτή που μας εκμεταλλεύεται. Γι' αυτό λοιπόν αν θέλει να λυθεί με ειρηνικό τρόπο η κατάσταση, τότε θα διαπραγματευτούμε μαζί της βήμα-βήμα. Γιατί αν διαπραγματευτούμε το σύνολο των απαιτήσεων, θα θέλει να υπογράψουμε την ειρήνη. Και να παραδώσουμε τα όπλα. Αλλά πώς θα την εμπιστευτούμε όταν έχουμε πίσω μας 504 χρόνια; Και αν κοιτάσουμε το αρχείο, υπάρχει ένας τόμος χαρτιών που έχουν υπογραφεί από τις κοινότητες και δεν υπάρχει λύση». Έτσι, λένε οι σύντροφοι: «ας φθάσουμε σε μια πρώτη συμφωνία. Θα υπογράψουμε και θα περιμένουμε να εφαρμοστεί». Αλλά δεν εφαρμόζεται. Και λένε οι σύντροφοι: «Βλέπετε; Αν είχαμε υπογράψει τα πάντα, ως και την ειρήνη, τι θα είχε συμβεί; Εξακολουθεί η ίδια κατάσταση. Ναί θα αφήσουμε τα όπλα αν οι απαιτήσεις μας ικανοποιηθούν. Αλλά αν όχι...».

Νομίζετε πως θα υπάρξει κάποια αλλαγή με την εκλογή του κυβερνήτη Cardenas στην Πόλη του Μεξικού; (σημ.: αρχηγός του κόμματος της λεγόμενης εριστερής αντιπολίτευσης, του Επαναστατικού Δημοκρατικού Κόμματος).

m.M.: Μέχρι τώρα δεν έχουμε συγκεντρωθεί όλοι μαζί για να δώσουμε το λόγο μας. Γιατί οι κοινότητες μας είναι πολύ μακριά η μία από την άλλη. Αλλά έχουμε πει με την ανακοίνωσή μας, (σημ.: πριν τις εκλογές) ότι αν σε άλλες πολιτείες υπάρχουν οι συνθήκες για να κάνουν τις εκλογές, αν είναι ένας τρόπος εξέγερσης, γιατί όχι; Αλλά η εξέγερση δεν αρκεί να την κατακτήσουν, πρέπει να ξέρουν να την οικοδομήσουν, να την καλυτερεύσουν, να την προχωρήσουν μπροστά.

Αλλά εμείς εδώ, είμαστε εξεγερμένοι πολιτικά, ιδεολογικά, οικονομικά, στρατιωτικά και δεν υπάρχουν και οι συνθήκες για να γίνουν εκλογές. Δε ψηφίσαμε, αλλά είπαμε μια μορφή διαμαρτυρίας: Εδώ είμαστε.

Τι έχουν φέρει τρία χρόνια εξέγερσης; Ποιες εμπειρίες, ποιες κατακτήσεις;

c.T.: Κοίτα, εμείς στην αρχή είχαμε δει πως το πιο σημαντικό είναι ο ένοπλος αγώνας. Αυτό είχαμε δει σαν μαχητές, σαν πολιτοφύλακες, σαν βάσεις στήριξης. Μιλώ για το 1993, το 1994. Αλλά όταν βγήκαμε στο φως, καταλάβαμε πως η πραγματικότητα του λαού, η πιο ενδιαφέρουσα πραγματικότητα, είναι ο πολιτικός αγώνας. Τώρα ο EZLN έχει συνειδητοποιήσει πως είναι σημαντικοί και οι δύο αγώνες: και ο πολιτικός και ο ένοπλος. Γιατί; Γιατί το βλέπουμε στην πράξη: παντού συνεχίζουν να υπάρχουν οι στρατιώτες. Επομένως συνεχίζουν να είναι απαραίτητα τα όπλα. Αλλά όχι μόνο. Το ίδιο συμβαίνει και με την πολιτική. Πρέπει να δουλεύουμε με τους λαούς. Δεν υπάρχει μέρος που να είναι περισσότερο σημαντικός ο ένας ή ο άλλος αγώνας. Ο EZLN έδωσε μεγαλύτερη σημασία στη συμμετοχή στην πολιτική, στη συμμετοχή στην ιδεολογία -που είναι κοντά στα 4 χρόνια-, παρά στα όπλα, στα όπλα των 12 ημερών -στην 1η Γενάρη ως τις 12 Γενάρη. Πολύ απλά τα όπλα ήταν το κλειδί για να ανοίξουμε την πόρτα και να πούμε: «Εδώ είμαστε. Γι' αυτό, και γι' αυτό, και γι' αυτό, και γι' αυτό...» Αλλά αυτό δεν σημαίνει πως ο EZLN λέει τώρα όχι στον ένοπλο αγώνα. Γιατί η κατάσταση εξακολουθεί η ίδια.

Μόνο τα όπλα διαφοροποιούν τον EZLN από τα πολιτικά κόμματα

μ.Μ.: Τα πολιτικά κόμματα θέλουν να καταλάβουν την εξουσία. Ο EZLN δε θέλει. Την εξουσία θέλει να τη δώσει στο λαό. Γι' αυτό εμείς λέμε πως ο λαός πρέπει να διοικεί και οι αρχές πρέπει να υπακούουν. Δεν υπάρχει κανένα πολιτικό κόμμα που να το έχει κάνει αυτό. Όπως λέμε, είναι ένας τρόπος να κάνεις πολιτική. Είναι ένας νέος τρόπος να κάνεις πολιτική. Και αυτό το καταλάβαμε και μεταξύ μας και μαζί με τους λαούς μας. Είναι πολύ όμορφο να είσαι μαζί τους. Γιατί αν πει ο λαός θα κάνουμε πόλεμο, κάνουμε πόλεμο. Και όχι γιατί θα το πει μια καλά εκπαιδευμένη ομάδα. Όχι. Γιατί αυτό που βλέπουμε λέει πως ο λαός πρέπει να αποφασίζει για το πολιτικό, το ιδεολογικό, το οικονομικό, το στρατιωτικό, για το αν θα υπάρχουν νέντε ή έξι ή δέκα χιλιάδες μαχητές, τι όφελος θα έχει από αυτό. Εδώ στο Μεξικό όλα αποφασίζονται από μια ομάδα, ο λαός δεν έχει λόγο για το πώς μοιράζεται ο πλούτος. Γι' αυτό υπάρχει ο πόλεμος. Και εμείς, ο ζαπατιστικός στρατός, στην αρχή εμείς διοικούσαμε. Αλλά μας άλλαξαν και εμάς, φθάσαμε κάποια στιγμή που δεν πήγαινε άλλο. Ο λαός έπρεπε να διοικεί. Γιατί ο λαός είναι που θα κάνει την αλλαγή, την επανάσταση.

Γι' αυτό εμείς λέμε πως είμαστε διαφορετικοί, διαφορετικοί από την ένοπλη ομάδα του EPR (σημ.: Επαναστατικός Λαϊκός Στρατός) γιατί αυτοί θέλουν να καταλάβουν την εξουσία. Εμείς όχι. Γιατί διαφορετική είναι η πρότασή μας προς το λαό. Γιατί λέμε: «Ελάτε. Πείτε πώς σκέφτεστε. Γιατί δε θα σας πούμε εμείς το πώς. Εσείς θα το πείτε».

Αυτή είναι μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις. Γι' αυτό αγωνιζόμαστε. Έτσι προχωράμε. Τώρα μιλάμε μαζί, κουβεντιάσουμε μαζί, οι σύντροφοι από τις βάσεις στήριξης είναι στην Ισπανία, (σημ.: στη 2η Διηπειρωτική Συνάντηση), παρουσιάζουν τις απόψεις τους, τον τρόπο που βλέπουν τη ζωή, δε θα πάμε εμείς, επειδή είμαστε οι «ηγέτες», αυτοί που διοικούν, η κορυφή. Όχι. Και οι σύντροφοι, και αυτοί έχουν σκέψεις, και αυτοί έχουν ιδέες και μπορούν να μιλούν. Είμαστε ίσοι. Σ' αυτό είμαστε διαφορετικοί από τα πολιτικά κόμματα.

Και η μεξικάνικη κοινωνία; Πώς αντέδρασε σ' αυτή τη διαφορετική πολιτική πρόταση;

ε.Τ.: Τον Αύγουστο του 1994, όταν έγινε η Convención Nacional Democrática, ο κόσμος του Μεξικού αυτό που ήθελε ήταν να μάθει ποιοι ήταν οι ζαπατίστας, τα αδέρφια του οι ζαπατίστας, ήθελε να γνωρίσει, να ακούσει, τι είναι αυτό που προτείνει ο ζαπατιστικός στρατός, πώς είναι ο ζαπατιστικός στρατός. Αυτό που συνέβη είναι ότι άρχισαν να ακούν και μιλούσε ξανά και ξανά ο ζαπατιστικός στρατός και άρχισαν να καταλαβαίνουν. Και όταν θέλησαν να οργανωθούν έφτιαξαν μικρές ομάδες εργασίας. Είπε λοιπόν η κοινωνία -η κοινωνία των πολιτών, όπως λέμε- πως πρέπει να κάνει διάλογο με τους ζαπατίστας. Έτσι και εμείς είπαμε: «Εμπρός να κάνουμε διάλογο. Σας προσκαλούμε λοιπόν. Δε θέλουμε να μιλάμε μόνο εμείς». Έτσι ήρθαν οι σύντροφοι ζαπατίστας-πολίτες και άρχισαν να αντιμετωπίζουμε μαζί την κυβέρνηση. Και άρχισαν να καταλαβαίνουν πως πραγματικά και εμείς τους παίρνουμε υπόψη μας. Έτσι σιγά-σιγά, βήμα-βήμα και μέχρι τώρα το ίδιο κάνουμε. Τους καλέσαμε να οργανωθούν πολιτικά, ειρηνικά μέσω του FZLN (Frente Zapatista de Liberación Nacional). Και γι' αυτό δουλεύουμε. Για να οργανωθεί ο λαός του Μεξικού που αγωνίζεται και που δε θέλει να πάρει τα όπλα, αλλά που είναι σύμφωνος με την ελευθερία, τη δικαιοσύνη, τη δημοκρατία. Προχωράμε αλλά είναι δύσκολο.

Και με τη διεθνή κοινωνία; Ποια μπορεί να είναι η πολιτική της σχέση με τους ζαπατίστας;

μ.Μ.: Αυτό σκεφτόμαστε και εμείς. Πώς να κάνουμε πολιτική με τους συντρόφους από μακριά. Ένας τρόπος είναι ο νεοφιλελευθερισμός. Γιατί επηρεάζει όλες τις χώρες. Επομένως, τι θα κάνουμε; Τι θα κάνουμε μ' αυτόν; Με μια μόνο λέξη είναι το χρέμα, παντού το ίδιο. Εδώ είδαμε ότι πρέπει να οργανωθούμε για την απελευθέρωση, ό-

La Realidad, 31 Ιούλη 1997, 4 το απόγευμα, στην καρδιά της ζούγκλας Lacandona: ο comandante Tacho και ο mayor Moises περιμένουν στους ξύλινους πάγκους της εξέδρας του Aguascalientes. Η ζέστη είναι αποπνικτική, άνδρες και γυναίκες πηγαινοέρχονται και τους χαιρετούν στρατιωτικά, μια παρέα παραδίπλα παίζει ζαπατιστικά τραγούδια. Εμφανής προστασία δεν υπάρχει. Όταν ο ένας μιλά, ο άλλος χτενίζει με τη σκληρή ματιά του όλο το χώρο. Τα λόγια τους απλά, κοφτά και ανεπιτήδευτα. Σερνοί, ινδιάνοι και εξεγερμένοι...

τι χρειαζόμαστε μια συγκεκριμένη οργάνωση. Έτσι προχωρήσαμε και καταλάβαμε πως ο λαός θέλει την ιδέα του EZLN, το να διοικεί υπακούοντας. Αν και δεν έχει την εξουσία ακόμα ο λαός, όμως ασκείται σ' αυτήν, ασκείται στο «διοικεί υπακούοντας». Βέβαια αυτό είναι πολύ δύσκολο. Γιατί στο Μεξικό υπάρχουν διαφορετικές ιδεολογίες, διαφορετικά πολιτικά κόμματα, οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις...

Ωστόσο, ένα τμήμα τουλάχιστον, αυτής της διεθνούς κοινότητας που ενδιαφέρθηκε για την πολιτική των ζαπατίστας γνωρίσατε κατά τη διάρκεια της 1ης Διηπειρωτικής Συνάντησης. Πώς σας φάνηκε;

ε.Τ.: Και σε μας και στις βάσεις στήριξης έγινε φανερό πως έχουμε συντρόφους μακριά από εδώ. Γιατί εμείς είμαστε που λέγαμε στις κοινότητες μας πως υπάρχουν σύντροφοι και συντρόφισσες που μας στηρίζουν σε ολόκληρο τον κόσμο. Αλλά είχαν αμφιβολίες, τουλάχιστον. Όταν όμως έφθασαν οι πάνω από 3000 άνθρωποι από 45 χώρες, τότε οι σύντροφοι και οι συντρόφισσες από τις βάσεις στήριξης είδαν πως είναι αλήθεια. Ήταν για μας μια επιβεβαίωση και βγάλαμε και εμείς και οι κοινότητες ένα συμπέρασμα, είπαμε: Δεν κάνουμε λάθος. Γι' αυτό μας ακολουθούν. Αν κάνεις λάθος, κανείς δε σε ακολουθεί.

Αυτές τις μέρες γίνεται η 2η Διηπειρωτική Συνάντηση με κύρια πρόταση τη δημιουργία ενός δικτύου των αντιστάσεων και του αγώνα. Πώς το φαντάζεστε αυτό το δίκτυο;

μ.Μ.: Αυτό και εμείς, ακόμη το αναλύουμε, το εξετάζουμε. Με ποιο τρόπο. Πρέπει να σκεφτούμε καλά, να εξαντλήσουμε όλες τις πιθανές προτάσεις. Αλλά ακόμη χρειαζόμαστε πολύ χρόνο, δεν μπορούμε να απαντήσουμε τώρα με ποια περίπου μορφή θα το πραγματοποιήσουμε.

Εξακολουθείτε να «προχωράτε ρωτώντας»;
(γέλια και από τους δύο)

ε.Τ.: Βέβαια. Και μας λείπουν πολλά πράγματα ακόμη.

Μήπως ένα από τα πιο σημαντικά πράγματα που εξακολουθεί να λείπει είναι λίγο φως στη ζωή των γυναικών, μεγαλύτερη συμμετοχή, μεγαλύτερη παρουσία και λιγότερη καταπίεση;

μ.Μ.: Είναι σωστό αυτό. Πρέπει να κάνουμε πιο μεγάλη την ελευθερία. Γιατί και η γυναίκα έχει το δικαίωμα να πάει στο σχολείο, όπως ένας άντρας, αλλά αυτό σημαίνει πως πρέπει να της δοθούν οι διευκολύνσεις, τα μέσα, γιατί τα παιδιά χρειάζονται κάποιον να τα φροντίζει. Γι' αυτό αγωνιζόμαστε. Αλλά αυτό δε σημαίνει πως δεν έχει αλλάξει κάτι. Προχωράμε. Πριν, κανείς δεν έπαιρνε υπόψη του τις συντρόφισσες. Τουλάχιστον αυτό μας λένε οι ίδιες. Όταν έφθασε ο ζαπατιστικός στρατός, τότε άρχισαν να κινητοποιούνται. Γιατί ζήτησαν να υπάρχουν εκπρόσωποι, υπεύθυνοι. Όπως συγκεντρώνονται και κάνουν συνελεύσεις οι άντρες, έτσι πρέπει να κάνουν και οι γυναίκες, να μπορούν

να συζητούν, να έχουν διοικητικές θέσεις στην κοινότητα, να είναι υπεύθυνες υγείας, προαγωγοί της εκπαίδευσης. Βλέπεις ότι εδώ τώρα εκπαιδεύονται γυναίκες - προαγωγοί της εκπαίδευσης. Χάρη στη βοήθεια των συντρόφων από το Μεξικό και το εξωτερικό, -όχι του Zedillo, γιατί απ' ό,τι βλέπεις εδώ τίποτα δεν είναι του Zedillo- μπορούν οι συντρόφισσες και μελετούν, και σπουδάζουν. Επίσης πήγαν στο διάλογο στο Σαν Αντρές, για να πουν οι ίδιες το λόγο τους. Αλλά χρειάζονται ακόμη να γίνουν πολλά, πάρα πολλά, για να αποκτήσουν την ελευθερία τους. Όταν βγήκε ο επαναστατικός νόμος για τις γυναίκες, οι άντρες έλεγαν όχι. Και οι γυναίκες έλεγαν ναι, γιατί έχουμε τα ίδια δικαιώματα με εσάς. Και το κέρδισαν. Αυτό λοιπόν ήταν μια νίκη.

Και αν μιλήσουμε πιο γενικά, πέρα από τις μικρές καθημερινές νίκες, μέχρι που νομίζετε ότι μπορεί να φθάσει ο αγώνας σας;

ε.Τ.: Ο αγώνας είναι διαρκής. Εμείς για παράδειγμα, επιθυμούμε ελευθερία, δικαιοσύνη, δημοκρατία, αλλά μέχρι να φθάσουμε σ' αυτό, θέλουμε πολύ ακόμα. Ο αγώνας εξακολουθεί να δίνεται, γιατί ο εχθρός είναι πολύ μεγάλος. Αλλά, ενώ πιστεύαμε ότι το κύριο ήταν να υπάρξει ελευθερία, δικαιοσύνη, δημοκρατία για όλους τους μεξικάνους, έγινε το άνοιγμα και σήμερα θέλουμε ελευθερία, δικαιοσύνη, δημοκρατία για ολόκληρο τον κόσμο. Για τις 5 ηπείρους. Αυτό σημαίνει ότι ο αγώνας συνεχίζεται, δε σταματά. Και αφού δε θέλουμε την εξουσία, ο αγώνας είναι πολύ πιο πέρα, είναι κάτι παραπάνω. Γιατί η πραγματική λύση είναι να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του λαού, των λαών μας, όλων των λαών, όχι η κατάληψη της εξουσίας. Για παράδειγμα τώρα, όλοι οι ινδιάνοι του Μεξικού θέλουν να αναγνωρισθεί το δικαίωμά τους στην αυτονομία. Αλλά αυτό το δικαίωμα το είχαν, ούτως ή άλλως, αλλά δεν τους το αναγνώριζαν. Και μετά... Μπορούμε να φανταστούμε ότι περνάει στο Κογκρέσο αυτός ο νόμος για την κουλτούρα και τα δικαιώματα. Αλλά αυτό δεν είναι το μοναδικό. Γιατί μετά έρχονται οι διεκδικήσεις τους για υγεία, για εκπαίδευση, για διατροφή, για τη γη, έρχονται όλα τα υπόλοιπα. Και αυτό σημαίνει ότι φεύγουν, ότι πάει τέλειωσες; Ότι ξεκινά άλλη διαδικασία; Λοιπόν, ο αγώνας είναι συνεχής. Εσύ πιστεύεις ότι ο αγώνας των ζαπατίστας, έχει ένα τέλος, έχει ένα όριο;

(...)

ε.Τ.: Αλλά ας υποθέσουμε ότι το Μεξικό έχει κατακτήσει τη δικαιοσύνη, την ελευθερία, τη δημοκρατία. Προκύπτει ότι ο EZLN ξέρει ότι υπάρχει ένας πολιτικός κρατούμενος στην Αφρική, στην Ευρώπη. Και ρωτάει: Γιατί υπάρχουν πολιτικοί κρατούμενοι; Γιατί υπάρχει αδικία, υπάρχει ανισότητα, υπάρχει φτώχεια. Όπως ήταν στο Μεξικό. Πρέπει να εξετάσουμε ποια είναι τα δικαιώματά τους που καταπατούνται εκεί. Επομένως πρέπει να αγωνιστούμε και γι' αυτούς. Γιατί αυτό που βλέπουμε είναι πως στον κόσμο υπάρχει πόλεμος. Η ερώτηση λοιπόν είναι: γιατί υπάρχει πόλεμος στον κόσμο; Απλά γιατί υπάρχει πόλεμος μεταξύ των εξουσιών. Για παράδειγμα αυτό που έγινε στο Ιράκ-Ιράν. Είναι ένας πόλεμος εξουσιών. Για την απόκτηση πλούτου. Η μία θέλει να υπερασπίσει τον πλούτο της και η άλλη θέλει να τον αποσπάσει. Αν και μπλέκουν και τους φτωχούς. Αλλά οι φτωχοί δεν αγωνίζονται για να απελευθερωθούν, αγωνίζονται για να μη βγει ο πλούτος από τη χώρα.

Επομένως πρέπει να αγωνιστούμε για μας τους ίδιους, αλλά και για τους άλλους ανθρώπους που υποφέρουν όπως εμείς. Αυτό σημαίνει πως ο EZLN είναι πολύ πιο ριζοσπαστικός από αυτούς που λένε πως είναι ριζοσπάστες. Γιατί ο λαός πρέπει να οργανώνεται στη βάση του «διοικεί υπακούοντας». Και είναι πολύ δύσκολο να το καταλάβουν αυτό άνθρωποι όπως μέλη πολιτικών κομμάτων, κοινωνικών οργανώσεων. Αλλά νομίζουμε ότι αν ο λαός πιστέψει σ' αυτό, τότε...

Ναι, νομίζω πως το ίδιο συμβαίνει και στη χώρα μου. Και το ερώτημα που προκύπτει, ιδιαίτερα για τις κινήσεις αλληλεγγύης, είναι πώς θα ξεπεράσουμε το πρώτο στάδιο της συμπαράστασης στον αγώνα σας. Πώς θα μπορέσουμε να προχωρήσουμε στην ουσιαστική ανάπτυξη της ζαπατιστικής πρότασης, στην ανάπτυξη των δικών μας αγώνων.

μ.Μ.: Ήδη έχετε προχωρήσει ένα βήμα. Αφού το εντοπίσατε αυτό, πρέπει να αρχίσετε να σκέφτεστε το πώς. Στην αρχή είπατε: «να φτιάξουμε μια επιτροπή αλληλεγγύης, πρέπει να βοηθήσουμε τους ζαπατίστας γιατί αγωνίζονται για δικαιοσύνη, ελευθερία, δημοκρατία. Πώς; Με διαμαρτυρίες, με οικονομική στήριξη. Αλλά όχι μόνο αυτό. Θα πρέπει να στηρίζουμε την ιδέα, να αρχίσουμε να οργανωνόμαστε, να αρχίσουμε να κουβεντιάσουμε, να αναλύσουμε το πώς». Γιατί δε χρειάζεται μόνο η δική μας στήριξη. Πρέπει να καταλάβετε ότι είμαστε ενάντια στο νεοφιλελευθερισμό. Και ο νεοφιλελευθερισμός υπάρχει παντού. Πρέπει λοιπόν να σκεφθείτε, να προτείνετε, να αναλύσετε. Από αυτά προκύπτει το πώς. Αυτό δε γίνεται έτσι, από τη μια μέρα στην άλλη. Αυτός είναι και ένας από τους αγώνες του ζαπατιστικού στρατού. Που θα πρέπει να προχωράει λέγοντας αυτό: Πώς θα μπορέσουμε να ενωθούμε για να αγωνιστούμε ενάντια στην αδικία που υπάρχει στον κόσμο. Αυτό είναι το στοίχημα.

... Ένα ταξίδι στο ζαπατιστικό όνειρο

ΙΝΔΙΑΝΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ - ΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ EZLN

σελίδα 3

Στην κοιλάδα του Ocosingo βρίσκεται η κοινότητα La Garrucha, που μετονομάστηκε σε Francisco Gomez στη μνήμη ενός από τους νεκρούς ζαπατίστας στη δραματική μάχη του Ocosingo, την 1η Γενάρη του 1994. Οι 80 περίπου ζαπατίστικες οικογένειες των ινδιάνων tzeltales βλέπουν καθημερινά τα στρατιωτικά οχήματα με το βαρύ οπλισμό να περνούν μέσα από την κοινότητά τους. Το ένα κυβερνητικό στρατόπεδο με 400 στρατιώτες βρίσκεται μόλις 100 μέτρα από τα πρώτα σπίτια, το επόμενο στην άκρη της κοινότητας, ενώ ο πάνω από 100 χιλιόμετρα ανώμαλος χωματόδρομος που οδηγεί στη μεγάλη στρατιωτική και αεροπορική βάση του San Quintin είναι ένα κουβάρι από κοινότητες, διάσπαρτες στρατιωτικές εγκαταστάσεις, φόβο και καταπίεση.

Το Aguascalientes της La Garrucha δείχνει θλιμένο και εγκαταλειμένο. Στην πρόχειρη και παραμελημένη βιβλιοθήκη τα άπαντα του Μαρξ και του Λένιν είναι ανακατέμενα με εκδόσεις ομάδων αλληλεγγύης από ολόκληρο τον κόσμο και εκπαιδευτικά εγχειρίδια. Το σχολείο χρησιμεύει για κατάλυμα των επισκεπτών και των διεθνών παρατηρητών. Κανονικά μαθήματα δεν γίνονται γιατί δεν υπάρχει δάσκαλος. Μόνο περιστασιακά οργανώνονται κάποια εργαστήρια αλφαριθμητισμού από σπουδαστές και φοιτητές της Πόλης του Μεξικού κυρίως. Η κλινική με τον υποτυπώδη ιατροφαρμακευτικό εξοπλισμό λειτουργεί χάρη στην εθελοντική παρουσία ενός γιατρού από τη Βενεζουέλα. Ωστόσο, οι τεράστιες δυσκολίες, η ζωή μέσα στη βροχή, τη λάσπη και τα τανκς, η λιγοστή καλλιεργήσιμη γη που λιγοστεύει ακόμη περισσότερο λόγω της στρατιωτικής κατοχής, ελάχιστα αντανakλώνται στα μάτια των αντρών και των γυναικών. Μάτια κατακόκκινα -από την κούραση, και τις αρρώστιες- αλλά πάντοτε γαλήνια και χαμογελαστά.

"Αν και μας καταπιέζουν οι στρατοί, εμείς κάνουμε γιορτή. Οι λαοί μας ζουν κάνοντας γιορτές και γιορτάζοντας αγωνιζόμεστε, αντιστεκόμαστε. Δεν μας ενδιαφέρουν οι στρατιώτες, μας ενδιαφέρει που είμαστε ζωντανοί και γι' αυτό είμαστε χαρούμενοι". Έτσι εξηγεί ο Herman το εξεγερτικό πνεύμα των ζαπατιστικών κοινοτήτων. Στο προαύλιο της μικρής βιβλιοθήκης οι νεαροί μουσικοί παίζουν τη μαρίμπα. Σιγά-σιγά η χωμάτινη πίστα γεμίζει από ζευγάρια που χορεύουν κούμπια. Είναι μια μικρή νησίδα χαράς και μελωδίας στις καρδιές αυτών των αντρών και των γυναικών που ζουν επιβιώνοντας. Οι νεαρές κοπέλες λάμπουν μέσα στα λεπτά φορέματα με τα έντονα φασφορίζοντα κίτρινα και πράσινα χρώματα, τις μακριές πλεξίδες με τα μεταλλικά τσιμπιδάκια και τους ντελικάτους φλόγκους. Όσες είναι ανύπαντρες χορεύουν μαζί ενώ τα παιδιά τρέχουν ανάμεσά τους. Οι μεσήλικες γυναίκες σκαλίζουν τη φωτιά για να ζεστάνουν τον καφέ που σερβίρουν σε μεταλλικά κύπελα με ελάχιστη ζάχαρη, πολυτέλεια σ' αυτές τις ξεχασμένες γωνιές. Η γιορτή θα κρατήσει μέχρι το ξημέρω-

μα, είναι μια από τις ελάχιστες πολιτιστικές δυνατότητες, είναι μια μορφή διεκδίκησης του δικαιώματος στην κοινωνική συμβίωση και στην ύπαρξη.

Για να φθάσει κανείς στην κοινότητα La Realidad πρέπει να διατρέξει περισσότερα από 100 χιλιόμετρα χωματινών, λασπωμένων και μερικές φορές αδιόβατων δρόμων, προς το εσωτερικό της ζούγκλας. Σπιτάκια από λάσπη, σανίδες και αχυρένιες σκεπές, μερικές με λαμαρίνα, απλώνονται δεξιά και αριστερά από το δρόμο και σχηματίζουν μικρότερες και μεγαλύτερες κοινότητες.

Τρεις περίπου ώρες πριν τη Realidad, που θεωρείται "έδρα" της Γενικής Διοίκησης του EZLN, ξαφνιάζουν οι τσιμεντένιες αυλές, οι τοίχοι από τούβλα και οι ξύλινες επιγραφές των σπιτιών: "Καντίνα - Δωμάτια για ύπνο". Είναι η κοινότητα Carmen που βρίσκεται λίγο πριν το μεγάλο ομοσπονδιακό στρατόπεδο της Guadalupe Terreyas και χρησιμεύει ως χώρος υποδοχής και φιλοξενίας για τις πόρνες που το επισκέπτονται.

"Μας λένε πως απαγορεύεται να μένουν οι γυναίκες αυτές στην κοινότητα. Κάθε πρωί έρχεται ο στρατηγός και ψάχνει. Όποιες βρει τις τραβάει από τα μαλλιά και τις πηγαίνει στο στρατόπεδο", λέ-

ει η 18χρονη Μαρία που η οικογένειά της είναι μία από τις 10 περίπου της κοινότητας που στηρίζουν τον EZLN και το PRD. Οι υπόλοιπες 70 οικογένειες είναι φιλοκυβερνητικές, έχουν φούρνο, ξυλουργείο και οικονομικές ευκολίες. Εδώ υπάρχουν ιδιωτικές και κοινοτικές καλλιέργειες, δύο κοινοτικές αρχές και δύο φυλακές. Φόβος πάντως δεν φαίνεται να υπάρχει. Ο Romelio, που είναι ο μόνος ζαπατίστας σε μια οκταμελή φιλοκυβερνητική οικογένεια, εξηγεί: "Δε φοβάμαι γιατί έχω φλόγα στην καρδιά".

Εικόνες καταστροφής και εγκατάλειψης, θλιβερές σαν την απουσία των ινδιάνων tojolabales που πλήρωσαν ακριβά την παραδειγματική τους αξιοπρέπεια, παρουσιάζει η κοινότητα Guadalupe Terreyas. Ήταν η πιο σύγχρονη κοινότητα στη ζούγκλα, εκατό τοις εκατό ζαπατιστική, αυτόνομη και εξεγερμένη, με κοπέλες που φορούσαν παντελόνια και κουκούλες με κεντημένο το EZLN. Οι κάτοικοί της αναγκάστηκαν να την εγκαταλείψουν ομαδικά και να καταφύγουν στα βουνά νότια της Realidad δημιουργώντας μια νέα κοινότητα, όταν στις 9 Φλεβάρη του 1995 ομοσπονδιακά στρατιωτικά κοντόι εισέβαλαν στην ελεύθερη ζαπατιστική γη και την κατέλαβαν. Στο λοφίσκο που βρισκόταν το αμφιθέατρο του πρώ-

του Aguascalientes ανεμίζει τώρα η μεξικάνικη σημαία πάνω από τα χαρακώματα και τα φυλάκια, ενώ στις κοινοτικές φυτείες του καφέ, στις δύο άκρες του χωριού υψώνονται εγκαταστάσεις των δύο στρατοπέδων. Με προσεκτικά τοποθετημένα φύλλα από μπανανιές και φρεσκοβαμμένα υποσιπλώματα θα μπορούσαν να ήταν ενοικιαζόμενα μπανγκαλόους ενός "τροπικού" ξενοδοχείου, αν δεν αποτελούσαν την ορατή απόδειξη της κατοχής, της εκδίωξης, της ερήμωσης, του πόνου και του ασφυκτικού ελέγχου ολόκληρης της περιοχής.

Ανάμεσα στα δύο στρατόπεδα ξεχωρίζει το τεράστιο λευκό και περιποιημένο κτίριο του κυβερνητικού νοσοκομείου IMSS-Αλληλεγγύη, γελοίο και απωθητικό παράδοξο μέσα στην πυκνή τροπική βλάστηση. Λειτουργεί κυρίως ως "αντεπαναστατική βάση" της κυβέρνησης, υποβάλλοντας τους ελάχιστους ινδιάνους ασθενείς που το επισκέπτονται σε ερωτήσεις σχετικά με τη δράση των ζαπατίστας και παραδίδοντάς τους στους στρατιώτες.

Η Guadalupe Terreyas έχει γίνει το σύμβολο της ελπίδας, της αντίστασης και του αγώνα της ζαπατιστικής εξέγερσης. Οι δύο απεσταλμένοι στη 2η Διηπειρωτική Συνάντηση στην Ισπανία, ο Felipe και η Dalia, εκπρόσωποι των βάσεων στήριξης των ζαπατίστας, προέρχονταν από αυτή την κοινότητα.

Τρεις φορές την ημέρα περνά το στρατιωτικό κοντόι από το χωματόδρομο που χωρίζει στα δύο την κοινότητα La Realidad. Πάνω από 25 οχήματα γεμάτα με στρατιώτες με αλεξίσφαιρα γιλέκα, σάκους εκστρατείας, εργαλεία, ολμοβόλα και μυδράλια παρακολουθούν τις κινήσεις της κοινότητας και καταγράφουν με φωτογραφικές μηχανές και βιντεοκάμερες τους κατοίκους και τους διεθνείς παρατηρητές.

Η νύχτα σκεπάζει τα πάντα με την πυκνή σκοτεινή σιωπή της. Ηλεκτρικό φως δεν υπάρχει. Η μικρή καλύβα που χρησιμεύει για κουζίνα φωτίζεται από την εστία της φωτιάς και τα δύο μικρά κεριά. Η Romelia, ινδιάνα tojolabal, μητέρα τεσσάρων παιδιών, καθισμένη στο ξύλινο σκαμνάκι προσφέρει το ζεστό και γευστικό καφέ, χειρονομία φιλοξενίας και αναγνώρισης. Είναι η δική της απάντηση στο δικό μας: "Δεν είστε μόνοι".

"Εδώ η ζωή είναι δύσκολη. Σηκώνομαι

Οι παραστρατιωτικές ομάδες...

Στην κοινότητα El Crucero, είσοδο στη νότια ζώνη του δήμου της Tila -στο εσωτερικό της βόρειας περιοχής της Τσιάπας όπου δρα κυρίως η παραστρατιωτική οργάνωση Paz y Justicia (Ειρήνη και Δικαιοσύνη)-, υπάρχει μια παράνομη φυλακή. Εκεί τιμωρούνται όσοι θέλουν να εγκαταλείψουν την οργάνωση. "Όταν κάποιος δεν συμφωνεί του λένε: θα σε πάμε στο Crucero. Αυτό σημαίνει θάνατος. Γι' αυτό ο κόσμος δεν αντέχει, είναι μεγάλος ο φόβος. Κάποιες φορές φυλακίζουν και μερικούς από εμάς. Εκεί μας κρατάνε μερικές φορές μέχρι να αποφασίσουν τι θα μας κάνουν" λένε οι ινδιάνοι choles της περιοχής. "Όταν θέλουμε να βγούμε από τις κοινότητές μας μας ρωτάνε πού πάμε, με ποιον θα μιλήσουμε... Και αν δεν επιστρέψουμε μας θεωρούν προδότες και τότε κινδυνεύουμε και εμείς και οι οικογένειές μας".

Περισσότεροι από 5.000 είναι αυτή τη στιγμή οι εκτοπισθέντες ζαπατίστας και συμπαθούντες του κόμματος της λεγόμενης αριστερής αντιπολίτευσης (PRD) των δήμων Tila, Sabánilla, Tumbala και Salto de Agua που ζουν χωρίς σπίτια, χωρίς ελεύθερη μετακίνηση, χωρίς γη. Τα τελευταία δύο χρόνια η παραστρατιωτική οργάνωση Paz y Justicia, σε συνεργασία με το σώμα της Δημόσιας Ασφάλειας, έχει στο ενεργητικό της 54 δολοφονίες, 30 πολιτικούς κρατούμενους ζαπατίστας και πάνω από 50 αρχειοθετημένες καταγγελίες εναντίον της. Τα μέλη της, όταν δε μπλοκάρουν δρόμους απαιτώντας χρήματα προκειμένου να επιτρέψουν τη διέλευση, κλέβουν και καίνε σπίτια, βιά-

ζουν γυναίκες και τρομοκρατούν ολόκληρες κοινότητες.

Ο αρχηγός της, Samuel Sanchez, πήρε 450.000 δολάρια από την κυβέρνηση σε αντάλλαγμα της ομαλής διεξαγωγής των εκλογών της όης Ιούλη. Σε μια καταγγελία του EZLN της 14ης Σεπτεμβρίου αναφέρονται ονομαστικά οι επιτελείς της, όπου περιλαμβάνονται στρατηγοί και ανώτατοι αξιωματικοί, έμποροι όπλων, ναρκωτικών και αλκοόλ, διανοούμενοι, δήμαρχοι, καθηγητές και αξιοσέβαστοι καταστηματαρχές.

"Για κάθε νεκρό PRIστα, θα πάνε στον τάφο πέντε ζαπατίστας", είναι το σλόγκαν τους, σε μια περιοχή όπου υπάρχει μόνον ένα κυβερνητικό στρατόπεδο, σε αντίθεση με τη φοβερή στρατιωτικοποίηση της υπόλοιπης Τσιάπας. Ανάλογη ένταση όμως υπάρχει τους τελευταίους δύο μήνες και στην περιοχή των Los Altos, ιδίως στους δήμους Chenalhó και Los Chorrros, όπου έκαψαν 60 σπίτια και δολοφόνησαν ένα 16χρονο ζαπατίστα. Θεωρείται ότι εδώ υπάρχουν τέσσερις παραστρατιωτικές ομάδες: οι Los Degolladores από την Chamula, το αυτοαποκαλούμενο MIRA (Επαναστατικό Αντιζαπατιστικό Ινδιάνικο Κίνημα) με αρχηγό το βουλευτή του PRI, N.S. Gomez, και η ομάδα Mascara Roja που με τη βοήθεια του κυβερνήτη της Τσιάπας και του μεξικάνικου στρατού έχει εγκαταστήσει ένα στρατιωτικό στρατόπεδο στη Santa Martha, όπου οι άντρες εκπαιδεύονται και διασκεδάζουν: βλέπουν πολεμικές και πορνογραφικές ταινίες, πίνουν αλκοόλ και προετοιμάζονται για σφαγές αντρών, γυναικών και παιδιών.

ξημερώματα στις 4, πάω να μαζέψω ξύλα, να φέρω νερό, να ανάψω τη φωτιά. Μετά αλέθω το καλαμπόκι, ζυμώνω την tortilla να είναι έτοιμη όταν θα σκωθεί ο άντρας μου να πάει στο χωράφι. Δεν υπάρχει ξεκούραση, δεν υπάρχει διασκέδαση. Αλλά είμαστε εδώ", λέει η αδύνατη και ξυπόλητη Romelia και συμπληρώνει πως συμμετέχει και στην κοοπερατίβα ψωμιού που έχουν φτιάξει οι γυναίκες της κοινότητας. "Φτιάχνουμε γλυκά ψωμάκια στο φούρνο της κοινότητας. Κάθε δύο μέρες. Αλλά έχει βάρδιες. Δεν είμαστε συνέχεια οι ίδιες."

Η κουβέντα κυλάει τώρα σε πιο «πολιτικά» ζητήματα. «Εμείς εδώ κάνουμε συνελεύσεις της κοινότητας δύο και τρεις φορές τη βδομάδα. Μαθαίνουμε τι γίνεται με την κυβέρνηση, με το διάλογο, με συντρόφους και συντρόφισσες σε άλλες κοινότητες. Στις εκλογές δεν έφτασαν εδώ οι κάλπες. Είχαμε αποφασίσει να μην ψηφίσουμε. Έτσι αποφασίσαμε. Στον κόσμο πώς φάνηκε αυτό; Τ; είπαν;» ανησυχεί η Romelia και με τον τρόπο της μεταφέρει τις αγωνίες μιας ολόκληρης κοινότητας που δείχνει πιο ανοιχτή, πιο ενημερωμένη, πιο ζωντανή. Εδώ σχεδόν ποτέ δεν λείπουν οι συναντήσεις, οι προετοιμασίες για πορείες και διαμαρτυρίες, οι επισκέψεις μελών του Εθνικού Ινδιάνικου Συνεδρίου, κοινωνικών και πολιτικών οργανώσεων, δημοσιογράφων. Ιδιαίτερα τις μέρες αυτές -αρχές Αυγούστου- η κινητικότητα είναι ακόμα μεγαλύτερη, πράγμα που θα βρει την εξήγησή του όταν θα ανακοινωθεί δημόσια η μεγάλη πορεία των ζαπατίστας προς την Πόλη του Μεξικού και ο χαιρετισμός που θα απευθύνουν στο Ιδρυτικό Συνέδριο του Frente Zapatista de Liberacion Nacional (FZLN). Ο J. Elorriaga, μέ-

λος της συντονιστικής επιτροπής του Frente λέει σχετικά: «το ζήτημα είναι να συγκροτηθεί ένα μαζικό κοινωνικό κίνημα που δεν θα επιθυμεί την εξουσία. Οι τάσεις που υπάρχουν καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα από σοσιαλιστές, αναρχικούς, χριστιανούς, κομμουνιστές, αντικρατιστές. Σίγουρα υπάρχει ένας αντικομματικός προσανατολισμός αλλά δεν είναι λίγες και οι σεκταριστικές αντιλήψεις».

Τα λόγια του διακόπτουν τα χειροκροτήματα και τα ζήτω που ακούγονται από την πλευρά του Aguascalientes της κοινότητας. Μόλις έχει τελειώσει ο χαιρετισμός του comandante Tacho προς τα 150 νεαρά αγόρια και κορίτσια -προαγωγούς της εκπαίδευσης. Πρόκειται για το πρόγραμμα που έχει οργανώσει η γενική διοίκηση του EZLN για να εκπαιδεύσει «δασκάλους και δασκάλες» από όλες τις γύρω ζαπατιστικές κοινότητες. Τα παιδιά αυτά -όχι μεγαλύτερα από 20 χρονών τα περισσότερα- έρχονται περπατώντας τρεις, πέντε και επτά ώρες για να μείνουν 20 μέρες στη Realidad, να παρακολουθήσουν μαθήματα γεωγραφίας, ιστορίας, μαθηματικών, ερμηνείας των επαναστατικών νόμων και να επιστρέψουν για δέκα μέρες στις κοινότητές τους, πριν ξαναρχίσουν τα μαθήματα.

Μετά το επτάωρο καθημερινό πρόγραμμα όλοι έχουν διάθεση για χορό και τραγούδι. Στην εξέδρα του αμφιθεάτρου ο magor Moises και η caritana Maribel γράφουν σκυμένοι πάνω από ένα κερί. Τα βήματα των πρώτων χορευτικών ζευγαριών οδηγούν οι ρυθμικές λάμψεις αμέτρητων πυρολαμπιδιών.

...και το φάντασμα του πολέμου

Ο μεξικάνικος νότος είναι η περισσότερο στρατιωτικοποιημένη περιοχή της χώρας. Τουλάχιστον 60.000 στρατιώτες βρίσκονται συγκεντρωμένοι στην αποκαλούμενη "εμπόλεμη ζώνη" της Τσιάπας: τα Los Altos, τη ζούγκλα Lacandonia και τη Βόρεια Τσιάπας. Μόνο το 1997 δημιουργήθηκαν 39 νέες στρατιωτικές και αστυνομικές εγκαταστάσεις που έρχονται να προστεθούν στις 209 θέσεις που έχει υπό την κατοχή του ο Στρατός, το Ναυτικό, η Αεροπορία, η αστυνομία της Δημόσιας Ασφάλειας, η Αστυνομία

της Μετανάστευσης, η Δικαστική Αστυνομία, η Γενική Εισαγγελία και τα Ειδικά Σώματα. Ο έλεγχός τους απλώνεται σε πάνω από 63 δήμους και ιδιαίτερα σε αυτούς που θεωρούνται πιο "θερμοί" (είτε επειδή είναι ανοικτά ζαπατιστικοί είτε επειδή σ' αυτούς εμφανίζονται περιστασιακά μέλη του CCRJ και της Γενικής Διοίκησης του EZLN). Υπολογίζεται πως περίπου 30 ομοσπονδιακά στρατόπεδα βρίσκονται μόνο στις κοιλάδες της ζούγκλας Lacandonia. Σε

καθημερινή βάση τα τεθωρακισμένα οχήματα με τους πάνοπλους στρατιώτες περιπολούν στους κεντρικούς δρόμους και τους χωματόδρομους, ενώ τα αεροπλάνα και τα ελικόπτερα επιτηρούν και την παραμερή κίνηση των εξεγερμένων κοινοτήτων και καταγράφουν τις δραστηριότητές τους.

Το εγχειρίδιο του μεξικανικού στρατού αναφέρει πως "το Μεξικό είναι μια επαναστατική χώρα, κάθε εξεγερμένο κίνημα πρέπει να θεωρείται αντεπαναστατικό", πράγμα που μεταφράζεται για τις ζαπατιστικές κοινότητες σ' ένα πόλεμο χαμηλής έντασης, ένα πόλεμο φθοράς, νεύρων και απομόνωσης. Το μέγεθος των στρατιωτικών μονάδων μειώνεται, αλλά αυξάνεται ο αριθμός τους και δημιουργούνται σώματα ταχείας ανάπτυξης με στόχο την εύκολη και γρήγορη μετακίνηση.

Οι στρατιωτικές μυστικές υπηρεσίες σε συνεργασία με μη στρατιωτικά σώματα ασφαλείας εντείνουν τον ψυχολογικό πόλεμο σε πρόσφυγες και εκτοπισθέντες. Παράλληλα πολλαπλασιάζονται τα προγράμματα "ανθρωπιστικής βοήθειας" και "κοινωνικής στήριξης", όπως η κατασκευή δρόμων και γεφυρών και η μεταφορά τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης: τα τελευταία δύο χρόνια έχουν διανοηθεί περισσότερα από 200 χιλιόμετρα, ενώ η ομοσπονδιακή κυβέρ-

νηση έχει "προσφέρει" 400 εκατομμύρια πέσος -τα περισσότερα από παροχές της Παγκόσμιας Τράπεζας.

Η στρατηγική της παραπληροφόρησης της παγκόσμιας κοινότητας συνίσταται στην αποφυγή γενικευμένων και θεαματικών επιχειρήσεων καθώς και στην αργή και συστηματική εξάντληση των ινδιάνων εξεγερμένων, στερώντας τους τα λιγοστά υλικά μέσα, την ελεύθερη μετακίνηση και την κοινωνική συνοχή. Προτιμά την επιλεκτική εξόντωση των εχθρικών "εστιών" από τη μαζική καταπίεση και τη φυσική εξολόθρευση. Ο εκφοβισμός, η τρομοκρατία και η διαίρεση που προκαλούν τα μονομερή "αναπτυξιακά" της προγράμματα είναι τα ισχυρά όπλα της στρατιωτικής "πολιτικής".

Η παρουσία των στρατιωτών δημιουργεί μια ψεύτικη αγορά προϊόντων (όπως αλκοόλ, ναρκωτικών και όπλων) και "υπηρεσιών" όπως το πλύσιμο ρούχων και το σεξουαλικό εμπόριο, που για ακόμη μια φορά πλήττει πολύ περισσότερο τις γυναίκες ινδιάνες. Έτσι επιχειρείται η κατασκευή σχέσεων με τις κοινότητες που αποβλέπουν στον διαχωρισμό, στη συλλογή πληροφοριών και την κατάδοση.

Η αναδιάρθρωση, η μετακίνηση και η δημιουργία νέων στρατιωτικών πολιτορκητικών κλοιών των δύο τελευταίων μηνών συνάντησε τη δυναμική αλλά ειρηνική αντίδραση χιλιάδων όπλων ζαπατίστας. Ως τότε όμως;

“Φτιάχνοντας την ιστορία μας”

“Χρειάστηκε να νικήσουμε πολλές αντιτάσεις για να φθάσουμε ως εδώ:

Αυτή των ιδιοκτητών της εξουσίας που μας θέλουν χωρισμένες και σιωπηλές.

Αυτή των πλουσίων του Μεξικού που θέλουν να μας έχουν σα ζώα για να μας εκμεταλλεύονται.

Αυτή των ξένων που καταπατούν την καλύτερη γη μας και μας θέλουν σαν σκλάβες.

Αυτή των στρατιωτών που περικυκλώνουν τις κοινότητες μας, μας βιάζουν, απειλούν τα παιδιά μας, φέρνουν τα ναρκωτικά και το αλκοόλ, την εκπόρνευση και τη βία.

Αυτή των ανθρώπων που θέλουν να ενεργούν και να σκέφτονται στο όνομά μας, δεν τους αρέσει που οι ινδιάνοι και οι ινδιάνες λέμε το λόγο μας και φοβούνται την εξέγερσή μας.

Για να φθάσουμε ως εδώ, χρειάστηκε να νικήσουμε όλους όσους μας βλέπουν σαν κάτι που περισσεύει, κάτι που δεν υπάρχει.

Φθάσαμε ως εδώ, νικώντας επίσης την αντίσταση μερικών από τους συντρόφους μας που δεν καταλαβαίνουν τη σημασία που έχει να συμμετέχουν οι γυναίκες ισότιμα με τους άντρες.

Γι' αυτό οργανωνόμαστε στον EZLN, για να ισχύσει ο επαναστατικός νόμος για τις γυναίκες (...). Είναι η αδύναμη φωνή της comandante Romapa, της γυναίκας-σύμβολο, της εξεγερμένης καρδιάς του EZLN, που μιλά σε ένα κατάμεστο από γυναίκες αμφιθέατρο. Μαζί της οι απεσταλμένες των βάσεων στήριξης του EZLN, Amibia, Rosa, Guadalupe και Elizabeth αλλά και πάνω από 600 γυναίκες από 14 πολιτείες ολόκληρου του Μεξικού που ήρθαν στην πόλη της Οακασα για να γνωριστούν, να μοιραστούν τον πόνο, την καταπίεση και την απομόνωση και να ανταλλάξουν τις εμπειρίες αντίστασης και αγώνα.

Στις τρεις ημέρες που θα ακολουθήσουν οι ινδιάνες γυναίκες θα έχουν μία από τις ελάχιστες δυνατότητες να βγουν από την ανυπαρξία και την περιφρόνηση, να συμμετάσχουν σε πραγματικά συλλογικές διαδικασίες στα τραπέζια εργασίας με θέματα όπως: ερμηνεία και κριτική των συμφωνιών του San Andres, κατάσταση των ινδιάνων γυναικών στις στρατιωτικοποιημένες περιοχές, σκέψεις για την ανάπτυξη οργανωτικών δομών μεταξύ των γυναικών που θα διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών, τη διατύπωση και τη συμμετοχή καθώς και προτάσεις για τη 2η Ηπειρωτική συνάντηση των ινδιάνων γυναικών που πραγματοποιείται αυτές τις μέρες στην Κούβα.

Όσοι και όσες προσπαθήσουν να ανα-

ζητήσουν σ' αυτή την συνάντηση προβληματικές και εικόνες ανάλογες μ' αυτές των δυτικοευρωπαϊκών φεμινιστικών συνεδρίων, μάλλον θα απογοητευτούν. Οι γυναίκες αυτές κάνουν τα πρώτα τους βήματα, δειλά και εξαιρετικά δύσκολα, σ' έναν κόσμο εχθρικό και πατριαρχικό, έναν κόσμο που τις θέλει βουβές, υποταγμένες και περιθωριοποιημένες. Ο περίφημος σεβασμός στα ήθη, τα έθιμα και τους κανόνες της κοινωνικής οργάνωσης των ινδιάνικων κοινοτήτων, σημαίνει πολύ απλά ότι: οι άντρες εξακολουθούν να αγοράζουν στην κυριολεξία τις γυναίκες τους από τις οικογένειές τους, οι γυναίκες εξακολουθούν να παντρεύονται από τα δεκατέσσερά τους χρόνια -πολλές φορές χωρίς τη θέλησή τους, ο βιασμός παραμένει στιμώρητος (είναι χαρακτηριστικό ότι ο ενήλικας ινδιάνος που θα βιάσει μια ανήλικη κοπέλα μπορεί να την παντρευτεί, να πληρώσει και να "επανορθώσει" έτσι), ο χωρισμός, η έκτρωση, η αντισύλληψη παραμένουν "αμαρτωλές" έννοιες, τα κτυπήματα, οι προσβολές, η σκληρή δουλειά, ο εγκλεισμός στο σπίτι είναι καθημερινές πρακτικές. Ενδεικτική σκηνή της ινδιάνικης καθημερινότητας είναι αυτή που εκτυλίχθηκε μια μέρα στην φιλοζαπατιστική κοινότητα Ibarra: ο άντρας που έπλενε μόνος του τα ρούχα στο ποτάμι είχε γίνει ο περίγελος των συντρόφων του.

Μιλάνε οι ίδιες οι τριπλά εκμεταλλευόμενες, γυναίκες, ινδιάνες και φτωχές:

— Οι γυναίκες πάντοτε έχουμε το πρόβλημα ότι δεν υπάρχει έθιμο που να μπορούμε να συμμετέχουμε σε συγκεντρώσεις. Στις κοινότητες πρέπει να αλλάξουν τα έθιμα και οι νόμοι που απαγορεύουν τη συμμετοχή μας, γιατί πολλές φορές δεν παίρνουν στα σοβαρά το λόγο μας και όταν βγαίνουμε μας γεμίζουν με κοροϊδίες. Οι σύζυγοι λένε ότι ψάχνουμε για άντρες όταν βγαίνουμε για να συμμετάσχουμε.

— Δεν υπάρχει ξεκούραση για μας τις γυναίκες ινδιάνες: πλένουμε τα ρούχα, φτιάχνουμε τορτίγιας, φέρνουμε νερό, ξύλα, φτιάχνουμε χειροτεχνίες, φροντίζουμε τα ζώα. Ο άντρας στο σπίτι δεν κάνει τίποτα, όταν έρχεται ξεκουράζεται. Οι γυναίκες δουλεύουν όλη μέρα, από πολύ νωρίς το πρωί, ως πολύ αργά το βράδυ. Οι σύζυγοι πρέπει να δώσουν το παράδειγμα στους γιους και τις κόρες να συμμετέχουν στις δουλειές του σπιτιού.

— Η γη είναι για όλους, τους άντρες και τις γυναίκες, τους γιους και τις κόρες. Οι γυναίκες έχουμε δικαίωμα στη γη γιατί δουλεύουμε και επιπλέον γιατί πρέπει να είναι η περιουσία της οικογένειας και όχι μόνο του άντρα.

— Οι άντρες είναι σεξιστές και όταν καταγγέλλουμε κάτι, δε μας δίνουν σημασία. Γι' αυτό πρέπει να οργανωθούμε και να καταγγείλουμε τις αδικίες, τα κτυπήματα, τους

βιασμούς. Υπάρχουν συντρόφισσες που είναι στη φυλακή και δεν έχουν ποιόν να τις υπερασπιστεί, οι υποθέσεις τους είναι ξεχασμένες.

— Αν αποφασίσουμε να αφήσουμε τους άντρες μας γιατί μας κτυπάνε, μας λένε να κάνουμε υπομονή γιατί ο γάμος είναι για πάντα, το πιο σημαντικό είναι η οικογένεια, όχι η γυναίκα.

— Δεν έχουμε χρόνο, ούτε έθιμο να διασκεδάσουμε. Αν το κάνουμε μας λένε πως είμαστε κακές γυναίκες. Αν κάσουμε να ξεκουραστούμε μας λένε ότι είμαστε τεμπέλες. Οι παντρεμένες δε χορεύουμε γιατί μας κοροϊδεύουν. Σε όποια ηλικία, είτε παντρεμένες, είτε ελεύθερες έχουμε δικαίωμα να διασκεδάσουμε, να ξεκουραζόμαστε, να χορεύουμε.

— Μένουμε σιωπηλές από φόβο. Είναι δύσκολο να αντιμετωπίσεις τη μοναξιά. Υπάρχει πόνος στην καρδιά μας.

Η ζαπατιστική εξέγερση ήρθε να ταράξει τη σιωπή 500 χρόνων, να πλάσει πολιτικές συνειδήσεις, να μιλήσει για δικαιώματα, να αλλάξει την ιστορία των πιο ξεχασμένων από τους ξεχασμένους, των γυναικών. Οι γυναίκες-μαχητρίες, μέλη του ζαπατιστικού στρατού έσπασαν κάτι από τη μοίρα που όριζε το φύλο τους: μπορούν να μένουν ανύπαντρες, να χρησιμοποιούν αντισυλληπτικά, να έχουν ελεύθερη σεξουαλική ζωή. Ένοπλες, πολιτικοποιημένες και ισότιμες έχουν εκ των πραγμάτων μια εντελώς διαφορετική κοινωνική θέση από αυτή των γυναικών των βάσεων στήριξης του EZLN. Είναι αυτές που, -γέννημα των ίδιων κοινοτήτων, των ίδιων αναγκών και των ίδιων καταπίεσεων- συζητούν με τις γυναίκες των κοινοτήτων, οργανώνουν ομάδες γυναικών, συλλογικές εργασίες, προγράμματα αλφαριθμητισμού και παροτρύνουν στη συμμετοχή και την οργάνωση. Η αφύπνιση αυτών των γυναικών, των γυναικών του καλαμποκιού, των γυναικών ζαπατίστας, ενόπλων και μη, είναι ένας δρόμος μακρύς, σιωπηλός και δύσβατος. Μόλις που αρχίζουν να αλλάζουν κάποια πράγματα. Πίσω από τη μαύρη κουκούλα της, λείπει η miliciana Amibia: "Γεννηθήκαμε χωρίς φωνή, χωρίς αύριο. Γεννηθήκαμε για να περπατήσουμε ένα δρόμο χαλασμένο και ξεχασμένο... αλλά μια μέρα γεννήθηκε ένα μικρό φως ελπίδας, συναντήσαμε έναν καινούριο δρόμο για μας τις ξεχασμένες γυναίκες χωρίς φωνή και χωρίς αύριο. Κερδίσαμε το δικαίωμα να μιλάμε και να μας ακούν. Και τίποτα πια δε θα μας κάνει να σωπάσουμε".

Διακήρυξη της συνάντησης

Εμείς οι ινδιάνες γυναίκες από 25 εθνότητες και 14 πολιτείες συγκεντρωθήκαμε στην Πρώτη Εθνική Συνάντηση των Ινδιάνων Γυναικών που πραγματοποιήθηκε στην πόλη της Οακασα στο πλαίσιο της Διεθνούς Δεκαετίας των Ινδιάνικων Λαών και του 2ου Εθνικού Ινδιάνικου Συνεδρίου που θα πραγματοποιηθεί στην Πόλη του Μεξικού από τις 8 ως τις 12 Οκτώβρη του 1997. Μοιραστήκαμε και αναλύσαμε την κατάσταση καταπίεσης, περιθωριοποίησης, διάκρισης στην οποία ζούμε και αναγνωρίσαμε ότι χωρίς τη δική μας συμμετοχή η πορεία του αγώνα των ινδιάνων γυναικών θα ήταν ημιτελής.

ΘΕΩΡΟΥΜΕ ΟΤΙ:

- Οι ινδιάνες γυναίκες αποτελούμε σημαντικό τμήμα της ανάπτυξης των λαών μας και της χώρας.
- Ο μεγάλος πολιτιστικός πλούτος των λαών μας έχει διατηρηθεί, αναπτυχθεί και εμπλουτιστεί από εμάς τις γυναίκες και χρησιμοποιείται για οικονομικά συμφέροντα ξένα ως προς το δικό μας τρόπο να βλέπουμε τα πράγματα και να αισθανόμαστε τη ζωή.
- Τα δικαιώματα των γυναικών και ιδιαίτερα των ινδιάνων γυναικών δεν είναι αναγνωρισμένα από το μεξικάνικο Σύνταγμα.
- Η κατάσταση στην οποία ζουν οι γυναίκες στις στρατιωτικοποιημένες ζώνες φθάνει στην πλήρη καταπίεση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, διαλύει την ισορροπία της καθημερινής τους ζωής και καταστρέφει σε βάθος την ταυτότητά τους.
- Εξακολουθούν να καταπατούνται τα δικαιώματά μας ως γυναίκες τόσο από την κυβέρνηση και τους θεσμούς της, όσο και από τους ίδιους τους λαούς μας, με την ύπαρξη πολλών πθών και εθίμων που στρέφονται ενάντια στην αξιοπρέπεια μας.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΟΥΜΕ:

- Τη μη τήρηση από την πλευρά της ομοσπονδιακής κυβέρνησης των Συμφωνιών του San Andres, και ειδικότερα αυτών του Τραπεζιού για τα

δικαιώματα και την Κουλτούρα των Ινδιάνων που υπογράφηκαν στις 16 Φεβράριου του 1996. Σ' αυτές αναγνωρίζονται τα δικαιώματά μας ως γυναίκες και καθιερώνεται με σαφήνεια το δικαίωμα στην ισότητα και την ισότητα.

- Την εισβολή του μεξικάνικου στρατού στα ινδιάνικα εδάφη, με το πρόσχημα της προσφοράς κοινωνικών υπηρεσιών, ενώ ο στρατός είναι αυτός που καταστρέφει τη ζωή, σπέρνει το θάνατο, βιάζει τις γυναίκες και προωθεί την εκπόρνευση και τα ναρκωτικά.

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕ:

- Την εφαρμογή των Συμφωνιών του San Andres.
- Τα εκπαιδευτικά προγράμματα που παρέχονται από το μεξικάνικο κράτος να λαμβάνουν υπόψη τους την κουλτούρα και τις γλώσσες μας.
- Ειδικά μέσα για την εκπαίδευση των γυναικών (προσχολική, πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια και πανεπιστημιακή).
- Την έξοδο του μεξικάνικου στρατού από τα ινδιάνικα εδάφη.
- Να είναι οι ίδιες οι γυναίκες που θα αποφασίζουν και θα διοικούν τα προγράμματα και τα μέσα που προορίζονται γι' αυτές.
- Άμεση ενημέρωση των ινδιάνικων λαών και ειδικότερα των γυναικών για την απόκτηση των μέσων που θα βοηθήσουν για την ανάπτυξη των λαών μας.
- Τη μεταρρύθμιση του άρθρου 4 του Συντάγματος για να εξασφαλιστεί η πλήρης άσκηση των δικαιωμάτων μας και να προωθηθεί η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και η πολυ-εθνική αναγνώριση.
- Την αλλαγή του άρθρου 27 του Συντάγματος για να επιτραπεί στις γυναίκες το δικαίωμα στην κληρονομιά της γης, λόγω της άμεσης σχέσης και του σεβασμού που έχουμε για τη μάνα-γη και τις φυσικές πηγές.
- Την αναγνώριση της αυτονομίας των λαών μας και την ισότητα των γυναικών σε όλα τα όργανα εκπροσώπησης.

Οακασα, 31 Αυγούστου 1997

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΗ ΣΤΗ ΒΡΑΖΙΛΙΑ

MST

Κεφάλαιο 1ο:

Ο αγώνας για τη γη δεν είναι κάτι καινούργιο

Όταν ο κόσμος βλέπει στην τηλεόραση καταλήψεις γης, συμπλοκές με την αστυνομία, κλπ. συνήθως αντιδρά με περιέργεια ή ανησυχία. Πολλοί βλέπουν μόνο μια σύγχυση που κανείς δεν μπορεί να εξηγήσει. Άλλοι πάλι σκεφτόνται πως πρόκειται για ένα πρόσφατο, τοπικό πρόβλημα. Και άλλοι, αποδίδουν τα πάντα σε υποκινητές.

Στην πραγματικότητα, ο αγώνας για τη γη υπάρχει από τη μέρα που οι πορτογάλλοι πάτησαν το πόδι τους στην Βραζιλία. Η κατοχή της γης καθορίζεται από τη μορφή των κοινωνικών τάξεων και της οικονομικής και πολιτικής εξουσίας στη χώρα μας. Γι' αυτό, πάντα υπήρχαν συμπλοκές σε σχέση με το ζήτημα της γης.

Μια μικρή ανακεφαλαίωση. Μέχρι το 1850, το σύνολο της γης ανήκε στη βασιλική οικογένεια της Πορτογαλίας, που διένειμε στους φίλους της τεράστιες εκτάσεις γης με τη μορφή του "sesmarias" (δωρεές ιδιοκτησίας στην Πορτογαλία, μεσαιωνικής προέλευσης). Όλα αυτά βέβαια αφού πρώτα κατέσφαξαν εκατομμύρια ινδιάνους, που ήταν οι αληθινοί ιδιοκτήτες της γης. Υπολογίζεται πως την εποχή της άφιξης των πορτογάλων υπήρχαν 5 εκατομμύρια ινδιάνοι, ενώ σήμερα έχουν απομείνει λιγότεροι από 250 χιλιάδες.

Την περίοδο της αποικιοκρατικής κυριαρχίας της πορτογαλικής μοναρχίας, οι συγκρούσεις για τη γη χαρακτηρίζονταν κυρίως από τις σφαγές των ινδιάνων, τις εξεγέρσεις των μαύρων, οι οποίοι, αρνούμενοι τη σκλαβιά, καταλάμβαναν ελεύθερες εκτάσεις γης που αποκαλούνταν "Qui-lombos", όπου οι λευκοί και οι ιδιοκτήτες σκλάβων δεν είχαν δυνατότητα πρόσβασης ώστε να τους συλλάβουν.

Μετά το 1825, το πορτογαλικό στέμμα άρχισε την πραγματοποίηση οργανωμένων προγραμμάτων αποικισμού με φτωχούς ευρωπαίους αγρότες: γερμανούς, ιταλούς, κλπ. που τους προσέλκυαν με την υπόσχεση απόκτησης γης στη Βραζιλία. Αυτούς τους μετανάστες καλλιεργητές τους εγκατέστησαν

σε περιοχές ανεκμετάλλευτες μέχρι τότε, στις νότιες και νοτιοανατολικές περιοχές της χώρας, πολλοί όμως αναγκάζονταν να βρουν δουλειά ως μεροκαματιάρηδες στις μεγάλες φυτείες γύρω από το São Paulo.

Το 1850 τέθηκε σε ισχύ η πρώτη νομοθεσία σχετικά με το ζήτημα της γης, ο λεγόμενος Νόμος των Γαιών. Μέσω αυτού του νόμου, το πορτογαλικό στέμμα επέτρεπε στους γαιοκτήμονες, με την καταβολή ενός αντίτιμου, την ιδιωτική κατοχή γης. Οι πλουσιότεροι μπορούσαν όχι μόνο να νομιμοποιήσουν τις ιδιοκτησίες τους, αλλά και να αγοράσουν τεράστιες εκτάσεις, δημιουργώντας νέες μορφές οικονομικής και πολιτικής εξουσίας.

Το 1888, τέθηκε σε ισχύ ένας νέος νόμος που απαγόρευε τη δουλεία (νόμος Áurea). Ωστόσο, οι μυριάδες μαύροι δούλοι που "απελευθερώθηκαν", δεν είχαν καμμία δυνατότητα να αποκτήσουν γη.

Ο αγώνας για τη γη από το 1850 ως το 1964

Οι ιστορικοί που μελετούν τους αγώνες για τη γη στη Βραζιλία συνήθως τους κατατάσσουν σε διάφορες φάσεις, ξεκινώντας από το 1850. Η πρώτη περίοδος, από το 1850 ως το 1940, καταγράφεται ως η εποχή των "μεσσιανικών" αγώνων. Αυτό, γιατί σε όλους αυτούς τους αγώνες υπήρχε πάντα μια κεντρική ηγετική μορφή, ένας "μεσσίας" που στήριζε την αρχηγία του στη θρησκεία. Οι πιο σημαντικοί αγώνες για τη γη σε αυτή την περίοδο ήταν το κίνημα των "Canudos" στη Bahia (1870-1897) με αρχηγό τον Antonio Conselheiro και το κίνημα "Contestado", στην Santa Catarina (1912-1916) με αρχηγό τον καλόγερο José Maria. Και τα δύο κινήματα αποτελούνταν από χιλιάδες φτωχούς χωρικούς. Καταστάθηκαν βίαια από τον ομοσπονδιακό στρατό. Με τους αγώνες για τη γη συνδέθηκε και το κίνημα του ιερέα Cícero, στο Ceará (1930-1940).

Ένα άλλο σημαντικό κίνημα της εποχής ήταν αυτό του Lampião (1917-1938) στη βορειοανατολική Βραζιλία. Αν και πολύ ιστορικοί κατέγραψαν το κίνημα σαν ένα κοινωνικό φαινόμενο "λήσταιρων", στην πραγματικότητα ο αγώ-

νας είχε την αφετηρία του στο ζήτημα της γης.

Η δεύτερη περίοδος των αγώνων για τη γη στη Βραζιλία μπορεί να χαρακτηριστεί ως εποχή "ριζοσπαστικών τοπικών αγώνων", που αναπτύχθηκαν από το 1940 ως το 1955. Αυτή την περίοδο ξέσπασαν πολλές λαϊκές εξεγέρσεις σε διάφορες πολιτείες της Βραζιλίας, με αιτίες πάντοτε προβλήματα σχετιζόμενα με το ζήτημα της γης. Στην πλειοψηφία τους, οι συμπλοκές ξεκινούσαν εξαιτίας επαναχαρακτηρισμών εκτάσεων γης στις οποίες θα κατασκευάζονταν αυτοκινητόδρομοι ή θα χτιζόνταν οικισμοί. Αυτές οι εκτάσεις, που τις κατείχαν από καιρό εργάτες γης χωρίς τίτλους ιδιοκτησίας, άρχισαν να μπαίνουν στο στόχαστρο μεγαλοκτηματιών ή επιχειρηματιών, με αποτέλεσμα μεγάλες και βιαιές συγκρούσεις.

Από αυτή την περίοδο ξεχωρίζουν οι ακόλουθοι αγώνες με βίαιο χαρακτήρα:

- Ο αγώνας των "posseiros" του Teófilo Otoni-Minas Gerais (1945-1948).
 - Η εξέγερση της Doña "Nhoca", στο Maranhão το 1950.
 - Η εξέγερση του Trombas e Formoso, στο Goiás (1952-1958).
 - Η εξέγερση στο νοτιοανατολικό Paraná, το 1957.
 - Ο αγώνας των ενοικιαστών γης στο Santa Fé do Sul, στο São Paulo, το 1959.
- Όλοι αυτοί οι αγώνες ήταν συνέπεια του τεράστιου αριθμού ακτημόνων εργατών γης που υπήρχε ήδη στη χώρα, ενώ παράλληλα αχανείς εκτάσεις γης παρέμεναν ακαλλιεργήτες. Η απληστία των γαιοκτημόνων προκαλούσε αντιπαράθεσεις με τους μεροκαματιάρηδες και τους "posseiros", που αντιδρούσαν με το όπλο στο χέρι.

Όλοι αυτοί οι αγώνες, αν και τοπικοί, είχαν χαρακτήρα μαζικό. Συμμετείχαν χιλιάδες άτομα και σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως στο Maranhão και στο Paraná, απέκτησαν τέτοια έκταση ώστε οι αγρότες κατέλαβαν πόλεις και εγκαθίδρυσαν παράλληλες εξουσίες.

Η τρίτη φάση των αγώνων για τη γη είναι η περίοδος από το 1950 ως το 1964, οπότε δημιουργήθηκαν "οργανωμένα αγροτικά κινήματα". Είναι η εποχή που αναπτύχθηκαν τρεις μεγάλες αγροτικές οργανώσεις που αγωνίζονταν για τη γη και την αγροτική μεταρρύθμιση:

Οι ULTABS (Ενώσεις Εργατών Γης της Βραζιλίας), ένα είδος ένωσης εργατών γης στο επίτεδο των δήμων, των πολιτειών και στο σύνολο της χώρας, κάτω από την επιρροή του Κομμουνιστικού Κόμματος της Βραζιλίας (PCB). Η μεγαλύτερη ανάπτυξη τους σημειώθηκε στις πολιτείες του São Paulo, του Paraná και του Rio de Janeiro.

Οι Αγροτικές Λίγκες, που γεννήθηκαν στον αγώνα των "ingenios", το 1954, και ήταν το πιο ριζοσπαστικό και μαζικό κίνημα του αγώνα για την αγροτική μεταρρύθμιση. Οργανώθηκαν κυρίως στο βορειοανατολικό τμήμα της χώρας, με την

πολιτικοϊδεολογική επιρροή διαφόρων ομάδων και κομμάτων της αριστεράς και ξεχώρισαν με την επίδραση που είχαν στην εκλογή του κυβερνήτη Miguel Arraes στο Pernambuco και για τις συνεχείς πιέσεις που ασκούσαν στην κυβέρνηση του Goulart, με στόχο την εφαρμογή ενός νόμου για την αγροτική μεταρρύθμιση.

Τέλος, μια οργάνωση με μικρότερη εμβέλεια, που αναπτύχθηκε στην πολιτεία Rio Grande do Sul, ήταν το MASTER (Κίνημα των Καλλιεργητών Χωρίς Γη) που κάτω από την επιρροή του PTB (Αγροτικού Κόμματος Βραζιλίας) του, τότε κυβερνήτη της πολιτείας, Leonel Brizola πραγματοποίησε αγροτικές κινητοποιήσεις και καταλήψεις γης που οδήγησαν την κυβέρνηση στην απαλλοτρίωση κτημάτων γαιοκτημόνων.

1964: Το στρατιωτικό πραξικόπημα

Το Μάρτη του 1964, με στρατιωτικό πραξικόπημα, εγκαθιδρύθηκε μια κυβέρνηση που κατέστειλε βίαια όλα τα αγροτικά κινήματα με την πρόφαση της κομμουνιστικής απειλής. Οι πιο γνωστοί αγροτικοί ηγέτες συνελήφθησαν, πολλοί αναγκάστηκαν να αυτοεξοριστούν και εκατοντάδες δολοφονήθηκαν. Στη Βραζιλία επικράτησε κλίμα τρόμου. Ακόμα και μια απλή αναφορά στην αγροτική μεταρρύθμιση ήταν αιτία φυλάκισης. Η πολιτική ιστορία της χώρας χαρακτηρίστηκε από τη βία των γαιοκτημόνων που εξαπολύθηκε, κάτω από την κάλυψη των στρατιωτικών, ενάντια στους αγρότες που ήταν οργανωμένοι σε συνδικάτα, λίγκες ή το MASTER.

Η καταστολή ήταν τέτοιας έκτασης, ώστε οι τρεις οργανώσεις διαλύθηκαν. Εξαφανίστηκαν. Μερικά συνδικάτα εργατών γης προσπάθησαν να αντισταθούν, τελικά όμως άλλαξαν τις δραστηριότητές τους, αποκτώντας χαρακτήρα δημοσίων υπηρεσιών. Αυτή η κατάσταση χειροτέρεψε όταν, το 1971, ο στρατηγός Médici δημιούργησε το FUNRURAL, ένα πρόγραμμα κοινωνικής πρόνοιας για την ύπαιθρο, που μετέφερε τις γραφειοκρατικές λειτουργίες του στα συνδικάτα, σε τέτοιο βαθμό, ώστε πολλά από αυτά λειτουργούσαν ως υποκαταστήματα του FUNRURAL.

Η δεκαετία του '60 τελείωσε με την επικράτηση της "ησυχίας" στην ύπαιθρο. Μια ησυχία νεκροταφεί-

ου. Χιλιάδες εργάτες γης στο Βορρά και το Νότο, που πριν ονειρεύονταν την αγροτική μεταρρύθμιση και οργανώνονταν σε κοινωνικά κινήματα για να την πετύχουν, είδαν τα όνειρά τους να συντρίβονται από τη μπότα των στρατιωτικών.

Ήταν η εποχή των ατομικών λύσεων. Στην αρχή επιχειρήθηκε ο αποικισμός της περιοχής του Αμαζονίου, κάτω από την επίδραση της κυβερνητικής προπαγάνδας, που υποσχόταν άφθονες εκτάσεις γης στις περιοχές γύρω από τους μεγάλους αυτοκινητοδρόμους της περιοχής, την Transa-mazônica, τους αυτοκινητόδρομους Cuiabá-Santarém και Cuiabá-Porto Velho.

Χιλιάδες οικογένειες μετανάστευσαν στην Αμαζονία στις αρχές τις δεκαετίας του '70. Αμέσως όμως εμφανίστηκαν προβλήματα. Έλλειψη μέσων παραγωγής, δρόμων, κοινωνικών υπηρεσιών. Οι άποικοι εγκαταλείφθηκαν στην μοίρα τους. Παράλληλα, γαιοκτήμονες και επιχειρηματίες του Νότου, υποκινημένοι από ενέργειες της κυβέρνησης (όπως η δυνατότητα αποφυγής φόρων με την αξιοποίηση της Αμαζονίας), άρχισαν να αγοράζουν μαζικά γη στην περιοχή. Πολλές από τις εκτάσεις που αγοράστηκαν από τις μεγάλες επιχειρήσεις ήταν αυτές στις οποίες είχαν εγκατασταθεί οι άποικοι, οι "posseiros", η πλειοψηφία των οποίων δεν είχαν τίτλους ιδιοκτησίας των περιοχών στις οποίες ζούσαν και δούλευαν επί χρόνια.

Γεννήθηκε τότε ένα νέο είδος αγώνα για τη γη, ο αγώνας των "posseiros" ενάντια στους γαιοκτήμονες και τις επιχειρήσεις που ήθελαν να τους διώξουν από τη γη τους. Οι συμπλοκές πολλαπλασιάστηκαν, συχνά υπήρχαν νεκροί, εμπρησμοί καλλιεργειών και κατοικιών. Οι "posseiros" ήταν απελπισμένοι. Υπερασπιζόνταν τον εαυτό τους όπως μπορούσαν, συνήθως ατομικά ή σε μικρές ομάδες, αφού οι γεωγραφικές συνθήκες είχαν αναγκάσει τον πληθυσμό να ζει σε διάσπαρτες και απομακρυσμένες μικρές εγκαταστάσεις. Η χώρα ζούσε κάτω από μια στρατιωτική δικτατορία, με αυστηρή λογοκρισία και απαγόρευση της δράσης των οργανώσεων. Εκείνη την εποχή ξεχώρισε με τη δράση της η καθολική εκκλησία, που υπερασπίστηκε τους "posseiros". Το 1975 δημιουργήθηκε η Επισκοπική Επιτροπή για τη Γη (CPT).

Τα "Κουρέλια" διοργανώνουν βιντεοπροβολές στην κατάληψη Βαρβάρα

Δευτέρα 10/11: Punk in London, Live Specials, British Rock '80

Τρίτη 11/11: Old Punk & Ska

Τετάρτη 12/11: Punk on the road, English Hardcore

Πέμπτη 13/11: UKDK, Punk '78

Παρασκευή 14/11: Rude Boy (The Clash)

Σάββατο 15/11: The Great R'n'R Swindle

Μετά τις 10.00μμ.

(Όλες οι βιντεοταινίες χωρίς ελληνικούς υπότιτλους)

★ Όλες τις ημέρες, στον πρώτο όροφο της κατάληψης θα λειτουργεί έκθεση με δουλειές της Μαρίας Ηλέκτρας

Ο πόλεμος των ρύπων

Οι εσωτερικές πολιτικές ισορροπίες στις Η.Π.Α. είναι τέτοιες που φαίνεται μάλλον απίθανο να συμφωνήσει η χώρα με τις μεγαλύτερες εκπομπές ρύπων στη γη σε μια μείωση αυτών των εκπομπών, στη συνδιάσκεψη του Κιότο, που πρόκειται να διεξαχθεί τον Δεκέμβριο. Αυτό είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό, καθώς συσσωρεύονται ενδείξεις πως η αλλαγή του κλίματος της γης, ως αποτέλεσμα της ρύπανσης από το διοξείδιο του άνθρακα, θα προκαλέσει, μέσα στα επόμενα χρόνια, σειρά από καταστροφικά φυσικά φαινόμενα, ειδικά σε μικρές νησιωτικές χώρες και περιοχές με χαμηλό υψόμετρο, όπως το Μπανγκλαντές και αρκετές χώρες της Αφρικής. Γι' αυτό, άλλωστε, έχει δημιουργηθεί ο Συνασπισμός Μικρών Νησιωτικών Κρατών, που ζητά τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα κατά 20% μέχρι το 2005.

Κατά πάσα πιθανότητα, στο Κιότο θα συμφωνηθεί μόνο μια μικρή μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, ίσως μάλιστα και χωρίς δεσμευτικό χαρακτήρα. Οι παρεμβάσεις, όμως, από αφρικανικές χώρες και την Κίνα δείχνουν μια πρόθεση των αναπτυσσόμενων κρατών να παίξουν πρωταγωνιστικό ρόλο μετά τη συνδιάσκεψη του Κιότο, με ορατή την πιθανότητα να υπάρξει μία διεθνής συμφωνία ενάντια στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, ακόμη και χωρίς τη συμμετοχή των Η.Π.Α.

Η δήλωση του προέδρου Κλίντον στη Βόννη, την περασμένη

εβδομάδα, πως οι Η.Π.Α. είναι πρόθυμες να συμφωνήσουν μόνο στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στα επίπεδα του 1990, και αυτό με προθεσμία μέχρι τον Δεκέμβριο του 2008, προκάλεσε την οργή αρκετών συνέδρων. Πολλοί υποστήριξαν ότι είναι καλύτερο να μην υπάρξει καθόλου συμφωνία, παρά να τεθεί ένας τόσο ανεπαρκής στόχος, αν και υπάρχουν επιφυλάξεις πως αυτό θα οδηγήσει σε πλήρη ασυδοσία των βιομηχανιών. Η δήλωση Κλίντον αποτελεί θρίαμβο του Συνασπισμού για το Παγκόσμιο Κλίμα, οργάνου των βιομηχανιών, που έχει ξοδέψει πάνω από δέκα εκατομμύρια δολάρια σε τηλεοπτικές διαφημίσεις που υποστηρίζουν ότι δεν είναι επιστημονικά τεκμηριωμένο πως οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα προκαλούν αλλαγή του κλίματος της γης.

Παρά το γεγονός ότι έχουν συνυπογράψει τη Συμφωνία του Ρίο, στην οποία οι βιομηχανικές χώρες δεσμεύτηκαν να σταθεροποιήσουν τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα στα επίπεδα του 1990, μέχρι το 2000, οι Η.Π.Α. έχουν επιτρέψει την αύξησή τους κατά περισσότερο από 20%. Η αύξηση των κατά κεφαλή εκπομπών στις Η.Π.Α. κατά περίπου ένα μετρικό τόνο άνθρακα το χρόνο, είναι μεγαλύτερη από την αντίστοιχη όλων σχεδόν των αναπτυσσόμενων χωρών μαζί. Αυτό, όμως, δεν τις εμποδίζει να επιμένει ότι δεν θα μειώσουν τις δικές τους εκπομπές, αν δεν το κάνουν και οι αναπτυσσόμενες χώρες.

Η Ιαπωνία, που θα φιλοξενήσει τη συνδιάσκεψη και αποτελεί το δεύτερο ρυπογόνο κράτος στον κόσμο, έχει προτείνει μια μείωση κατά 5% από τα επίπεδα του

1990, που θεωρείται μη ικανοποιητική πρόταση, ενώ η Ευρωπαϊκή Ένωση τη μείωση κατά 7.5% ως το 2005, και κατά 15% μέχρι το 2010. Είναι αρκετά πιθανό, μετά από πιθανή αποτυχία της συνδιάσκεψης του Κιότο, εξαιτίας της αρνητικής στάσης των Η.Π.Α. και κάποιων άλλων κρατών, να προωθήσει η Ε.Ε. μια διεθνή συμφωνία χωρίς αυτά.

Η θέση των κρατών της Ομάδας της Αφρικής, όπως κατατέθηκε κατά την προηγούμενη συνδιάσκεψη τον Αύγουστο, είναι να τεθούν περιορισμοί σε όλους τους ρύπους που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, να οριστεί κατά κεφαλή ανώτατο όριο εκπομπής ρύπων και να επιτραπεί η ανάπτυξη της βιομηχανίας των αναπτυσσόμενων χωρών ως ένα αμοιβαία συμφωνημένο επίπεδο σύγκλισης. Με αυτό τον τρόπο θα μπορεί να οριστεί και ένα συνολικό ανώτατο όριο εκπομπών ρύπων για όλα τα κράτη, ώστε να αποφευχθεί η περαιτέρω επιβάρυνση της ατμόσφαιρας. Η θέση για ανώτατο κατά κεφαλή όριο, που υποστηρίζεται και από την Κίνα, τίθεται ως όρος για να υπάρξει ισότητα στην αντιμετώπιση του φαινομένου του θερμοκηπίου και να μην αποβεί σε βάρος των αναπτυσσόμενων χωρών. Σε αυτό φαίνεται να συμφωνεί και η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η αποτυχία, πάντως, της Συνδιάσκεψης της Βόννης, και η μη συμμόρφωση των κύριων ρυπογόνων κρατών στη Συμφωνία του Ρίο, που ακόμη και αυτή είχε θεωρηθεί ανεπαρκής για την προστασία του περιβάλλοντος, δεν αφήνει μεγάλα περιθώρια αισιοδοξίας για τα αποτελέσματα της επερχόμενης Συνδιάσκεψης του Κιότο.

στη του προηγούμενου καθεστώτος παραμένει ακλόνητη στη θέση της, καθώς τα στελέχη της νέας κυβέρνησης έσπεισαν να μιμηθούν τους προκατόχους τους. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο διοικητής των μυστικών υπηρεσιών που διόρισε ο Καμπιλά μόλις ανέλαβε την εξουσία, βρίσκεται κιόλας στη φυλακή, κατηγορούμενος για ανάμειξη σε σκάνδαλο πολλών εκατομμυρίων δολαρίων. Οι συνεχείς αυξήσεις σε φόρους και η καθιέρωση για κάθε τι νομικών διαδικασιών ακριβών και χρονοβόρων, που μπορούν όμως να παρακαμφθούν με δωροδοκία, αυξάνουν τη δυσανεμία του κόσμου, που άρχισε ήδη να κάνει τις συγκρίσεις με το προηγούμενο καθεστώς.

Κατά τη διακυβέρνηση από το Μομπούτου, οι κρατικοί υπάλληλοι συχνά έμεναν απλήρωτοι για μήνες ή ακόμα και χρόνια, κι έτσι έμαθαν να τα βγάζουν πέρα με δική τους πρωτοβουλία, αποσπώντας όσο περισσότερα μπορούσαν απ' όσους ήθελαν κάτι από την υπηρεσία τους. Από την άλλη, η θεσμοποιημένη κατάχρηση κατάφερε να καταστρέψει την οικονομία μιας από τις πλουσιότερες σε φυσικούς πόρους χώρες της Αφρικής.

Η νοοτροπία των δημόσιων υπαλλήλων ελάχιστα έχει επηρεαστεί από τις δημόσιες απειλές του Καμπιλά σχετικά με τις συνέπειες της διαφθοράς, ενώ οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις που είχε εξαγγείλει φαίνεται να έχουν παγώσει, μέσα στην έλλειψη αποφασιστικότητας, την έλλειψη χρημάτων και τη γραφειοκρατία που παραμένει αμετακίνητη.

Καμία πρόοδος δεν έχει σημειωθεί και στη διερεύνηση των καταγγελιών από διεθνείς ανθρωπιστικές οργανώσεις για τις σφαγές από τις δυνάμεις του Καμπιλά προσφύγων Χούτου, καθώς οι πιέσεις του Ο.Η.Ε. βρίσκουν σταθερή αντίσταση. Αυτό έχει επηρεάσει τις σχέσεις της νέας δημοκρατίας με πολλές ξένες χώρες, που δείχνουν απροθυμία να την βοηθήσουν οικονομικά.

Μερικοί μύθοι καταρρέουν πολύ γρήγορα.

Πιέσεις σε "μακίλας" του Ελ Σαλβαδόρ

Η δραστηριότητα μιας ανεξάρτητης επιτροπής που ελέγχει τις συνθήκες εργασίας σε ένα από τα μεγαλύτερα εργοστάσια ειδών ρουχισμού του Ελ Σαλβαδόρ έχει βοηθήσει σημαντικά στη βελτίωσή τους και την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζόμενων, ανακοίνωσαν ακτιβιστές για τα εργασιακά δικαιώματα στη Νέα Υόρκη, την περασμένη εβδομάδα.

Η επιτροπή αυτή, που ονομάζεται Centra, δημιουργήθηκε πριν από δύο χρόνια, μετά από συμφωνία ανάμεσα σε συνδικαλιστικές οργανώσεις των Η.Π.Α. και τη διοίκηση του εργοστασίου Mandarin, στο Ελ Σαλβαδόρ. Την ικανοποίησή της για τα αποτελέσματα ως τώρα, εξέφρασε εκπρόσωπος σαλβαδοριανής οργάνωσης για τα δικαιώματα των γυναικών. Σε μια χώρα όπου περίπου σαράντα χιλιάδες γυναίκες δουλεύουν σε εργοστάσια που παράγουν ρούχα για εξαγωγή στις Η.Π.Α., με αμοιβή περίπου εξήντα δραχμές την ώρα, η επιτυχία ενός τέτοιου εγχειρήματος έχει μεγάλη σημασία. Η δημιουργία αυτής της επιτροπής έγινε δυνατή μετά από σύντομο μπούκοτάζ των προϊόντων της αμερικανικής φίρμας The Gap, για λογαριασμό της οποίας προορίζεται η παραγωγή της Mandarin.

"Είμαστε μέσα σε αυτό το τέρας που λέγεται μακίλα", δήλωσε ο Benjamin Cuellar, υπεύθυνος του τμήματος Ανθρώπινων Δικαιωμάτων του Πανεπιστημίου της Κεντρικής Αμερικής, και ένας από τους παρηγορητές της Centra, "παρακολουθούμε τις συνθήκες εργασίας και ελέγχουμε το σεβασμό των εργασιακών δικαιωμάτων".

Δεν είναι όμως όλα ρόδινα. Όταν η The Gap συμφώνησε με την Εθνική Επιτροπή Εργασίας, οργάνωση από τη Νέα Υόρκη, να οριστούν παρατηρητές που θα εξασφαλίζουν την τήρηση των κανόνων εργασίας στα εργοστάσια στο Ελ Σαλβαδόρ, υποσχέθηκε ότι η εταιρία συνεργάτης της θα σεβόταν τα ανθρώπινα δικαιώματα και θα επέτρεπε το δικαίωμα συνδικαλισμού. Επίσης πως θα παρότρυνε την Mandarin να επαναπροσλάβει τις εργάτριες που είχε απολύσει το 1995, επειδή επιχείρησαν να φτιάξουν συνδικάτο. Αυτό όμως δεν έγινε. Με τη δικαιολογία ότι το μπούκοτάζ κατά της The Gap και της Liz Clairborne στις Η.Π.Α. τις ανάγκασε να μειώσουν τις παραγγελίες τους και κατά συνέπεια να μειωθεί η παραγωγή, επαναπροσέλαβε μόλις 70 από τις 400 απολυμένες εργάτριες.

Επιπλέον, και η δυνατότητα της επιτροπής να ελέγξει και να παρέμβει είναι περιορισμένη μόνο στα εργοστάσια της Mandarin που παράγουν ρούχα για τις αμερικανικές εταιρίες. Δεν της έχει επιτραπεί να επισκεφθεί άλλες μακίλας, ακόμη και όταν σε κάποιες το ζήτησαν οι εργαζόμενοι σε αυτές. Το μεγάλο όμως κέρδος από την προσπάθεια αυτή, είναι ότι καταναλωτές, τόσο στις Η.Π.Α. όσο και στο Ελ Σαλβαδόρ έχουν ευαισθητοποιηθεί σχετικά με τις συνθήκες που παρασκευάζονται τα προϊόντα που καταναλώνουν.

Στις "ζώνες ελεύθερου εμπορίου" του Ελ Σαλβαδόρ, όπου παράγεται η πλειοψηφία των προϊόντων για εξαγωγή, το 80% των εργαζόμενων είναι γυναίκες, από τις οποίες το 48% συντηρούν μόνες την οικογένειά τους. Αυτό όμως είναι πολύ δύσκολο, όταν ο μέσος μισθός αντιστοιχεί σε 135 δολάρια, ενώ υπολογίζεται ότι μια οικογένεια χρειάζεται περίπου 500 δολάρια για να ζήσει. Τον Απρίλιο, η αμερικανική κυβέρνηση, μετά από πιέσεις συνδικαλιστικών οργανώσεων, όρισε μια ομάδα επιτήρησης των μακίλας, στην οποία συμμετέχουν οι The Gap και Liz Clairborne. Τόσο, όμως, οι όροι που έθεσε, όσο και η ανάθεση της επιτήρησης στις ίδιες τις εταιρίες, την κατέστησαν μάλλον τυπική υπόθεση.

Έκκληση βοήθειας για τα παιδιά του δρόμου

Μια οργάνωση για τα δικαιώματα των παιδιών απηύθυνε, την περασμένη εβδομάδα, έκκληση στην Παναμερικανική Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα να ορίσει ειδικό παρατηρητή για τη Λατινική Αμερική.

"Στις μέρες μας, δεν υπάρχει καμία συμπάθεια προς τα παιδιά του δρόμου", δήλωσε ο τοπικός υπεύθυνος της οργάνωσης Casa Alianza, Bruce Harris, "αντίθετα, αντιμετωπίζονται χωρίς όμιλο. Υπάρχουν τρεις χώρες στον κόσμο, που φημίζονται για την εν ψυχρώ δολοφονία παιδιών του δρόμου, και βρίσκονται και οι τρεις στη Λατινική Αμερική - η Βραζιλία, η Κολομβία και η Γουατεμάλα".

Σύμφωνα με στοιχεία που έχει δώσει στη δημοσιότητα η UNICEF, σε όλη τη γη ζουν εκατό εκατομμύρια παιδιά χωρίς οικογένεια, τα σαράντα από τα οποία ζουν στη Λατινική Αμερική. Τα παιδιά αυτά, συνήθως ηλικίας δέκα ως δεκαεσσάρων ετών, αναγκάζονται να ζήσουν στο δρόμο, επειδή οι οικογένειές τους τα κακομεταχειρίζονται ή δεν έχουν τη δυνατότητα να τα συντηρήσουν. Η φυσική ή σεξουαλική κακοποίηση δεν τους δίνει άλλη δυνατότητα επιλογής.

Η ζωή στο δρόμο, όμως, τα αφήνει ευάλωτα σε επιθέσεις από την αστυνομία ή κακοποιούς, και συνήθως οι τοπικές κυβερνήσεις κάνουν τα στραβά μάτια. Η Casa Alianza έχει καταγγείλει τουλάχιστον 540 περιπτώσεις κακοποίησης ανήλικων από αστυνομικούς, στρατιωτικούς και μέλη επιχειρήσεων ασφάλειας στη Γουατεμάλα. Μόνο το 15% απ' αυτές έχει φτάσει στα δικαστήρια.

Η τοποθέτηση ειδικού παρατηρητή από την Παναμερικανική Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα θα βοηθούσε στην κοντινότερη εξέταση της κατάστασης και την άσκηση πίεσης προς τις κυβερνήσεις των χωρών αυτών, ειδικά με τη δημοσίευση αναφορών σχετικά με το συγκεκριμένο ζήτημα.

Θυμάται κανείς το Ζαΐρ;

Το Ζαΐρ, ή Δημοκρατία του Κονγκό, όπως ονομάζεται πια, έχει χαθεί εδώ και καιρό από τις εφημερίδες και τα δελτία ειδήσεων. Πρόκειται για την ιστορία μιας χώρας που τελείωσε με χάπι εντ, καθώς ο μισητός τύραννος που την κυβερνούσε εδώ και δεκαετίες εξαναγκάστηκε σε φυγή και σύντομα πέθανε στην εξορία; Μάλλον όχι.

Η υποστηριζόμενη από τη Ρουάντα ανταρτική δύναμη υπό την ηγεσία του Λοράν Καμπιλά ανέτρεψε τον Μάιο τη διεφθαρμένη κυβέρνηση του Μομπούτου Σέσε Σέκο, μετά από μια επτάμηνη προέλαση στα εδάφη της τρίτης μεγαλύτερης χώρας της Αφρικής.

Ο κόσμος στους δρόμους, όμως, δεν επευφημεί πια, αλλά κοιτάει σιωπηλά όταν περνάει ο Καμπιλά, με τη βαριά οπλισμένη συνοδεία του. Οι κάτοικοι της Κινσάσα είναι εξοργισμένοι με την άρνηση του να τους απευθυνθεί στην τοπική διάλεκτο Λινγκάλα, την οποία μάλιστα αποκαλεί "γλώσσα εγκληματιών".

Οι περισσότεροι στρατιώτες του Καμπιλά είναι ξένοι στην Κινσάσα, είτε από απομακρυσμένες περιοχές του Κονγκό, είτε από άλλα κράτη, κυρίως από τη Ρουάντα, που έπαιξε σημαντικό ρόλο στην εγκαθίδρυση του στην εξουσία. Αυτό καθόλου δεν ικανοποιεί τους ντόπιους, και διάχυτη είναι η εντύπωση πως μόνο οι κονγκολέζοι δεν κέρδισαν από την ανατροπή του Μομπούτου.

Η Τανζανία έχει κλείσει με το Κονγκό συμφωνία ύψους 40 εκατομμυρίων δολαρίων για την αναδιοργάνωση και εκπαίδευση του στρατού του Κονγκό. Η Ζιμπάμπουε έχει συνάψει συμβόλαιο πολλών εκατομμυρίων για προμήθεια εξοπλισμού, η Ζάμπια επιβλέπει την εκπαίδευση της αστυνομίας ενώ η Νότια Αφρική έχει στείλει ειδικούς οικονομολόγους. Ο κόσμος διαμαρτύρεται πως η διαφθορά και η καταπίε-

Όταν η Γκόλντμαν και ο Μπέρκμαν συνάντησαν τον Λένιν...

Αυτή τη βδομάδα συμπληρώνονται 80 χρόνια από το πραξικόπημα των μπολσεβίκων τον Οκτώβρη (με το παλιό ημερολόγιο) του 1917. Στο 68ο φύλλο του "Αλφα" (Οκτώβρης '96) έχει δημοσιευθεί αναλυτικό σχετικό κείμενο. Σε αυτό το φύλλο, δημοσιεύουμε ένα απόσπασμα από την (αδημοσίευτη στα ελληνικά) αυτοβιογραφία της Έμμα Γκόλντμαν, που αποτυπώνει χαρακτηριστικά την προσωπικότητα του Λένιν καθώς και κάποιες όψεις του κλίματος της εποχής.

Όταν η Αντζέλικα (Μπαλαμπάνοφ) πρότεινε να συναντήσω τον Λένιν, αποφάσισα να συντάξω ένα μνημόνιο με τις πιο έντονες αντιφάσεις που είχα παρατηρήσει στη σοβιετική ζωή, μη έχοντας όμως ακούσει κάτι παραπάνω για τη συγκεκριμένη συνάντηση, δεν είχα ετοιμάσει τίποτα. Έτσι, το τηλεφώνημα της Αντζέλικα που με πληροφορούσε πως ο "Λένιν" περίμενε να συναντήσει εμένα και τον Σάσα (στον Αλεξάντερ Μπέρκμαν) και είχε ήδη στείλει το αυτοκίνητό του για να μας πάρει, δεν ήταν ευπρόσδεκτο. Ξέραμε όμως πως ο Λένιν ήταν συνεχώς απασχολημένος και ουσιαστικά απρόσιτος. Η εξαίρεση που έκανε για μας ήταν μια ευκαιρία που δεν μπορούσαμε να αφήσουμε να πάει χαμένη. Σκεφτήκαμε πως και χωρίς το μνημόνιο, θα μπορούσαμε να θίξουμε τα ζητήματα. Επιπλέον, θα είχαμε την ευκαιρία να του δώσουμε το κείμενο που είχαν συντάξει οι μοσχοβίτες σύντροφοί μας.

Το αυτοκίνητο του Λένιν διέσχισε τρέχοντας τους κατάμεστους δρόμους προς το Κρεμλίνο χωρίς να σταματάει στα μπλόκα. Φτάνοντας στην είσοδο ενός από τα παλαιότερα κτίρια του συγκροτήματος, που ήταν απομονωμένο από τα υπόλοιπα, μας ζήτησαν να κατεβούμε. Ένας ένοπλος φρουρός μας περίμενε στην είσοδο του ανελκυστήρα, προφανώς ενημερωμένος ήδη για την άφιξή μας. Αμίλητος, ξεκλείδωσε την πόρτα και μας έγνεψε να μπούμε, στη συνέχεια ξανακλείδωσε την πόρτα και έβαλε το κλειδί στην τσέπη του. Ακούσαμε να φωνάζουν τα ονόματά μας στον φρουρό του πρώτου ορόφου, και στη συνέχεια στους επόμενους. Μια χορωδία ανήγγειλε την άφιξή μας καθώς ο ανελκυστήρας ανέβαινε στο κτίριο. Στο τέλος, ένας άλλος φρουρός επανέλαβε τη διαδικασία του ξεκλειδώματος και του κλειδώματος της πόρτας και στη συνέχεια μας κατεύθυνε προς μια τεράστια αίθουσα υποδοχής, ανακοινώνοντας: "Οι σύντροφοι Γκόλντμαν και Μπέρκμαν". Μας ζήτησαν να περιμένουμε λίγα λεπτά, όμως πέρασε σχεδόν μια ώρα προτού συνεχιστεί η τελετουργία της συνάντησης με τον "άνωτατο". Ένας νεαρός μας έκανε νόημα να τον ακολουθήσουμε. Διασχίσαμε γραφεία κατάμεστα από δραστηριότητα, με συνεχή ήχο δακτυλογραφήσεων και ανθρώπους που πηγαινοέρχονταν βιαστικοί. Σταματήσαμε εμπρός σε μια ογκώδη, ξυλόγλυπτη πόρτα. Ζητώντας μας συγγνώμη, ο συνοδός μας εξαφανίστηκε πίσω της. Η βαριά πόρτα ξανάνοιξε και ο οδηγός μας μάς προσκάλεσε να μπούμε, ενώ ο ίδιος βγήκε βιαστικά και εξαφανίστηκε κλείνοντας πίσω του την πόρτα. Στεκόμασταν στο κατώφλι περιμένοντας το επόμενο ίχνος της διαδικασίας. Δύο λοξά μάτια καρφώθηκαν πάνω μας με διαπεραστική επιμονή. Στεκόταν πίσω από ένα τεράστιο γραφείο, όπου όλα πάνω του ήταν τακτοποιημένα με την εντονότερη σχολαστικότητα. Το υπόλοιπο δωμάτιο απέναντί του έμοιαζε με πλύνισμα. Ένας πίνακας με τηλεφωνικούς διακόπτες και ένας παγκόσμιος χάρτης κάλυπταν ολόκληρο τον τοίχο πίσω του. Στα δύο άκρα βρισκόταν γυάλινες προθήκες, κατάμεστε με χοντρούς τόμους. Υπήρχε ένα μακρύ τραπέζι με ένα κόκκινο κάλυμα, δώδεκα καρέκλες και κάποιες πολυθρόνες μπροστά απ' τα παράθυρα. Εκτός από το κόκκινο πανί, τίποτα άλλο δεν διατάραζε την μονότονη εικόνα.

Το περιβάλλον φαινόταν το πλέον κατάλληλο για κέναν άνθρωπο διαβόητο για τις αυστηρές του συνήθειες και την επιμονή στην ακρίβεια. Ο Λένιν, ο άνθρωπος που ήταν αντικείμενο λατρείας αλλά και πηγή φόβου και μίσους όσο κανένας άλλος στον κόσμο, θα φαινόταν εκτός κλίματος σε κάποιον χώρο με λιγότερη αυστηρότητα.

"Ο Ίλιτς δεν χάνει καιρό σε εισαγωγές. Μπαίνει κατευθείαν στο θέμα", μου είχε πει κάποτε με

ολοφάνερη περηφάνεια ο Ζόραν. Πράγματι, όλες οι ενέργειες του Λένιν μετά το 1917 αυτό έδειχναν. Ακόμα όμως και αν αμφιβάλαμε, η συνάντηση θα μας έπειθε για τη συναισθηματική λιτότητα του Ίλιτς. Η άμεση αντίληψη της επίπτωσης αυτής του της στάσης στους άλλους και η ικανότητά του για αξιοποίηση των αντιδράσεων τους για τους σκοπούς του, ήταν εκπληκτική. Δεν υστερούσε η χαρωπή του αντίδραση όποτε ανακάλυπτε κάτι που θεωρούσε αστειό στον ίδιο ή στους υπόλοιπους. Ειδικά όταν μπορούσε να θέσει τους άλλους σε υποδεέστερη θέση, ο Λένιν τρανταζόταν στα γέλια, προκαλώντας λες τους άλλους να τον μιμηθούν, δηλαδή να γελάσουν μαζί του.

Αφού η ματιά του τελείωσε τον εξονυχιστικό έλεγχο, μας υπέβαλε σε ένα καταιγισμό ερωτήσεων, που πετάγονταν σαν βέλη. Η αμερική, η πολιτική και οικονομική της κατάσταση -ποιές ήταν οι πιθανότητες για επανάσταση στο άμεσο μέλλον; Η αμερικάνικη συνομοσπονδία εργασίας -ήταν πράγματι βουλιαγμένη στην αστική ιδεολογία ή το πρόβλημα ήταν μόνο ο Gombers και η κλίκα του; Υπήρχαν στελέχη που μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν; Η ΙWW -ποιά ήταν η δύναμή της, οι αναρχικοί είχαν τόσο επιρροή όση διαφαινόταν από την πρόσφατη δίκη μας; Είχε μόλις διαβάσει τους λόγους μας στο δικαστήριο. "Εξαιρετικοί. Ξεκάθαρες αναλύσεις του καπιταλιστικού συστήματος, υπέροχη προπαγάνδα!". Κρίμα που δεν μπορούσαμε να παραμείνουμε στις ΗΠΑ, άσχετα με τις συνέπειες. Είμασταν φυσικά ευπρόσδεκτοι στη Σοβιετική Ρωσία, αλλά αγωνιστές σαν εμάς ήταν απολύτως απαραίτητοι στις ΗΠΑ για την προετοιμασία της επανάστασης, "όπως πολλοί από τους συντρόφους σας εδώ βοήθησαν στη δική μας". Κι εσείς, ταβάριτς Μπέρκμαν, πρέπει να είστε περίφημος οργανωτής, σαν τον Σατώφ. Άνθρωπος από μέταλλο ο σύντροφός σας ο Σατώφ, δεν τον σταματά τίποτα και δουλεύει για δώδεκα. Τώρα είναι στη Σιβηρία, κομισάριος στους σιδηροδρόμους των δημοκρατιών της Ανατολής. Πολλοί άλλοι αναρχικοί έχουν σημαντικά πόστα στο πλευρό μας. Όλοι οι δρόμοι τους ανοίγονται, αρκεί να θέλουν να συνεργαστούν, ως πραγματικοί αναρχικοί της ιδέας. Εσύ, σύντροφε Μπέρκμαν, θα βρεις σύνομα τη θέση σου. Κρίμα ωστόσο που σε απελάσανε από την Αμερική αυτές τις κρίσιμες στιγμές. Κι εσύ, συντρόφισσα Γκόλντμαν! Πόσο τεράστιο πεδίο δράσης! Θα μπορούσες να είχες μείνει. Γιατί δεν το έκανες, άσχετα με την απέλαση του Μπέρκμαν; Τέλος πάντων, τώρα είστε εδώ. Έχετε σκεφτεί καθόλου τι δουλειά θέλετε να αναλάβετε; Είστε αναρχικοί της ιδέας, αυτό φαίνεται από την στάση σας στον πόλεμο, την υπεράσπιση του Οκτώβρη και τον αγώνα σας για μας, την πίστη σας στα σοβιέτ. Όπως και ο μεγάλος σύντροφός σας, ο Μαλατόστα, που είναι εντελώς με το μέρος της Σοβιετικής Ρωσίας. Τι προτιμάτε να κάνετε;

Ο Σάσα ήταν ο πρώτος που πρόλαβε να μιλήσει. Άρχισε να μιλά στα αγγλικά, αλλά ο Λένιν τον διέκοψε αμέσως με ένα δυνατό γέλιο. "Νομίζεις πως καταλαβαίνω αγγλικά; Ούτε λέξη. Ούτε και καμιά άλλη ξένη γλώσσα. Δεν είμαι καλός σ' αυτά, παρόλο που έζησα έξω πολλά χρόνια. Αστείο δεν είναι;". Και ξανάρχισε τα γέλια. Ο Σάσα συνέχισε στα ρώσικα. Ήταν περήφανος που είχε ακούσει τόσους επαίνους για συντρόφους του, "αλλά γιατί βρίσκονταν αναρχικοί στις σοβιετικές φυλακές;". "Αναρχικοί;", τον διέκοψε ο Ίλιτς. "Ανοησίες! Ποιος σας είπε τέτοιες ανακρίβειες, πως μπορέσατε να τον πιστέψετε; Έχουμε συμμορίες και μαχνοβίτες στις φυλακές, αλλά όχι αναρχικούς της ιδέας".

"Φαντάσου!", μπήκα στην κουβέντα, "και η καπιταλιστική Αμερική χωρίζει τους αναρχικούς σε δύο κατηγορίες, τους φιλοσοφικούς και τους εγκληματίες. Οι πρώτοι είναι αποδεκτοί στους ανώτερους κύκλους, υπάρχει μάλιστα κάποιος που είναι και

διαβεβαιώσεις των συντρόφων πως οι φυλακισμένοι αναρχικοί δεν είναι συμμορίες, αλλά άνθρωποι της ιδέας. "Το γεγονός πως οι σύντροφοί μας ζητούν να νομιμοποιηθούν σημαίνει πως υποστηρίζουν την επανάσταση και τα σοβιέτ", πρόσθεσε. Ο Λένιν πήρε το έγγραφο και υποσχέθηκε να το υποβάλει στην επόμενη συνάντηση της κεντρικής επιτροπής. Θα εδοποιηθούμε για την απόφασή του, είπε, αλλά σε κάθε περίπτωση δεν ήταν παρά λεπτομέρειες, τίποτα που θα έπρεπε να ανησυχεί κάποιον πραγματικό επαναστάτη. Υπήρχε κάτι άλλο; Είχαμε αγωνιστεί στην Αμερική για τα πολιτικά δικαιώματα ακόμα και αντιπάλων μας, του είπαμε, και η άρνηση αυτών των δικαιωμάτων στους συντρόφους μας δεν αποτελούσε λεπτομέρεια. Εγώ προσωπικά, του είπα, δεν αισθάνομαι πως μπορώ να συνεργαστώ με ένα καθεστώς που καταδιώκει αναρχικούς ή άλλους, απλά για τις ιδέες τους. Και υπήρχαν και άλλες ανησυχητικές περιπτώσεις. Πώς μπορούσαμε να τις συνταιριάσουμε με τους υψηλούς στόχους στους οποίους αναφερόταν; Ανάφερα μερικά παραδείγματα. Η απάντησή του ήταν πως η στάση μου οφειλόταν σε αστικό συναισθηματισμό. Η δικατορία του προλεταριάτου βρισκόταν σε έναν αγώνα ζωής και θανάτου και δεν επιτρέπονταν βιαστικά συμπεράσματα. Η Ρωσία έκανε γιγάντια βήματα. Πυροδοτούσε την παγκόσμια επανάσταση και εγώ καθόμουν και κλαιγόμουν για λεπτομέρειες. Ήταν παράλογο και έπρεπε να το ξεπεράσω. "Κάνε κάτι", με συμβούλεψε, "θα είναι ο καλύτερος τρόπος για να εξαναγκάσεις την επαναστατική σου ισορροπία".

Ο Λένιν μπορεί και να είχε δίκιο, σκεφτήκα. Θα δοκίμαζα την συμβουλή του. Θα ξεκινούσα αμέσως, όχι με δουλειά μέσα στη Ρωσία αλλά μια προπαγάνδα με στόχο τις ΗΠΑ. Ήθελα να δημιουργήσω μια οργάνωση "Ρώσων Φίλων της Ελευθερίας στην Αμερική", μια δραστηριότητα για να στηριχτεί ο αγώνας για την ελευθερία στην Αμερική, όπως είχαν κάνει οι "Αμερικάνοι Φίλοι για την Ελευθερία στη Ρωσία" για να στηριχτεί ο αγώνας ενάντια στον τσάρο.

Ο Λένιν δεν είχε κουνήσει καθόλου από τη θέση του σε ολόκληρη τη συνάντηση, τώρα όμως πετάχτηκε όρθιος. Έφερε μια βόλτα στο δωμάτιο και στάθηκε μπροστά μας. "Υπέροχη ιδέα!", είπε ενθουσιασμένος τρίβοντας τα χέρια του. "Μια θαυμάσια πρακτική πρόταση. Προχωρείστε αμέσως. Κι εσείς, σύντροφε Μπέρκμαν, θα συνεργαστείτε;". Ο Σάσα απάντησε πως το είχαμε συζητήσει και είχαμε ήδη σκεφτεί και κάποιες λεπτομέρειες. Με τον κατάλληλο εξοπλισμό θα ξεκινούσαμε αμέσως. Κανένα πρόβλημα, απάντησε ο Λένιν, θα είχαμε ό,τι χρειαζόμασταν, γραφείο, τυπογραφείο, δακτυλογραφήσεις, όλα τα απαραίτητα ποσά. Θα έπρεπε να του στείλουμε αμέσως ένα προσχέδιο της δουλειάς και έναν προϋπολογισμό των εξόδων. Η Τρίτη Διεθνής θα αναλάμβανε την υπόθεση. Ήταν το κατάλληλο πεδίο για το εγχείρημά μας και θα μας παρείχε κάθε βοήθεια.

Μείναμε άφωνοι. Κοιταχτήκαμε μεταξύ μας και μετά προς τον Λένιν. Αρχίσαμε ταυτόχρονα να του εξηγούμε πως οι προσπάθειές μας θα είχαν επιτυχία μόνο αν ήταν αποσυνδεδεμένες από τις γνωστές οργανώσεις των μπολσεβίκων. Θα πρέπει να γίνει με τον δικό μας τρόπο, ξέρουμε την ψυχολογία των αμερικάνων και πως πρέπει να δουλεύουμε.

Πριν όμως ολοκληρώσουμε, εμφανίστηκε ο οδηγός μας, ξαφνικά όσο είχε φύγει, και ο Λένιν άρχισε να μας αποχαιρετά. Μην ξεχάσετε να μου στείλετε το προσχέδιο, είπε, καθώς μας έβγαζε έξω.

σύμβουλος της κυβέρνησης Wilson. Όσοι ανήκουν στη δεύτερη κατηγορία, στην οποία έχουμε την τιμή να ανήκουμε κι εμείς, διώκονται και συχνά φυλακίζονται. Και ο δικός σας διαχωρισμός μοιάζει παρόμοιος. Δεν νομίζετε;". Έλλειψη λογικής από μεριάς μου, απάντησε ο Λένιν, το να εξάγω παρόμοια συμπεράσματα από διαφορετικές περιστάσεις. Η ελευθερία του λόγου είναι μια αστική πρόληψη, ένα κατάπλασμα για τις κοινωνικές ασθένειες. Στην Δημοκρατία των Εργατών η οικονομική ευημερία μιλά δυνατότερα από τον λόγο, η ελευθερία της είναι πιο σημαντική. Η δικατορία του προλεταριάτου στοχεύει στην εξασφάλισή της. Αυτή την στιγμή υπάρχουν σοβαρά προβλήματα, το μεγαλύτερο είναι οι αντιδράσεις των χωρικών. Χρειάζονται αλάτι, υφάσματα, τρακτέρ, ηλεκτρικό. Όταν τους τα δώσουμε, θα έρθουν με το μέρος μας, και καμιά αντεπανάσταση δεν θα μπορεί να τους παρασύρει. Στην παρούσα κατάσταση της Ρωσίας, όλες οι κουβέντες για ελευθερία είναι απλά εργαλεία της αντίδρασης που προσπαθεί να μας γονατίσει. Όσοι ευθύνονται είναι συμμορίες και πρέπει να τους κρατήσουμε στις αλυσίδες.

Ο Σάσα έδωσε στον Λένιν το κείμενο του αναρχικού συνεδρίου της Μόσχας και τόνισε τις

Λήμματα λεξικού

κουλτούρα

Απόλαυση: Διαλείματα που εντείνουν τον πόνο.

Βαρεμάρα: Υποχρεωτική για τους ψαγμένους.

Βία στα σχολεία: Ταξική πάλη ως πάλη στις τάξεις.

Ελευθεριακότητα: Όλη η ελευθερία που μπορεί ν' αγορασθεί.

Ελεύθερος χρόνος: Δουλειά για την οποία το αφεντικό δεν σε πληρώνει.

Κυνισμός: Ξεπερασμένος προ πολλού από τα γεγονότα.

Μαρξισμός: Το ανώτερο στάδιο του καπιταλισμού.

Μετά θάνατον ζωή: Και γιατί να περιμένουμε;

Μηδενιστές: Πηγαίνοντας πέραν του καλού και του κακού, έμειναν στη μέση.

Νόμοι: Έγκλημα χωρίς τιμωρία.

Ουτοπία: Νοσταλγία για το μέλλον.

Ο "χώρος": Πως να είσαι διαφορετικός όπως όλος ο κόσμος.

Πολιτική: Τα σκατά πάντοτε επιπλέουν.

Πολιτισμός: Δερματική ασθένεια της βιοσφαίρας.

Προκαταλήψεις: Λαϊκή κοινωνιολογία.

Προοδευτικοί: Συντηρητικοί με ένοχη συνείδηση.

Ροκ: Έχει ένα μεγάλο μέλλον πίσω του.

Σοσιαλιστές: Πρόβατα με φορεσιές λύκων.

Σχέσεις: Να είσαι μόνος με παρέα.

Σχόλη: Η πλήρωση και η πληρωμή αλληλοαναιρούνται.

Ταξικός πόλεμος: Ο πόλεμος για το τέλος όλων των πολέμων.

Τρόπεζα αίματος: Υπάρχει και άλλο είδος;

Φεμινισμός: Ισότητα με τους άντρες. Μια όχι και τόσο υψηλή προσδοκία.

Ψυχιατρική: Τιμωρία χωρίς έγκλημα.

Επιλογή από το
"Worlds of Power"
του Bob Black

Κουλτούρα. Καλλιέργεια. Συνήθως ορίζεται ως το σύνολο των εθίμων, ιδεών, τεχνών, προτύπων, κλπ μιας δεδομένης κοινωνίας. Συχνά ο "πολιτισμός" δίνεται ως συνώνυμο, υπενθυμίζοντάς μας τη σχέση του με τις καλλιέργειες. Το 1960, οι σιτουασιονιστές όρισαν την κουλτούρα ως "το σύνολο των μέσων με τα οποία η κοινωνία αντιλαμβάνεται τον εαυτό της, αναπαριστά τον εαυτό της στον εαυτό της". Ο Barthes, πιο θερμός, παρατήρησε πως η κουλτούρα είναι "μια μηχανή που δείχνει το να ποθείς. Το να ποθείς, πάντοτε το να ποθείς, ποτέ το να καταλαβαίνεις".

Η κουλτούρα κάποτε γνώριζε μεγαλύτερο σεβασμό, ήταν κάτι που έπρεπε να "φτάσεις στο ύψος του". Τώρα, αντί να ανησυχούμε για το πόσο μας λείπει η κουλτούρα, η έμφαση δίνεται στο πόσο εμείς λείπουμε από την κουλτούρα. Αναμφίβολα κάτι στην εργασία μας φθείρει, δεν ικανοποιεί, και αυτό γίνεται πιο φανερό καθώς αντιμετωπίζουμε παγκόσμια και μέσα μας το θάνατο της φύσης. Η κουλτούρα, ως αντίθετο της φύσης, φαντάζει ακόφωτη, ξεθωριάζει καθώς ασφυκτιούμε στο ολοένα πιο λιγοστό οξυγόνο της συμβολικής δραστηριότητας. Υψηλή ή χαμηλή κουλτούρα, ανάκτορο ή παράγκα, είναι η ίδια φυλακή της συνείδησης, το συμβολικό ως καταπίεση. Αδιαχώριστη από τη γέννηση και την αναπα-

ραγωγή της αλλοτριωμένης επιβίωσης είναι, ως παρηγοριά, η ανταλλαγή του πραγματικού με μια αναπαράστασή του. Η κουλτούρα ενσωματώνει τη διαίρεση ανάμεσα στην ολότητα και τα τμήματά της που μετατρέπονται σε κυριαρχία. Ο χρόνος, η γλώσσα, οι αριθμοί, καλλιτεχνικές επιβολές με δική τους ζωή που έρχονται να μας κυριεύσουν.

Τα περιοδικά και οι εφημερίδες κατακλύζονται από άρθρα που θρηνούν για τη διάδοση της ιστορικής αμνησίας και την έλλειψη κουλτούρας, δύο συμπτώματα που τονίζουν μια βασική α-σθένεια στην κοινωνία. Στην μεταμοντέρνα εποχή μας, η γκάμα των προσώπων της μόδας κυμαίνεται από το κενό ως το σκυθρωπό, καθώς η χρήση σκληρών ναρκωτικών, οι αυτοκτονίες και οι συναισθηματικές ανεπάρκειες συνεχίζουν να αυξάνονται. Πριν από ένα χρόνο, ταξίδεψα από το Berkeley στο Oregon με μια καθηγήτρια από το πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια. Κάποια στιγμή, ενώ μιλούσαμε για τη δεκαετία του '60, της ζήτησα να μου περιγράψει τη γενιά της. Μίλησε για έρωτα χωρίς αγάπη, αυξανόμενη χρήση ηρωίνης και "μια αίσθηση απόγνωσης καμουφλαρισμένης από την κατανάλωση".

Στο μεταξύ, η μαζική άρνηση συνεχίζεται. Σε μια πρόσφατη συλλογή κειμένων για την κουλτούρα, ο DJ. Enright παραθέτει τη σοφή διαπίστωση πως "όσο πιο δημόσια εκτείθεται η προσωπική μιζέρια και δυσaréσκεια, τόσο δυνατότερα γραπώνονται πάνω μας". Στο βαθμό που το άχθος αναζητούσε τη λύτρωση πρώτα μέσα από τις καλλιτεχνικές

μορφές και εκφράσεις, μέσα από μια συμβολική προσέγγιση στο αυθεντικό, προφανώς η κατάστασή μας δεν χαρακτηρίζεται από την παραπάνω αδιέξοδη αποτυχία.

Η "Εσκεμμένη Οπισθοδρόμηση" του Robert Harbison είναι ένα ακόμα δείγμα πλήρους άγνοιας για τη θεμελιώδη κενότητα της κουλτούρας: "είναι ιδιαίτερα παράδοξο το γεγονός πως ο ενθουσιασμός για το πρωτόγονο και η πίστη πως η σωτηρία βρίσκεται στην άγνοια κατέληξαν να αποκτήσουν ισχύ σε κάθε σκέψη".

Τα ερείπια βρίσκονται γύρω μας σε δημόσια θέα. Από την εξαντλημένη τέχνη στα ανακυκλωμένα αναμνηστικά του μεταμοντερνισμού, ως τους μεταστρουκτουραλιστές τεχνοκράτες (όπως ο Lyotard που ανακάλυψε στις τράπεζες δεδομένων "την εγκυκλοπαίδεια του αύριο... την "φύση" του μεταμοντέρνου ανθρώπου") και τις ολότελα ανίκανες μορφές "αντίστασης", όπως η "σχιζοπολιτική", όλα αυτά δεν είναι παρά τα ολοφάνερα συμπτώματα μιας γενικευμένης απόγνωσης και καταταραχισμού. Ο Peter Sloterdijk, στην "Κριτική της Κυνικής Λογικής" σημειώνει πως ο κυνισμός είναι η απόλυτη, κυρίαρχη οπτική, το μόνο που έχει αυτή τη στιγμή να προσφέρει η άρνηση.

Ο μύθος της κουλτούρας θα επιβιώνει όσο η μιζέρια μας δεν θα μας ωθεί να τον αντιμετωπίσουμε και επομένως ο κυνισμός θα παραμένει όσο θα επιτρέπουμε στην κουλτούρα να καταλαμβάνει τη θέση της αδιαμεσολάβητης ζωής.

τεχνολογία

Τεχνολογία: Σύμφωνα με το λεξικό του Webster, η βιομηχανική ή εφαρμοσμένη επιστήμη.

Στην πραγματικότητα, το σύνολο της διαίρεσης της εργασίας/παραγωγής/βιομηχανοποίησης και οι επιπτώσεις τους σε εμάς και την φύση. Η τεχνολογία είναι το σύνολο των διαμεσολαβήσεων ανάμεσα σε εμάς και τον φυσικό κόσμο, το σύνολο των διαχωρισμών που μεσολαβούν ανάμεσα στο κάθε άτομο και τους υπόλοιπους/ες. Το σύνολο του μόχθου και της ματαίωσης που απαιτείται για να παράγεται και να αναπαράγεται η κατάσταση υπερ-αλλοτρίωσης στην οποία ζούμε. Η μορφή και η υφή της κυριαρχίας σε κάθε δεδομένη στιγμή ιεραρχίας και εμπορευματοποίησης.

Όσοι υποστηρίζουν ακόμα πως η τεχνολογία είναι "ουδέτερη", "απλά ένα εργαλείο", δεν έχουν καν υποψιαστεί τις διαστάσεις του ζητήματος. Οι Junger, Adorno, Horkheimer, Ellul και ορισμένοι άλλοι σε περασμένες δεκαετίες, έχουν συμβάλει σε μια βαθύτερη προσέγγιση -όπως εξάλλου και η συντριπτική, κάθε άλλο παρά αναπόφευκτη πραγματικότητα της τεχνολογίας στο παγκόσμιο και προσωπικό της τίμημα. Πριν τέσσερις δεκαετίες, ο αναγνωρισμένος φιλόσοφος Jaspers έγραψε πως "η τεχνολογία αφορά μόνο μέσα, η ίδια δεν είναι ούτε καλή, ούτε κακή. Όλα εξαρτώνται από αυτόν που τη χρησιμοποιεί, τί α-

ποκομίζει, σε τί τον εξυπηρετεί, κάτω από ποιές συνθήκες". Μια τέτοια υπερφυσική πίστη στην εξειδίκευση και την τεχνική πρόοδο φαντάζει ολοένα και πιο γελοία. Πολύ πιο κοντά στην ουσία ο Marcuse, το 1964, έγραψε πως "η ίδια η αντίληψη της τεχνολογικής λογικής είναι πιθανώς ιδεολογική. Όχι μόνο η εφαρμογή της τεχνολογίας, αλλά και η ίδια η τεχνολογία αποτελεί κυριαρχία... μεθοδική, επιστημονική, υπολογισμένη, υπολογισμένο έλεγχο". Σήμερα βιώνουμε αυτόν τον έλεγχο ως μια σταθερή μείωση της επαφής μας με τον ζωντανό κόσμο, μια επιταχυνόμενη κενότητα της Εποχής της Πληροφορικής, που στραγγίζεται από τους υπολογιστές και δηλητηριάζεται από το νεκρικό, κυριαρχικό ιμπεριαλισμό του high-tech. Ποτέ πριν οι άνθρωποι δεν είχαν τόσο ανίκανοι, τόσο εξαρτημένοι για τα πάντα από τις μηχανές. Καθώς η γη οδηγείται με γρήγορους ρυθμούς προς την καταστροφή, οι ψυχές μας ισοπεδώνονται από την πανταχού παρούσα κυριαρχία της τεχνολογίας. Η όποια έννοια ολότητας και ελευθερίας μπορεί να επανέλθει μόνο μέσα από τη διάλυση του καταμερισμού που αποτελεί τον πυρήνα της τεχνολογικής προόδου. Αυτή είναι η ουσία του απελευθερωτικού εγχειρήματος (...).

Η πλειοψηφία των κειμένων κριτικής που προορίζονται για ευρεία

κατανάλωση δεν αντανακλούν μια επίγνωση του ζητήματος. Συνήθως, μετά από μια σειρά αρνητικών διαπιστώσεων για την εποχή μας, καταλήγουν στο ότι όλα είναι ζήτημα χρήσης της τεχνολογίας.

Αυτή η καταφυγή σε ιδεαλισμούς δεν είναι μια καινούργια μέθοδος υπεκφυγής.

Ο Martin Heidegger, που από πολλούς θεωρείται ως ο αυθεντικότερος και βαθύτερος στοχαστής του αιώνα, πρόβλεψε την κατάληξη του ατόμου σε απλή πρώτη ύλη για την απεριόριστη επέκταση της τεχνολογικής ανάπτυξης. Φαίνεται απίστευτο, αλλά η απάντησή του ήταν να εντοπίσει στο ναζισμό την ζωτική "συνάντηση της παγκόσμιας τεχνολογίας και του σύγχρονου ανθρώπου". Πίσω από τις ρητορείες των εθνικοσοσιαλιστών βρισκόταν μια επιτάχυνση της τεχνικής, που αντιμετώπισε ακόμα και την γενοκτονία ως πρόβλημα βιομηχανικής παραγωγής. Για τους ναζιστές και όσους εξαπατήθηκαν, η τεχνολογία αντιμετώπιζονταν ιδεαλιστικά και όχι ως πραγματικότητα. Το 1940, ο γενικός επιθεωρητής της γερμανικής οδοποιΐας, έγραψε πως "το ταίμεντο και οι πέτρες είναι υλικά πράγματα. Οι άνθρωποι τους δίνουν μορφή και πνεύμα. Η εθνικοσοσιαλιστική τεχνολογία κατέχει το ιδανικό ιδεαλιστικό περιεχόμενο κάθε υλικού επιτεύγματος".

Η περίπτωση του Heidegger αποτελεί παράδειγμα για το πού μπορεί να καταλήξουν οι καλές προθέσεις. Αποφεύγοντας να αντιμετωπίσει την τεχνολογία και την συστηματική της φύση ως τμήμα της πρακτικής κοινωνικής πραγματικότητας, φοβούμενος τις πολιτικές συνέπειες μιας πραγματικά κριτικής ματιάς, ο Heidegger, παρά τις προθέσεις του, κατέληξε σε απολίτικες εξυμνήσεις που αποτέλεσαν τμήμα της πιο θηριώδους εξέλιξης του μοντερνισμού.

Οργανώσεις όπως η "Earth First!" και ομάδες της "deep ecology" υποστηρίζουν πως θέτουν την φύση πάνω απ' όλα, πως κινούνται πέρα από τις "μικροπολιτικές". Ωστόσο, οι φιγούρες των macho αγωνιστών παραπέμπουν στην ατυχή περίπτωση του Heidegger, με πιθανώς αντίστοιχα αποτελέσματα.

Η «Κουλτούρα» και η «Τεχνολογία» είναι άρθρα του John Zerzan που δημοσιεύθηκαν στο αμερικάνικο περιοδικό «Anarchy»